

DENİZLİ MERKEZ İLKÖĞRETİM OKULLARINDAKİ OKUL
AİLE İLİŞKİLERİNDE KARŞILAŞILAN SORUNLAR ÜZERİNE
YÖNETİCİ GÖRÜŞLERİ

Pamukkale Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Yüksek Lisans Tezi
Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı
Eğitim Yönetimi Denetimi planlaması
Ve Ekonomisi Bilim Dalı

Asım PORSUK

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Muammer KUNT

Nisan 2010
DENİZLİ

YÜKSEK LİSANS ONAY FORMU

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi, Denetimi, Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı öğrencisi Asım PORSUK tarafından Yrd. Doç. Dr. Muammer KUNT yönetiminde hazırlanan “Denizli Merkez İlköğretim Okullarındaki Okul Aile İlişkilerinde Karşılaşılan Sorunlar Üzerine Yönetici Görüşleri” başlıklı tez aşağıdaki jüri üyeleri tarafından 28.04.2010 tarihinde yapılan tez savunma sınavında başarılı bulunmuş ve Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Abdurrahman TANRIÖĞEN
Jüri Başkanı

Yrd. Doç. Dr. Muammer KUNT
Jüri Üyesi-Danışman

Doç. Dr. Ali Rıza ERDEM
Jüri Üyesi

Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 09/06/2010 tarih ve 09/0.9 sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Yrd. Doç. Dr. Ahmet Can BAKKALCI
Müdür Vekili

Bu tezin tasarımı, hazırlanması, yürütülmesi, araştırılmalarının yapılması ve bulgularının analizlerinde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini; bu çalışmanın doğrudan birincil ürünü olmayan bulguların, verilerin ve materyallerin bilimsel etiğe uygun olarak kaynak gösterildiğini ve alıntı yapılan çalışmalara atfedildiğini beyan ederim.

İmza :
Öğrenci Adı Soyadı: Asım PORSUK

TEŞEKKÜR

Bu araştırmanın gerçekleştirilmesindeki birçok kişinin desteği ve katkısı bulunmaktadır. Öncelikle araştırmanın her aşamasında görüş ve eleştirileriyle beni yönlendiren değerli danışman hocam Yrd. Doç. Dr. Muammer KUNT'A sonsuz teőekkürler. Hiç bir konuda yardımını esirgemeyen ve bana her zaman destek olan değerli hocam Prof. Dr. Abdurrahman TANRIÖĞEN'e sonsuz teőekkürler. Ayrıca ölçeğin geçerliliği ve istatistiksel analizlerde yardımlarını esirgemeyen Doç. Dr. Ali Rıza ERDEM ve Doç. Dr. Ramazan BAŐTÜRK'e teőekkürlerimi sunuyorum.

Tüm çalışmalarım süresince desteklerini hiç esirgemeyen aileme; annem Gülistan PORSUK, babam Yaşar PORSUK, eşim Ema PORSUK, ocuklarım Yaşar Arda ve Güseli' ye teşekkür ediyorum.

Asım PORSUK

ÖZET

DENİZLİ MERKEZ İLKÖĞRETİM OKULLARINDAKİ OKUL AİLE İLİŞKİLERİNDE KARŞILAŞILAN SORUNLARI ÜZERİNE YÖNETİCİ GÖRÜŞLERİ

Porsuk, Asım
Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimleri ABD
Tez Yöneticisi: Yard. Doç. Dr. Muammer KUNT

Nisan 2010, 88 Sayfa

Bu araştırma, Denizli İlköğretim Okullarında görev yapan yöneticilerin okul-aile ilişkilerinde karşılaştıkları sorunlara ilişkin algıları belirlemek, okul yöneticilerinin demografik özelliklerine göre farklılıkları tespit etmek ve neler yapılabileceği konusunda öneriler sunmak amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini 2009–2010 eğitim öğretim yılında Denizli İl merkezindeki resmi ilköğretim okullarında görev yapan 123 yönetici oluşturmaktadır. Veri toplamak amacı ile yöneticilere araştırmacı tarafından geliştirilen 52 sorudan oluşan ölçek uygulanmıştır. Verilerin analizine SPSS paket programı kullanılarak, ortalama, standart sapma, t-testi ve tek yönlü varyans analizi yöntemleri kullanılmıştır. Yapılan tüm istatistiksel çalışmalarda anlamlılık düzeyi 0,05 olarak kabul edilmiştir. Analizler sonucunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

- Denizli İli merkezindeki resmi ilköğretim okullarında görev yapan yöneticilerin okul-aile ilişkilerinde yaşanan sorunlara ilişkin algıları “Orta” düzeydedir. Yöneticilerin sorunlara ilişkin algılarında, yöneticilerin % 62 si “orta” düzeyde, % 22 sı “düşük” düzeyde, %16 sı “yüksek” düzeyde algıya sahiptir. Yöneticilerin sorunlara ilişkin algıları okulun içinde bulunduğu bölgenin sosyo ekonomik durumu ve öğrenci sayısı değişkenlerinde anlamlı bir fark gözlenmiştir. Kıdem, mezun olunan okul ve yöneticinin kadro durumu değişkenlerinde anlamlı bir fark gözlenmemiştir.
- Denizli İli merkezindeki resmi ilköğretim okullarında görev yapan yöneticilerin okul-aile ilişkilerinde yaşanan sorunların kendi işleri üzerine ilişkin algıları okulun içinde bulunduğu bölgenin sosyo ekonomik durumu değişkenlerinde anlamlı bir fark gözlenmiştir. Kıdem, öğrenci sayısı, mezun olunan okul ve yöneticinin kadro durumu değişkenlerinde anlamlı bir fark gözlenmemiştir.
- Denizli İli merkezindeki resmi ilköğretim okullarında görev yapan yöneticilerin okul-aile ilişkilerinde yaşanan sorunlara ilişkin algılarında; veli boyutundan kaynaklanan sorunların daha sık görüldüğü saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okul, Aile, İlişkiler, İlköğretim, Sorunlar, Yönetici

ABSTRACT

Denizli Elementary School Administrators' Opinions on the Problems Faced During School-Family Relations

Porsuk, Asım

M.Sc. Thesis in Education Science

Supervisor: Yard. Doç. Dr. Muammer KUNT

April 2010, 88 Pages

This study is done to define perception of school administrators towards problems of school family relationships, to determine differences according to demographic characteristics of school administrators and to suggest what can be done. The sample of the research consists of 123 administrators working for public elementary school during 2009-2010 academic years. The questionnaire with 52 items developed by researcher were administered in order to collect data. It has been analyzed by using the techniques such as mean, standard deviation, the t-test and one way variance analysis by using SPSS statistics programmer. In all statistical works meaningful level is accepted as 0,05. The following results have been reached according to the analysis of the data.

- The perceptions of the administrators who are working at central Denizli elementary school towards problems of school family relationships have been found as “moderate” level. The perceptions of the administrators towards problems of school family relationships are % 62 percent moderate, %22 percent low and % 16 percent high. According to the the perceptions of the administrators towards problems of school family relationships, there is significant difference in the variables of socio-economic level and number of the students. But there is no significant difference in the variables of seniority, the school which is graduated from and staff position of the administrators.
- The perceptions of the administrators who are working at central Denizli elementary school towards problems of school family relationships affects on their work, there is significant difference in the variable of socio-economic level. But there is no significant difference in the variables of seniority, number of the students, the school which is graduated from and staff position of the administrators.
- According to the perceptions of the administrators who are working at central Denizli elementary school towards problems of school family relationships, The result has been found that most important problems are the problems because of family.

Key Words: School, Family, Relationships, Elementary school, problems, Administrators

İÇİNDEKİLER

YÜKSEK LİSANS TEZİ ONAY FORMU.....	ii
BİLİMSEL ETİK SAYFASI.....	iii
TEŞEKKÜR SAYFASI.....	iv
ÖZET.....	v
ABSTRACT.....	vi
İÇİNDEKİLER.....	vii
TABLolar DİZİNİ.....	xi

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİRİŞ.....	1
1.1. PROBLEM DURUMU.....	2
1.2. KURAMSAL ÇERÇEVE.....	5
1.2.1. OKUL- AİLE- ÇEVRE İŞBİRLİĞİ İLE İLGİLİ MEVZUAT.....	5
1.2.2. OKUL- AİLE İLİŞKİSİNİN ÖNEMİ.....	7
1.2.3. OKUL VE AİLENİN KARŞILIKLI BEKLENTİLERİ.....	9
1.2.3.1. Ailenin Okuldan Beklentileri.....	11
1.2.3.2. Okul ve Öğretmenlerin Aileden Beklentileri.....	12
1.2.4. OKUL- AİLE İŞBİRLİĞİ.....	13
1.2.4.1. Okul-Aile İşbirliğini Gerektiren Nedenler.....	14
1.2.4.2. Okul-Veli-Öğretmen İşbirliğini Olumsuz Etkileyen Faktörler.....	16
1.2.4.3. Okul-Aile İşbirliğinde Aileye Düşen Sorumluluklar.....	17
1.2.4.4. Okul-Aile İşbirliğinin Sağladığı Yararlar.....	17
1.2.4.4.1. Okul-Aile İşbirliğinin Çocuk Üzerindeki Etkileri.....	18
1.2.4.4.2. Okul-Aile İşbirliğinin Aileler Üzerindeki Etkileri.....	19
1.2.4.4.3. Okul-Aile İşbirliğinin Eğitimciler Üzerindeki Etkileri.....	19
1.2.4.5. Okul- Aile İşbirliğinde Uyulacak İlkeler.....	20
1.2.4.6. Ailenin Okul ve Eğitime Katılımını Sağlama.....	21
1.2.4.6.1. Ailenin Eğitime Katılımının Yararları.....	21

1.2.4.6.2. Ailenin Okula Katılımını Sağlama Yolları.....	22
1.2.5. OKUL AİLE İLİŞKİLERİNDE YAŞANAN SORUNLAR.....	22
1.2.5.1. Aileden Kaynaklanan Sorunlar.....	23
1.2.5.1.1. Anne ve Babanın İlgisizliği.....	23
1.2.5.1.2. Aile İçi Şiddet.....	23
1.2.5.1.3. Ailenin Ekonomik Koşulları.....	23
1.2.5.1.4. Ailenin Eğitim Düzeyi.....	23
1.2.5.2. Okuldan Kaynaklanan Sorunlar.....	24
1.2.5.2.1. Okulun Fiziksel ve Sosyal Çevresindeki Yetersizlik.....	24
1.2.5.2.2. Okuldaki Diğer Görevlilerin Tutum ve Davranışları	24
1.3. PROBLEM CÜMLESİ.....	24
1.4. ALT PROBLEMLER.....	24
1.5. ARAŞTIRMANIN AMACI.....	25
1.6. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ.....	25
1.7. SAYILTILAR.....	26
1.8. SINIRLILIKLAR.....	26
1.9 TANIMLAR.....	26

İKİNCİ BÖLÜM İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. YURT İÇİNDE YAPILAN ARAŞTIRMALAR.....	27
2.2. YURT DIŞINDA YAPILAN ARAŞTIRMALAR.....	33

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM YÖNTEM

3.1. YÖNTEM.....	38
3.2. EVREN.....	38
3.3. ÖRNEKLEM.....	38
3.3.1. Araştırmaya Katılan Yöneticilere İlişkin Kişisel Bilgiler.....	39
3.3.1.1. Yöneticilerin Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımı.....	39
3.3.1.2. Yöneticilerin Mezun Olduklara Okul Türüne Göre Dağılımı.....	40
3.3.1.3. Okulun İçinde Bulunduğu Bölgenin Sosyo-Ekonomik Durumuna	

Göre Dağılımı.....	40
3.3.1.4. Okulların Öğrenci Sayılarına Göre Dağılımı.....	41
3.3.1.5. Yöneticilerin Kadro Durumuna Göre Dağılımı.....	41
3.4. VERİ TOPLAMA ARACI.....	42
3.4.1. Veri Toplama Aracının Hazırlanması.....	42
3.4.2. Ölçeğin Geçerliliği ve güvenilirliği.....	43
3.4.3. Ölçeğin Uygulanması.....	43
3.5. VERİLERİN ÇÖZÜMLENMESİ.....	44

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

4.1. ARAŞTIRMANIN BİRİNCİ ALT PROBLEMİNE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUM.....	45
4.1.1. Veli Boyutuna Göre Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algılarına Dair Bulgular ve Yorum.....	46
4.1.2. Okul Boyutuna Göre Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algılarına Dair Bulgular ve Yorum.....	48
4.1.3. Öğretmen Boyutuna Göre Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algılarına Dair Bulgular ve Yorum.....	50
4.2. ARAŞTIRMANIN İKİNCİ ALT PROBLEMİNE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUM.....	51
4.2.1. “Kıdem”e Göre Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algılarına Dair Bulgular ve Yorum.....	51
4.2.2. Mezun Oldukları Okullara Göre Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algılarına Dair Bulgular ve Yorum.....	52
4.2.3. Okulların İçinde Bulunduğu Bölgenin Sosyo-Ekonomik Durumuna Göre Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algılarına Dair Bulgular ve Yorum.....	53
4.2.4. Okulların Öğrenci Sayılarına Göre Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algılarına Dair Bulgular ve Yorum.....	56
4.2.5. Yöneticilerin Kadro Durumlarına Göre Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algılarına Dair Bulgular ve Yorum.....	57
4.3. ARAŞTIRMANIN ÜÇÜNCÜ ALT PROBLEMİNE İLİŞKİN BULGULAR	

VE YORUM.....	58
4.3.1. Veli Boyutuna Göre Okul-Aile İlişkilerinde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansı Üzerindeki Etkisine İlişkin Yönetici Algılarına Dair Bulgular ve Yorum.....	58
4.3.2. Okul Boyutuna Göre Okul-Aile İlişkilerinde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansı Üzerindeki Etkisine İlişkin Yönetici Algılarına Dair Bulgular ve Yorum.....	60
4.3.3. Öğretmen Boyutuna Göre Okul-Aile İlişkilerinde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansı Üzerindeki Etkisine İlişkin Yönetici Algılarına Dair Bulgular ve Yorum.....	61
4.4.ARAŞTIRMANIN DÖRDÜNCÜ ALT PROBLEMİNE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUM.....	62
4.4.1. “Kıdem”e Göre Yöneticilerin Okullarda Yaşanan Okul-Aile İlişkileri Sorunlarının Kendi İşlerini Üzerindeki Etkilerine İlişkin Algılarına Dair Bulgular ve Yorum.....	62
4.4.2. “Mezun olunan okul ”a Göre Yöneticilerin Okullarda Yaşanan Okul-Aile İlişkileri Sorunlarının Kendi İşlerini Üzerindeki Etkilerine İlişkin Algılarına Dair Bulgular ve Yorum.....	63
4.4.3. “Okulun Bulunduğu Bölgenin Sosyo-Ekonomik Durumu ”na Göre Yöneticilerin Okullarda Yaşanan Okul-Aile İlişkileri Sorunlarının Kendi İşlerini Üzerindeki Etkilerine İlişkin Algılarına Dair Bulgular ve Yorum.....	64
4.4.4. “Okuldaki Öğrenci Sayısı”na Göre Yöneticilerin Okullarda Yaşanan Okul-Aile İlişkileri Sorunlarının Kendi İşlerini Üzerindeki Etkilerine İlişkin Algılarına Dair Bulgular ve Yorum.....	66
4.4.5. “Yöneticilerin Kadro Durumları”na Göre Yöneticilerin Okullarda Yaşanan Okul-Aile İlişkileri Sorunlarının Kendi İşlerini Üzerindeki Etkilerine İlişkin Algılarına Dair Bulgular ve Yorum.....	68

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

SONUÇLAR.....	69
ÖNERİLER.....	71
Uygulayıcılar İçin Öneriler.....	71
Araştırmacılar İçin Öneriler.....	71
KAYNAKLAR.....	72
EKLER.....	75

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 3.1 Yöneticilerin Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımı.....	40
Tablo 3.2 Yöneticilerin Mezun Oldukları Göre Dağılımı.....	40
Tablo 3.3 Okulun İçinde Bulunduğu Bölgenin Sosyo-Ekonomik Durumuna Göre Dağılımı.....	41
Tablo 3.4 Okulların Öğrenci Sayılarına Göre Dağılımı.....	41
Tablo 3.5 Yöneticilerin Kadro Durumuna Göre Dağılımı.....	41
Tablo 3.6 Ölçekteki Maddeler İçin Düzey Aralıkları.....	42
Tablo 3.7 Ölçekteki Maddeler İçin Düzey Aralıkları.....	42
Tablo 3.8 CronBach-Alpha değerleri (Sorunların Yaşanma Sıklığına İlişkin Algılama).....	43
Tablo 3.9 CronBach-Alpha değerleri (Sorunların Performansa Etkisine İlişkin Algılama).....	43
Tablo 4.1 Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algılarını Betimleyen İstatistik Değerleri.....	45
Tablo 4.2 Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlarına İlişkin Algılarının Frekans Değerleri.....	46
Tablo 4.3 Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algılarının Veli Boyutu.....	47
Tablo 4.4 Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algılarının Okul Boyutu.....	49
Tablo 4.5 Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algılarının Öğretmen Boyutu.....	50
Tablo 4.6 Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algılarının Kıdem Değişkenine Göre Varyans Analizi Tablosu.....	51
Tablo 4.7 Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algılarının Kıdem Değişkenine Göre Ortalama Tablosu.....	52
Tablo 4.8 Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algılarının Mezun Olunan Eğitim Kurumu Değişkenine göre Varyans Analiz Tablosu.....	52
Tablo 4.9 Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algılarının Mezun Olunan Eğitim Kurumu Değişkenine Göre Ortalama Tablosu.....	53
Tablo 4.10 Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algılarının Okulun İçinde Bulunduğu Bölgenin Sosyo-Ekonomik Durumu	

Değişkenine Göre Varyans Analizi Tablosu.....	54
Tablo 4.11 Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algılarının Okulun İçinde Bulunduğu Bölgenin Sosyo-Ekonomik Durumu Değişkenine Göre Ortalama Tablosu.....	54
Tablo 4.12 Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algılarının Okulun İçinde Bulunduğu Bölgenin Sosyo-Ekonomik Durumu Değişkenine Göre Veli ve Okul Boyutlarında Gruplar Arası Gözlenen Farklar.....	55
Tablo 4.13 Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algılarının Okulun Öğrenci Sayıları Değişkenine göre Varyans Analiz Tablosu.....	56
Tablo 4.14 Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algılarının Okulun Öğrenci Sayıları Değişkenine Göre Ortalama Tablosu.....	56
Tablo 4.15 Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algılarının Okulun Öğrenci Sayıları Değişkenine Göre Veli Boyutunda Gruplar Arasında Gözlenen Farklar.....	57
Tablo 4.16 Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algılarının Kadro Durumu Değişkenine göre t-test Tablosu.....	58
Tablo 4.17 Okul-Aile İlişkilerinde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansı Üzerindeki Etkisine İlişkin Yönetici Algılarının Veli Boyutu.....	59
Tablo 4.18 Okul-Aile İlişkilerinde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansı Üzerindeki Etkisine İlişkin Yönetici Algılarının Okul Boyutu.....	60
Tablo 4.19 Okul-Aile İlişkilerinde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansı Üzerindeki Etkisine İlişkin Yönetici Algılarının Öğretmen Boyutu.....	61
Tablo 4.20 Okul-Aile İlişkilerinde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansı Üzerindeki Etkisine İlişkin Yönetici Algılarının Kıdem Değişkenine Göre Varyans Analizi Tablosu.....	62
Tablo 4.21 Okul-aile İlişkilerinde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansı Üzerindeki Etkisine İlişkin Yönetici Algılarının Kıdem Değişkenine Göre Ortalama Tablosu.....	63
Tablo 4.22 Okul-aile İlişkilerinde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansı Üzerindeki Etkisine İlişkin Yönetici Algılarının Mezun Olunan Okul Değişkenine Göre Varyans Analiz Tablosu.....	63
Tablo 4.23 Okul-aile İlişkilerinde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansı Üzerindeki Etkisine İlişkin Yönetici Algılarının Mezun Olunan Okul Değişkenine Göre Ortalama Tablosu.....	64

Tablo 4.24 Okul-aile İlişkilerinde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansı Üzerindeki Etkisine İlişkin Yönetici Algılarının Okulun Bulunduğu Bölgenin Sosyo-Ekonomik Durumu Değişkenine Göre Varyans Analizi Tablosu.....	65
Tablo 4.25 Okul-Aile İlişkilerinde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansı Üzerindeki Etkisine İlişkin Yönetici Algılarının Okulun Bulunduğu Bölgenin Sosyo-Ekonomik Durumu Değişkenine Göre Ortalama Tablosu.....	65
Tablo 4.26 Okul-Aile İlişkilerinde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansı Üzerindeki Etkisine İlişkin Yönetici Algılarının Okulun Bulunduğu Bölgenin Sosyo-Ekonomik Durumu Değişkenine Göre Veli Boyutunda Gruplar Arasında Gözlenen Farklar.....	66
Tablo 4.27 Okul-aile İlişkilerinde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansı Üzerindeki Etkisine İlişkin Yönetici Algılarının Okulun Öğrenci Sayısı Değişkenine Göre Varyans Analiz Tablosu.....	67
Tablo 4.28 Okul-aile İlişkilerinde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansı Üzerindeki Etkisine İlişkin Yönetici Algılarının Okulun Öğrenci Sayısı Değişkenine Göre Ortalama Tablosu.....	67
Tablo 4.29 Okul-aile İlişkilerinde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansı Üzerindeki Etkisine İlişkin Yönetici Algılarının Yöneticilerin Kadro Durumu Değişkenine Göre T-test Tablosu.....	68
Tablo 4.30(EK3)Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algıları.....	81
Tablo 4.31 (EK4) Okul-Aile İlişkilerinde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansı Üzerindeki Etkisine İlişkin Yönetici Algıları.....	83

GİRİŞ

Araştırmanın birinci bölümünde araştırmada ele alınan temel bilgilerle, problem durumuna, problem cümlesine, alt problemlere, araştırmanın amacına, araştırmanın önemine, sayıtlılara, sınırlılıklara ve araştırmada kullanılan kavram ve terimlere yer verilmiştir.

Araştırmanın ikinci bölümünde, konuyla ilgili literatür taramasına, yurt içinde ve yurt dışında yapılan araştırmaların amaç ve sonuçları bakımından özetleri değerlendirilmiştir. Araştırmanın bu alanda yapılan çalışmalar arasındaki yeri belirtilmiştir. Araştırmanın üçüncü bölümünde, araştırmanın yöntemi, evreni, veri toplama aracı ve verilerin analizi üzerinde durulmuştur.

Araştırmanın dördüncü bölümünde, Denizli İlköğretim Okullarında yaşanan okul-aile ilişkilerinde karşılaşılan sorunlarına ilişkin yönetici algıları ve okullarda yaşanan okul-aile ilişkilerinde karşılaşılan sorunların yöneticilerin işlerini nasıl etkilediği, yöneticilerin (a) kıdem, (b) mezun olunan okul türü, (c) okulun içinde bulunduğu bölgenin sosyo-ekonomik yapısı, (d) yöneticilerin asaleten veya vekâleten görev yapması ve (e) okulun öğrenci sayısı değişkenlerine göre incelenmiştir. Bu amaçla kullanılan toplanan verilerin istatistiksel analizi ve alt problemlere ilişkin bulguların tabloları bu bölümde yer almaktadır. Bulgu ve yorumların verilmesinde alt problemler sırası ile ele alınmıştır. Araştırmanın sonuçlar ve öneriler kısmında ise araştırmadan elde edilen sonuçlar ve araştırmacılar için öneriler bulunmaktadır.

Araştırmacı tarafından geliştirilen ve uygulanan ölçek, ölçek olur belgesi, ölçeğin uygulandığı okulların listesi ekler (EK 5)bölümünde verilmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

1.1. PROBLEM DURUMU

Ülkemizin geleceği olan çocukların eğitiminde okul, aile, çevre, öğretmen ve eğitim sistemi gibi faktörler etkili olmaktadır. Türk eğitim sisteminde okul-aile-çevre arasında yeterince iş birliği sağlanamamaktadır. Bunda hem okulların hem de aile ve çevrenin etkisi büyüktür. Bu da öğrencileri olumsuz yönde etkilemektedir. Öğrenci başarısının düşmesi, çocukların zararlı alışkanlıkları daha küçük yaşlarda edinmeye başlaması ve okullarda yaşanan disiplin problemleri bu durumun en önemli sonuçları olarak karşımıza çıkmaktadır. (Akyüz; 1991: 239)

Ailenin sahip olduğu birçok fonksiyon yanında en önemlilerden birisi, belki de birincisi eğitici bir özelliğe sahip olmasıdır. Ailenin bu görevini çocuğu doğurma ve onun bakımı, beslenmesi ve korunması ile birlikte düşünmek gerekir. Aslında ailenin eğitici fonksiyonu, onun yapısıyla ilgilidir. Eğer aile uyumlu, iç ve dış organizasyonu normal, toplumdaki gelişmeler onun yapısını bozacak bir mahiyette değilse, çocuk için mükemmel bir eğitim yuvası olmaktadır. (Akyüz; 1991: 240)

Bazı durumlarda, çocuğun içinde yaşadığı durumlar onun gelişmesinde geriliklere neden olmaktadır. Sosyo-ekonomik ve kültürel yetersizlikler, geniş aile tipleri, çocuğa ayrılan zamanın yetersiz olusu, çocuğun eğitiminde ailenin içine düştüğü çelişkilerin yol açtığı olumsuzlukları belirli bir potada eritme gayretleri bu çalışmaların gerekliliğini gündeme getirmektedir. Bunun için en iyi potanın okul potası olduğu gerçeği ortaya çıkmaktadır (Büyükkaragöz; 1993 ‘den aktaran Çelik, 2005, 2).

Aileler çocuklarının gelişimleri için gerekli eğitimsel ortam ve materyalleri sağlasalar bile; onların toplumsallaşması ve akranlarıyla sosyal ilişkiler yoluyla birtakım

kazançlar edinebilmesi için bilinçli ve sistemli olarak düzenlenmiş ortamların gereğini hissetmektedirler. Burada çözüm için çıkış yolu okul kurumları olmaktadır.

Eğitim hedeflerini belirlerken çocukları tek basına düşünmek, eğitim-öğretim ortamını sadece çocuklara göre ayarlamak imkânsızdır. Çünkü çocuklar aileleri ile bir bütündür. Bir eğitimcinin amacı hedeflere ulaşmak ise, içine aileyi alan, aile eğitimi kapsayan, aileye önem veren hedefler oluşturmak zorundadır.(Büyükkaragöz; 1993 ‘den aktaran Çelik, 2005, 2). Bu sebepten dolayı okul-aile işbirliği oldukça önemlidir. Etkili bir, okul-aile işbirliği aile ile olumlu ilişkiler kurmakla mümkündür.

Eğitim kurumlarının yaygınlaşması ve çocuğun eğitimi işlevinin aileden eğitim kurumlarına geçmesi, teknolojinin gelişmesi ve endüstrileşme ile birlikte zorunlu hale gelmiştir. Günümüzde çocuğun eğitim büyük ölçüde eğitim kurumları tarafından yürütülmektedir. Fakat ailenin çocuğun eğitimi tamamıyla bıraktığı söylenemez. Çocuk aile içinde okulda öğrenmediği pek çok bilgi, beceri, yetenek ve tutumu kazanabilir. Aile çocuğa özellikle ailenin bağlı olduğu değerleri, tutumları ve ailenin ait olduğu alt kültür özelliklerini öğretir (Fidan ve Erden; 1986: 76).

Okul, çocuğun yaşamındaki en önemli toplumsal kurumlardan biridir. Okul kişiye yaşamında gerekli olacak değerleri ve bilgileri kazandırırken topluma uyum sağlaması için gerekli sosyalleşme becerilerini de kazandırmaktadır. Okul döneminde çocuk yepyeni bir yasama başlamış ve farklı tavırlar geliştirme ihtiyacındadır. Bu dönemde aile ve öğretmen tutumları çocuğun okul döneminde başarılı olması açısından oldukça önem taşımaktadır. (Pehlivan; 1999’den aktaran Çelik,2005,3).

Öğrenciler günün başlangıcı ile bitişi arasında iki farklı dünya olan ev ve okul arasında gidip gelmektedirler. Birçok öğretmen toplumsal ve ailevi sorunların; okuldaki öğretim sürecini engellediğinin farkındadır. Öğrencilerin büyük bir kısmı okula yeterince beslenmeden, sağlık sorunları, güvenlik ve sevgi gibi temel gereksinimleri karşılanmadan gelmektedir. Öğretmenlerin aileler ile ilgili şikayetlerinden bazıları, ailelerin okula sağladığı desteğin yetersiz olması ve ailelerin okulun amacı ve yapmak istediği ile ilgilenmemesi oluşturmaktadır (Pehlivan; 1999’den aktaran Çelik,2005,4).

Bugün okul-aile ilişkilerinin sadece ekonomik düzeyde kalması ailelerin okula katılımını güçleştirmektedir. Bu yüzden aileler eksik olduğu konular ve karşılaştığı problemler ile ilgili öğretmenlerle ve yöneticilerle görüşmemekte ve okul-aile işbirliğinin amacına yönelik ciddi programlar geliştirilememektedir. Dolayısıyla aileler çocuklarının öğrenme durumlarıyla ilgili karşılaştıkları problemlerin ya farkında olmamakta, ya da farkında olsa bile bu problemlerini nasıl çözeceklerini bilememektedirler(Öz; 1983: 235).

Çocuğun gelişiminde etkili bir yardımcı ve gereğinde ona rehber olabilmek için ana babalara içtenlikle inanmak, güvenmek, düşünce ve görüşlerine önem vermek gerekir. Çünkü öğretmenin kendisine değer verdiğini, güvendiğini gören ana baba da kendine güven duyar. Böylece karşılıklı güven duyan kimseler sorunlarını kabul etmeye ve bu sorunların çözümü için girişimlerde bulunmaya hazır olurlar (Öz; 1983: 235).

İlköğretim kurumlarının amacına ulaşabilmesi için öğretmen ile ana babanın ve yöneticilerin işbirliği içinde olması önemli bir etkidir.. Bu işbirliği sürecinin sağlıklı bir şekilde gerçekleşebilmesi için hem ana babaların hem öğretmenlerin hem de yöneticilerin yaşadıkları sorunlar ve beklentilerine önem verilmesinin gerekli olduğu ifade edilebilir.. Öğretmenler, yöneticiler ve aileler birbirlerinin beklentilerinin farkında olmalı, birbirlerinin beklentilerini önemseyerek sağlıklı bireyler yetiştirilmesinde birbirleriyle sağlıklı iletişim kurmanın önemli olduğu ifade edilebilir.. Eğer veliler ve ilköğretim kurumları beklentilerine karşılık bulamazlarsa, o zaman arada huzursuzluklar, anlaşmazlıklar ortaya çıkabilir, dolayısıyla da okul-aile ilişkileri zarar görebileceği ileri sürülebilir.

İlköğretim çağı eğitimin önemi artık tüm dünya ülkeleri tarafından reddedilemez bir gerçektir. Bu eğitimin hedeflerine ulaşmada aile desteğinin önemi de giderek artmaktadır. Dolayısıyla uygulanan eğitim programının da öğretmen, aile ve yöneticilerin beklentilerine uygun olması gerektiği ifade edilebilir. Okul-aile ilişkilerinde yaşanan sorunların ülkemizdeki genel görünümünü bilme, okul-aile ilişkilerinin sorunlarına çözüm getirebilecek yeni modeller geliştirme, eğitimin hedeflerine tam olarak ulaşılabilmesi için gerekli olduğu söylenebilir..

Bu araştırma, yöneticilerin okul-aile ilişkilerinde karşılaşılan sorunlara ilişkin görüşlerinin alınması ve sorunların belirlenmesi etkili okul-aile ilişkilerinin oluşabilmesi süreci için atılması gereken ilk adımdır. Ortaya konulan bu sorunlar okul-aile ilişkilerinin düzenlenmesinde yol gösterici niteliktedir. Okul-aile ilişkilerinin ailenin ve okulun isteklerine uygun hale getirilebilmesi için yöneticilerin yasadıkları sorunlara ilişkin görüşlerinin alınmasına ihtiyaç duyulmuştur.

İlköğretim okullarında okulun işleyişini dolayısıyla öğrencinin başarısını etkileyen okul ve aile arasında yaşanan sorunların olduğu düşünülmektedir. İlköğretim okullarında yaşanan bu okul-aile ilişkileri sorunlarının ortaya konulmasının daha iyi bir ilişkinin oluşturulabilmesi için atılması gereken ilk adım olacağı ifade edilebilir. Bu araştırma okul-aile ilişkilerinde karşılaşılan sorunları belirlemede ve çözmeye etkili olacak bulguları elde etme ve öneriler geliştirmeye yönelik bir araştırmadır.

1.2 KURAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde, araştırma konusu ile ilgili kuramsal açıklamalar yapılmış; okul aile ilişkilerini etkileyen faktörlere, okul aile işbirliği ile ilgili mevzuata ve okul aile ilişkilerinde yaşanan sorunlara yer verilmiştir.

1.2.1. OKUL –AİLE- ÇEVRE İŞBİRLİĞİ İLE İLGİLİ MEVZUAT

Okullarda yapılan eğitimin başarılı olması ve amaçlarına ulaşabilmesi için öğrencinin ailesinin ilgi ve yardımına ihtiyaç vardır. Okulda başlayan birçok eğitsel çalışmalar öğrencinin ailesinde ve okul dışındaki çevresinde tamamlanır. Okul yönetimi ailenin katkısını sağlamak üzere öğrenci veli ve ebeveynlerinin bir araya gelerek birlik ve dernek kurmalarına yardımcı olur. Ancak okul müdürü bu kuruluşları okul emrinde veya okula hizmet edecek kuruluşlar olarak görmeden, aralarındaki ilişkileri ilgili kanun ve yönetmelik hükümleri ile belirli ilkelere göre düzenler (Kanun No:2908), (Tebliğler Dergisi, 29.07.1965, Sayı:1363).

Okullarda özel yönetmelikle kurulan okul aile birliği dernekler kanununa göre kurulan okul koruma dernekleri genellikle birlikte çalışırlar. Okul aile birliği, okul müdürü, müdür yardımcıları, öğretmenler, öğrenci velileri ve isterlerse öğrenci anne ve

babalarının oluşturduğu bir birliktir. Bu birliğe bütün veliler ve okulun yönetici ve öğretmenleri üye kaydedilir. Okul aile iş birliğinin amacı aile ve okul arasındaki ilişkileri güçlendirmek, iş birliğini sağlamak, öğrencilerin daha başarılı olmaları için ortaklaşa önlemler almaktır. Okul aile birliğinin organları, genel kurul, yönetim kurulu ve denetleme kuruludur. Bu organlar yönetmelik hükümlerine göre çalışır (Tebliğler Dergisi, 20.06.1983, Sayı:2141). Bu kanuna göre Okul Aile Birliğinin görevleri şunlardır:

- a. Her fırsattan faydalanarak öğrencilerin millet; vatan, bayrak ve insanlık sevgilerini; Atatürk ilke ve inkılâplarına, manevî değerlere bağlılıklarını; dayanışma duygularını pekiştirmeleri amacıyla veliler ve okul müdürlüğü ile iş birliği yapmak.
- b. Okulun amaç ve eğitim ilkeleriyle eğitim faaliyetleri hakkında ana ve babaları aydınlatmak.
- c. Okulun programı, eğitimle ilgili yönetmelikleri konusunda öğrenci velilerini aydınlatmak.
- d. Öğrencilerin sorumluluk yüklenmelerine; dürüst, nazik, saygılı, başarılı ve düzenli olmalarına katkıda bulunmak üzere aile ile iş birliği yapmak; öğrencilerin başarılarını toplu şekilde ana ve babalarına göstermek için imkânlar hazırlamak.
- e. Çocukların başarılarının artırılması için ana ve babalarla iş birliği yapmak.
- f. Öğrencilerin zamanında ve düzenli olarak okula devamlarının sağlanmasında veliler ve okul müdürü ile işbirliği yapmak.
- g. Evde derslerine çalışmak için imkân bulamayan öğrencilere, okulda çalışma ortamı hazırlamak.
- h. Öğrencilerin disipline ve toplum düzenine uyum sağlamaları için okul müdürlüğü ve velilerle iş birliği yapmak.
- ı. Öğrencilerin yapmaları uygun olmayan işleri, gitmeleri uygun olmayan yerleri okul müdürlüğü ile birlikte tespit etmek ve ana-babalarla iş birliği yapmak.
- j. Öğrencide bulunması istenilmeyen israf, gösteriş ve devlet malını hor kullanma gibi kötü davranışları önleyici tedbirleri almak.
- k. Özel yetiştirmeye ve teşvike muhtaç çocuklar hakkında gerekli çarelere başvurmak.
- l. Resim-iş, müzik, yabancı dil ve beden eğitimi derslerine özel ilgi duyan çocuklara okulda ve çevrede uygun imkânlar hazırlamak.
- m. Öğrencilerin sağlıklı olmaları ve bulaşıcı hastalıklardan korunmaları, temizlik alışkanlıkları kazanmaları, düzenli beslenmeleri ve boş zamanlarını değerlendirmeleri

- konularında veliler ve okul müdürlüğü ile iş birliği yapmak.
- n. Çocukların trafik kazaları ile diğer kazalardan korunmaları ve bu konuda alınacak tedbirlerle ilgili olarak veliler ve okul müdürlüğü ile iş birliği yapmak.
- o. Okul çağındaki çocukların bakımı, gelişimi ve eğitimi konularında konferanslar düzenlenmesini sağlamak.
- p. Öğrencilerin okul içindeki davranış ve çalışmalarını takip etmek için, ana ve babaların okulu ziyaret etme alışkanlığını kazanmalarına yardımcı olmak.
- r. Sınıf öğretmenlerini öğrencilerin ana ve babalarını ziyaret etmeye teşvik etmek.
- s. Bakıma, yedirilmeye ve giydirilmeye muhtaç hasta ve fakir öğrencilere yardım sağlanması için okul koruma derneği ile iş birliği yapmak.
- t. İşitme, görme, konuşma, beden ve zihin yönünden özürlü veya herhangi bir alanda yetenekli öğrencilerle, eğitimi zor öğrenciler gibi özel eğitime muhtaç çocuklar için tedbirler almak.
- u. Tatillerde veya derslerden sonra okulun kitaplık, bahçe, oyun ve spor tesislerinden öğrencilerin, velilerin, ana ve babaların faydalanmalarını sağlayacak tedbirleri almak.
- v. Çevrede okuma-yazma bilmeyen veya belli alanlarda yetişmek isteyen vatandaşları yetiştirmek üzere okulların yaptıkları faaliyetlere yardımcı olmak.
- y. Ders yılı içinde ve ders yılı sonunda okulun yapacağı faaliyetlere gerekli katkıda bulunmak.

1.2.2. OKUL- AİLE İLİŞKİSİNİN ÖNEMİ

Aile, toplumun temel niteliklerini yansıtan en küçük birimdir. Çocuğun fiziksel ve psikolojik gelişiminde ailenin önemli bir yeri vardır. Eğitim ailede baslar. Çocuğun sağlıklı bir benlik algısı geliştirerek özerkleşmesi ailenin tutumuna bağlıdır. Çocuk kendine yetmeyi, paylaşmayı, yasama etkin biçimde katılmayı, barışçı ve uyumlu bir davranış örüntüsü geliştirmeyi ailede öğrenir. Okul çağına gelmiş çocukların kişilik yapıları, önemli ölçüde şekillenmiştir. Ancak çocuk okula başladığında, yeni bir dünyaya girmiş olur. Böylece aile ile okulun zorunlu etkileşimi baslar (Aydın; 2004:22).

Öte yandan çocuk okula başladıktan sonra bile zamanının çoğunu aile ve çevresiyle geçirmektedir. Etkili bir okul bu anlamda aile ile iyi ilişkiler geliştiren okuldur. Araştırmalarda aile ilişkileri güçlü olan okulların daha başarılı oldukları görülmüştür. Ailelerle okul ilişkilerini birinci derecede sağlayan kişi öğretmen ve

rehberlik servisidir. Etkili bir sınıf yönetiminde öğretmenin ilk görevlerinden biri aile ile ilişki kurmak, onun desteğini almaktır. Aile-okul ilişkilerinde, ailenin ekonomik ve sosyal konumu, kültür düzeyi, çocuğun ailedeki yeri belirleyici rol oynar (Doğan; 2003: 153).

Okul, öğrenci yaşamının sadece belli bir kesitinin yaşandığı alandır. Okul zamanının dışında öğrenci ailesi ve sosyal çevresi içinde yaşamını sürdürmektedir. Başka bir anlatımla okul, aile ve çevre üç temel yaşam alanıdır. Dolayısıyla eğitim etkinliklerinin yalnızca okulda geçen kısıtlı zaman dilimiyle sınırlandırılmaması gerekir. Özetle üretken, anlamlı ve sürekli bir eğitim etkinliğini gerçekleştirmek için öğretmenin yapması gereken en önemli görevlerden biri, velilerle düzenli ilişkiler kurmaktır (Aydın; 2004: 210).

Ana babaların gözünde öğretmenler çocuklarının “öteki ana babaları”dır. Bu yüzden öğretmenlerin çocuklarını nasıl etkileyecekleri konusunda kaygıları vardır. Öğretmenlerin gözünde de, ana babalar çocuklarının “öteki öğretmenleri”dir. Bu nedenle, onların da öğrenciler eve gidince ana babaların çocukları nasıl etkileyecekleri konusunda kaygıları vardır. Öğretmen-öğrenci ilişkisi bozuk olursa ana baba, ana baba çocuk ilişkisi bozuk olursa da öğretmen sıkıntı çeker. Her iki taraf, çocuğun öbür tarafla ilişkisi ile yakından ilgilidir. Ancak bu ilgilerine karşın birbirleri ile çok yakın ve anlamlı ilişkiye giremezler, Bir araya gelseler de birlikte geçirdikleri zaman son derece kısıtlıdır. Oysa daha sık ve uzun sürelerde bir araya gelseler, belki de birbirlerini etkileme şansları olacaktır (Gordon; 2004’ den aktaran Çelik,2005,36).

Okul-aile ilişkilerindeki uyum ve başarı, öğrencinin eğitimine yansır. Dolayısıyla aile ile ilişkiler büyük bir özen içinde yürütülmelidir. Öğretmen, aile ile kurulan ilişkide özel bir öneme sahiptir. Öğretmen öğrenci ilişkilerinde olduğu gibi, öğretmen-aile ilişkilerinde de içtenlik ve nezaket egemen olmalıdır. Kuskusuz bazı aileler ile kurulan ilişkilerde uygar bir üslubun yerleşmesi, tarafların birbirlerini tanımaları, yakınlaşmaları, zamana bağlıdır. Bu durum genellikle, aile ve öğretmenin eğitim anlayışlarının farklı olmasından kaynaklanmaktadır. Böyle bir durumda öğretmen, hoşgörü ve esneklik göstermeli; ancak aileden beklentilerini açık ve anlaşılır bir dille anlatmayı sürdürmelidir. İnsanların birbirlerini tanımaları, anlamaları için yeterli değildir. Anlamak daha yakın bir sosyal ilişkiyi ve empatik bir iletişimi

gerektirir. Öğretmen aile ile ilişkilerinde, başarısızlığa yer vermemelidir. Çünkü böyle bir durum, öğrencinin eğitimi açısından olumsuz sonuçlara neden olabilir. Aile ve okul iki temel eğitim kurumudur. Öğrenci, zamanının önemli bir bölümünü bu iki yaşam biriminde geçirir. Dolayısıyla okulun eğitim anlayışı ile ailenin eğitim anlayışının örtüşmesi arzulanan bir durumdur. Ne var ki bu her zaman mümkün olmaz. Bazı durumlarda aile ve öğretmenin, öğrenciye yönelik beklenti ve yaklaşımları uyuşmamaktadır. Örneğin koruyucu bir aile ortamında büyüyen öğrenci, sınıf içinde aşırı bencil davranışlar göstererek, arkadaşlarının tepkisini almaktadır. Öte yandan otokritik bir aile ortamında büyüyen öğrenci ise özgüven eksikliğinden dolayı sosyal etkinliklere katılmaktan kaçınmaktadır. Öğretmen, bu tür davranış farklılıklarının nedenleri konusunda bilgili ve duyarlı olmalıdır. Sınıf içinde davranış birliği ve uyumu sağlamak, öğretmenin en önemli görevidir. Ancak davranış yönetimi, öğrencinin duygusal ve düşünsel yapısını tanımayı gerektirir. Bu amaçla öğretmen, öğrencilerini yakından gözlemeli, edindiği izlenimleri yeni durumlarda test etmeli; fakat asla öğrencileri hakkında önyargılara sahip olmamalıdır. Öğrenciler için verilecek en nesnel kararın, aile ile kurulan uzun ve kapsamlı bir ilişki süreci içinde oluşacağı unutulmamalıdır. Ayrıca gelir ve eğitim durumu, çalışma ve yasama koşulları gibi bir dizi sosyal-ekonomik nitelik açısından farklılıklar gösteren ailelerin, okula yönelik algı ve beklentilerinin de farklı olması olağandır. Başka bir anlatımla, her aile kendi özgünlüğü içinde benzersiz bir bütünlüktür. Bu nedenle okul-aile ilişkileri, ailenin özerkliği ve bütünlüğünü koruma ve geliştirme bilinci içinde yürütülmelidir (Aydın; 2004: 23–24).

1.2.3. OKUL ve AİLE KARŞILIKLI BEKLENTİLERİ

Ülkemizde veliler adeta çoğu okulun görmezden geldiği kişilerdendir: Sadece devlet okulları değil özel okullar bile velileri hiçbir şeye karıştırmamaya çalışır, üstelik özel okullar karıştırmamakla da öğünür. Oysa veli çocuğunun eğitiminden birinci derecede sorumlu olan kişidir ve okulun tüm karar mekanizmalarında bulunması gerekir. ABD'de veli müfredat programında bile görüş belirtir, hazırlanmasında görev alır hatta velilerin istemediği programların okullarında uygulanması çok zordur. Ülkemizde ise sorumluluğu veli adına devlet üstlenmiş, veli de (bazı istisnalar dışında) bu işten son derece mutludur ve hiçbir sorumluluk almak da istememektir (Boydak; 2004: 149).

Veliler okul faaliyetlerine katılmakta başlarda çekimser olabilirler, bunun nedeni de her şeyden evvel okulun resmi bir kurum olmasıdır. Okulun vatandaşa karşı konuksever olması ve sıcak bir yer olarak görülmesi maalesef sadece bazı okul müdürleri tarafından gerçekleştirilebilmekte, ne yazık ki kurumsal bir anlayışa dönüşmemektedir. Okul müdürü okuldan tayin olunca her şey eskiye dönmekte ve müdür yeni gittiği okulda velilerin okulu sahiplenmesi çabasına sıfırdan başlamaktadır (Boydak; 2004: 150).

Veliler okula gittiklerinde çoğu zaman bir muhatap bulamamaktan yakınır. Öğretmenler onları görmezden gelip yanlarından geçip giderler. Velilerin okula sık gelmesi önemlidir çünkü velilerin de öğrenciler gibi yeni yaklaşımları ve anlayışları öğrenmeye gereksinimi vardır ve bunu da en iyi okul sağlayabilir. Okula alışan veli okul tarafından düzenlenen konferans ve seminerlere daha rahat gelebilir. Bu sayede velilerin de kendilerini geliştirebilme şansları olabilir. ABD'de yapılan bir araştırmaya göre bir baba okulun verdiği eğitimin kat kat üzerinde bir eğitimi çocuklarına verebilmektedir. Ailelerin eğitimi en az çocukların eğitimi kadar önemlidir ve maalesef bu işi okullardan başka bir kurumda şimdilik yapamaz. Belki sivil toplum kuruluşlarıyla el ele okul bu işi üstlenebilir (Boydak; 2004: 151).

Bazı okul müdürleri okula velilerin gelmesi için çaba gösterdiklerini ama bir türlü başarılı olamadıklarını söylemektedirler. Okullardaki gizli soğuk duvar nedeniyle gerçekten gereksinim duyanlar okula gelememekte bunun yerine daha rahat, ısrarcı, sürekli bir şeyler istemeyi alışkanlık haline gelmiş birkaç kişi sürekli okula gelmekte ve çocukları için not bile istemektedirler. Velilerin okula ziyaretleri teşvik edilmeli ama öğretmenlerle görüşmeleri belli bir düzen içerisinde olmalıdır. Bu önemli bir konudur. Çünkü beş dakikalık teneffüsü olan öğretmen bu beş dakikayı da dil dökerek geçirmektedir. Öğretmenin programı boş olan saatlerinde yapılabilir ve bazı okullar bunu çok güzel düzenlemektedir. Bu saatler velilere bildirilebilir ve okul ziyaretlerinin bu saatlerde yapılması sağlanabilir. Böylece velinin uygun olmayan saatlerde okula gelmemesi sağlanabilir (Boydak; 2004: 152).

Özellikle kırsal kesimde, veliler yakın ve samimi ilişkiyi takdir etmekte ve yardım almaya açık olmaktadır. Ancak sosyo-ekonomik durumunu daha iyi olan

çevrelerdeki velilerin bu tip yardımlara kapalı olduğu, bazı öğretmenler tarafından belirtilmiştir. Onlar bunu kendi aile hayatlarına karışma olarak algılamaktadırlar. Ne yazık ki onlar sorunlarını daha iyi çözmemekte fakat yardımları da reddetmektedirler (Boydak; 2004: 158).

Ayrıca velilerin çoğu öğretmenlerle konuşmaktan çekinir, hatta korkarlar. Bunun nedeni okul günlerinden kalma öğretmenlerle ilgili olumsuz duygularıdır. Etkili Ana Baba Eğitimi kurslarında velilere öğretmenlerin de velilerle konuşmaktan çekindikleri söylendiğinde çok şaşırırmaktadırlar (Gordon; 2004'den aktaran Çelik,2005,39).

1.2.3.1. Ailenin Okuldan Beklentileri

Ailelerin, sosyokültürel ve ekonomik yapısal özellikleri eğitime yönelmelerinde ve beklenti düzeylerini belirlemede etkisi büyüktür. Çocuklarının en iyi şekilde yetişmesini isteyen aileler eğitime destek vermekte, çocukları için daha fazla eğitim imkânlarını aramaktadır. Çocuklarının eğitim ve öğretimi ile ilgilenen ailelerin eğitim ve öğretimden beklentileri diğer ailelerden daha fazladır. Ailelerin eğitim ve öğretimden beklentileri çocuklarının okul tercihlerinde de etkili olmaktadır. Ailelerin eğitim ve öğretimden beklentileri şunlardır (Erçetin ve Özdemir; 2004: 235–236);

- İyi bir meslek kazandırma,
- İyi bir iş bulma,
- Sosyokültürel özellikler kazandırma,
- Güncel bilgi ve beceri kazandırma,
- Bilimsel ve teknolojik eğitim olanakları,
- Topluma uyum sağlayacak bilgi ve beceriler,
- Bireysel ilgi ve yeteneklerin geliştirilmesi,
- İletişim becerilerinin geliştirilmesi,
- Kendine yeten, üreten insan özellikleridir.

Ailelerin eğitim ve öğretimden beklentileri okul ve öğretmenle ilişki kurmalarında da etkilidir. Aileler artık çocuklarını eğitecek öğretmenleri kendileri belirlemek istemektedirler. Eğitim ve öğretimden beklentileri yanında, anne babaların öğretmenlerden de beklentileri vardır ve öğretmenlerin bu beklentilerin farkında

olmaları ilişkilerini ve işlerini kolaylaştıracaktır. Ailelerin öğretmenlerden beklentileri şunlardır (Bacanlı; 2002: 229);

- Çocuklarına yeterli özen ve dikkatin gösterilmesi,
- Çocukların öğrenme konusunda ve eğitime yönelik olarak heyecan duymaları,
- Çocuklarına gerekli bilgi ve becerilerin öğretilmesi,
- Çocukların girişimleri için cesaretlendirilmesi ve desteklenmesi,
- Çocuklarının is ve davranışlarının denetlenmesi,
- Çocukları konusunda zaman ailelerin bilgilendirilmesi,
- Öğretmenin kendini ve zamanını çocuklara adanmasıdır.

Bu beklentilere şunları da ilave edebiliriz(Erçetin ve Özdemir; 2004: 236);

- Çocuklarının ödevlerinin denetlenmesi,
- Sınavlara hazırlık,
- Servis araçları ile okula geliş gidişlerde çocukların güvenliklerinin sağlanması,
- Sosyal ve kültürel faaliyetlere katılım,
- Çocukların iletişim becerilerinin geliştirilmesi,
- Velilerin okulda hoş karşılanması, okulda düzenlenecek çalışmalara davet edilmesidir.

1.2.3.2 Okul ve Öğretmenlerin Aileden Beklentileri

Okul ve öğretmenlerin velilerden beklentileri ise şöyle sıralanabilir (Şişman ve Turan; 2004: 207);

- Çocuğun yaş grubuna ilişkin gelişimsel özellikleri ve davranış biçimlerini öğrenmeli, uygun önlemler almalıdır.
- Çocuğun her türlü ihtiyacını, sorununu en kısa zamanda çözümlmeli, çocuğun gelişimi içerisinde yaşanan sorunlara karşı duyarlı olmalı ve varsa sorunları çözüm yolları ve önerileri geliştirilmelidir.
- Öğrencinin evde ders çalışabilmesi ve ödevlerini zamanında yapabilmesi için uygun bir çalışma ortamı oluşturmalı ve öğrenciyi izleyerek yönlendirmelidir.
- Çocuğa ders dışı faaliyetler için örnek yetişkin modeli oluşturmalı ve destek olmalıdır.

- Çocuğun sosyal-kültürel yönünün ve ders dışı yeteneklerinin gelişimine yardımcı olacak önlemler almalıdır.
- Okul yönetimini destekleyen bir anlayış içerisinde olmalı, gerektiğinde uygun birim ve etkinliklerde görev almalı, sorunların aşılması için işbirliği yapmalıdır.
- Öğrencinin okul dışındaki sosyal çevresi yakından izlenmeli, çocuğu bu çevreden uzaklaştırmak, onu eve kapatmak yerine bu çevrenin oluşmasında yönlendirici olmalıdır.
- Ailede uyum ve sevgi ortamı yaratılmalıdır. Kendini aileye ait hisseden, huzur ve güven içinde gören çocuğun okuldaki başarısının yüksek olacağı unutulmamalıdır.

1.2.4. OKUL AİLE İŞBİRLİĞİ

Eğitim sadece okulda gerçekleşen bir süreç değildir. Okulun dışında aile de iyi bir eğitimin gerçekleşmesinde önemli rol oynar. Aile, eğitim açısından okulun dışındaki en etkili çevredir. Aile, çocuğun eğitiminde tek başına önemli roller oynayacağı gibi aynı zamanda eğitim ile doğrudan ilgilenen okulun da önemli bir eşi olarak görülebilir. Bu yüzden eğitim açısından okul ile aile arasında sağlam bir ilişkinin kurulması önemlidir.

Ancak eğitim sistemimizde okul aile ilişkisi denince akla çok fazla üretken olmayan sıkıcı toplantıların yapıldığı etkinlikler gelmektedir. Okul aile ilişkileri gerçekten de belli bir yapaylıktan öte geçememektedir. Disiplin ağırlıklı bilgilendirmelerin ve uyarıların yapıldığı bir eksen etrafında yürütülmeye çalışılmaktadır. Okul ve aile çok ayrı işlevlere sahip ve birbirinin işine karışmaması gereken kurumlar olarak algılana gelmiştir. Bu algılamayı, yıllardır söylenen “Eti senin kemiği benim” sözü çarpıcı bir şekilde dile getirmektedir. Bu düşünceler doğrultusunda aile, genellikle okulda disiplinin sağlanması için ittifak yapılacak bir kurum olarak görülmüştür. Bu anlayış okulun aileye bakışını yansıtmaktadır. Ailenin okula bakışı da çok farklı sayılmaz. Çünkü aile de genellikle eğitim ve öğretimi, sadece okulun gerçekleştirmesi gereken bir görev olarak algılamış olup çocuğunun eğitim ve öğretiminde kendisinin de aktif olarak rol oynayabileceğini pek düşünmemektedir. Sihirli değneğin hep okulda ve öğretmenin elinde olduğuna inanmaktadır. Ailenin

gözünde okul, sipariş verilen bir yer gibi görülmektedir. Bu hava içerisinde okula dikkatli olunursa iyi bir eşyanın alınabileceği bir satış yeri gibi mesafeli yaklaşmaktadır. Çoğu zaman da anne ve babalar, okulu belirli bir imalatın gerçekleştiği bir yer gibi görüp verdiği ürünlerden dolayı zaman zaman hesaba çeker gibi bir havaya girmektedir(Erdoğan; 2003: 144–145).

Oysa sağlıklı bir eğitim ve öğretimin gerçekleşmesi için öğretmen ve anne-baba ilişkisinin geliştirilmesi gerekmektedir. Okul ve aile, çocuğun yetiştirilip hayata kazandırılması konusunda aynı sonuçları almaya çalışan kurumlardır. Aynı sonuçları almaya çalışan iki kurumun birbiriyle etkileşim içinde olmalarından doğal bir şey olamaz (Erdoğan; 2003: 144–145).

1.2.4.1 Okul-Aile İşbirliğini Gerektiren Nedenler

Çocuğun okuldaki başarısı ve gelişimi, okul idaresi, öğretmen, veli ve öğrenci işbirliği ile çevre koşullarının uyumluluğuna bağlıdır. Okul-aile işbirliği yönetici, öğretmen, veli ve öğrencileri okul kültürü çerçevesinde eğitimsel değerlere dayalı olarak bir araya getirip, ortak amaç ve hedefler etrafında birleşmelerini, bu konularda neler yapabileceklerini ve birbirlerine nasıl katkıda bulunabilecekleri konusunda ortak görüş ve eylem birliği sağlar. Okul ile aile arasında eğitim konusunda farklı anlayış, tutum ve değerlerin olması, okulun etkililiğini zayıflatır. Diğer taraftan, potansiyel eğitsel gücünü yerinde kullanamayan ve zamanında harekete geçiremeyen okul, çevresine yabancılaşır, güç kaybına uğrar. Etkili bir veli-öğretmen-okul işbirliği, birçok olumsuzluğun ortaya çıkmasını önleyebilir (Şişman, Turan; 2004: 207).

Öğrencilerin başarısını etkileyen faktörler sıralamasında okul-aile işbirliği, okulların yapısı ve sosyo-ekonomik koşullardan daha önde yer almaktadır. Okul-aile işbirliği öğrencilerin haklarını ve sorumluluklarını kavrayıp kullanmada, bunların gerektirdiği davranışları sergilemede ve okul başarısının artırılmasında önemli rol oynar. Öğretmenler ve okul yöneticileri yalnız öğrencileri değil aynı zamanda velilerin de eğitim sürecinin bir parçası olduğunu görmelidirler. Okul, velileri bağışta bulunan, öğrencinin sadece başarı durumunu öğrenmek, ya da bir sorun olduğunda veya çağırıldığında okula gelen kişiler olarak değil, öğrencinin başarısında ve sağlıklı bir kişilik geliştirmesinde rol oynayan ortaklar olarak görmelidir. Okul yöneticileri ve

öğretmenler, okulun, veliler için de öğrenilen ve öğretilen bir yer olduğunu bilmelidirler. Okul-aile işbirliği taraflara yeni bir haz ve coşkuyla yeni eğitsel etkinliklere başlama cesareti verir. Diğer taraftan aileler de okulu, kendileri dışında sıradan kamu hizmeti veren bir kurum, okul toplantılarını ise her yıl düzenlenmesi gereken sıradan bürokratik işlemler olarak algılamak yerine, toplumun hayati derecede önemli bireysel, ailesel ve toplumsal gereksinimi karşılayan bir birim olarak görmeli, gereken desteği ve işbirliğini sağlamalıdır (Şişman ve Turan; 2004: 208).

Devlet kaynaklarından eğitime ayrılan payla çağ nüfusunun eğitim gereksinimlerini karşılamak imkânlı görünmemektedir Eğitimde fırsat ve imkân eşitliği sağlayabilmek için ailelerin okulları ekonomik, toplumsal ve kültürel açıdan desteklemeleri gerekmektedir. Veliler, dolaylı olarak okulu değerlendiren en etkili gruptur. Ailelerin sorumluluklarını yerine getirmek için istek ve çaba gösterdiklerini gören okul yönetimi ve öğretmenler daha sorumlu davranmaya özen gösterirler. Aile eğitildiğinde çocuğun eğitimi kolaylaşır. Okul-aile işbirliği çerçevesinde okul, aileleri de eğiten bir toplum eğitim merkezi statüsüne kavuşturulabilir. Aileler, eğitim konusundaki eksikliklerini giderecek bu tamamlayıcı ve geliştirici iletişim sürecine açık ve isteklidir. Okul-aile işbirliğini gerektiren nedenlerden bazıları şöyle sıralanabilir (Şişman ve Turan; 2004: 208);

Ailenin eğitim ve okula yönelik bakış açısı eleştirme ve değerlendirme biçimi öğrencinin eğitime bakışını, okul ve öğretmene yönelik davranış ve tutumlarını etkilemektedir. Anne-babalar, öğretmeni çocuğun önünde eleştirmemeli, ancak çocukta bu yönde bir eğilim varsa sağlıklı bir değerlendirme yapabilmesi için rehberlik edilmelidir.

1. Okul ile veliler arasındaki çatışmaların çoğu okulun başarı ve davranış konusunda velileri yeterince bilgilendirmemesinden kaynaklanmaktadır. Bu durumla bağlantılı çatışmaların ortadan kaldırılması için okul velileri yeterince bilgilendirmelidir.
2. Okul, velilerin bilgi, beceri, deneyim ve uzmanlıklarından okulun yararına değişik biçimlerde yararlanabilir.
3. Okulun disiplin politikasının öğrenciler tarafından anlaşılması, benimsenmesi ve hayata geçirilmesinde kısaca disiplin konusunda amaca ulaşmak için velilerin desteği gerekir. Disiplin konusunda tutarlılık sağlanırsa öğrenci öğretmen ve velisi tarafından

kendisinden ortak olarak yerine getirilmesi istenen beklentileri karşılamada tereddüt yaşamayacaktır.

4. Öğretmen-öğrenci ilişkilerinin bozulması, bütün tarafları sıkıntıya sokabilir. Okul-aile işbirliği öğretmen-öğrenci ilişkilerinin bozulmamasında önleyici bir rol oynar.
5. Bu yolla okul, öz kültürünü doğrudan çevreye tanıtmaya fırsatı bulur. Veliler okul kültürünü tanıdıkları ölçüde okula sahip çıkarlar.
6. Okul yönetimi genellikle çevrenin ekonomik, politik ve siyasi gücü karşısında zayıf ve dayanaksız kalabilmektedir. Okul yönetimi bu güçlüklerin üstesinden yine başta velileri olmak üzere çevrenin desteğiyle gelebilir.
7. Okul ile veliler arasındaki karşılıklı işbirliği karşılıklı güven yaratır.

1.2.4.2. Okul-Veli-Öğretmen İşbirliğini Olumsuz Etkileyen Faktörler

Eğitime okulla işbirliği yapma konusunda aslında veliler isteklidir. Ancak birçok ülkede velilerin okula fazla uğramadıkları da bir gerçektir. Veliler eğitime neden katılmak istemezler? Okul-veli-öğretmen işbirliğini geliştirebilmek için bu sorunun çok boyutlu olarak araştırılması gerekir. Velilerin eğitime katılmalarını sınırlayan birçok faktör bulunmaktadır. Bunlardan bazıları aşağıda sıralanmıştır (Şişman ve Turan; 2004: 209);

1. Fiziksel uzaklık ile kapalı kapılar politika ve uygulamaları.
2. Sosyal engeller (arandığında yerinde bulunamayan, kendilerine değer vermeyen, nazik ve saygılı davranmayan personel).
3. Velinin çalışma saatlerinin uygun olmaması.
4. Tarafların birbirleri hakkındaki algıları(öğretmen-veli-okul yönetimi).
5. Enformasyon yetersizliği.
6. Yanlış öğretmen tutumları.
7. Kültür farklılıkları (dil, giyim, değer).
8. Velinin kendi okul hayatında yaşadığı olumsuz yaşantılar.
9. Velinin eğitim düzeyi.
10. Ailenin gelir düzeyi.
11. Zorunlu bağış yapmaya zorlanma.
12. Öğrenci hakkında sürekli şikâyet duymak istememeleri.
13. Dil farklılıkları.
14. Velinin okul çalışmalarına nasıl katılacağını bilmemesi.

15. Okulun amaçları ve etkinlikleri hakkında yeterince bilgi verilmemesi.
16. Okullarda sorunlarıyla ilgilenilmemesi ve yetkililerle görüşmemeleri

1.2.4.3 Okul-Aile İşbirliğinde Aileye Düşen Sorumluluklar

Okul-aile işbirliği anlayışı, okul ve ailenin öğrenci başarısı için çalışan aynı kurumun ortak sorumluları oldukları düşüncesine dayanır. Okul-aile işbirliği, velileri öğrencinin okul başarısını etkileyen birtakım rollerin gereklerine uygun davranmaya sevk etmektedir. Bu rollerden birisi velinin okulla ilgili bazı temel yükümlülükleri (toplantılara katılmak, bazı belgeleri imzalamak) kapsamaktadır. Okul-aile işbirliği aynı zamanda veliye evde çocuğa ev ödevlerine yardım etme, öğrenme sürecine katkıda bulunma ve doğru çalışma alışkanlığı geliştirme konularında öğretmenlik yapma sorumluluğu yüklemektedir. Okul-aile işbirliği içerisinde öğretmen veliyi, veli ise öğretmeni öğrenciye şikâyet edecek bir makam olarak görmez. Öğrencinin olumsuz davranışları varsa giderme konusunda birlikte çözüm üretirler. Son olarak okul-aile işbirliği öğretmeni, okul programlarını ve etkinliklerini desteklemeyi öngörmektedir. Veliler çocuklarının başarısızlığını kendileri dışında öğrenci, öğretmen ve okula bağlamaktadır. Bu yaklaşım velilerin çocuklarının eğitimine yardımcı olma sorumluluğuyla çelişmektedir. Çocuklarının daha fazla başarılı olmasını isteyen ailelerin daha sorumlu davranması ve okul ile daha çok işbirliği yapması gerekir (Şişman ve Turan; 2004: 207).

1.2.4.4. Okul-Aile İşbirliğinin Sağladığı Yararlar

Ailenin çocuk eğitimdeki işlevi okul yıllarında da sürer. Çocuğun eğitiminde aile yanında okulun da sorumluluk alması ailenin sorumluluğunu ve görevini azaltmamaktadır. Ailenin ve okulun (öğretmenin) çocuğun eğitimi konusunda işbirliği yapmasının sayısız yararları vardır. Bu işbirliğinin birinci yararı, aile ile öğretmenlerin birbirlerini eğitim açısından tanımalarına ve ortak bir paydada anlaşmalarına zemin hazırlamasıdır.

Okul ile ailenin işbirliği, eğitimle ilgili görüş ve tutum farklılıklarının en az düzeye inmesine ve ortak bir paydada buluşmalarına yardım eder.

İşbirliği sayesinde, öğretmen Türk Milli eğitimin ve okulun amaçlarını, okulun bu yöndeki uygulamalarını veliye ayrıntılı biçimde açıklama olanağı bulur. Veli de öğretmene beklentilerini, eğitimle ilgili düşüncelerini açıklar. Öğretmen ve veli, fikirlere karşılıklı saygı ortamında, birbirlerinin görüşlerini anlamaya, bazı noktalarda görüş birliğine ulaşmaya çalışırlar. En azından birlikte hareket etmenin önemini anlamaya çalışırlar. Öğretmen veliye açık-seçik olarak belirtir ki, aile ile okulun farklı yaklaşımlarından çocuk büyük zarar görecektir. Okulun "ak" dediği bir şeye ana babanın "kara" demesinin çocuğun kararsız, silik, dolayısıyla uyumsuz ve başarısız olmasına neden olabilir..

Okul-aile işbirliği öğretmen, okul yönetimi, veli ve öğrencinin üzerinde anlaştığı özel kuralları ve yaptırımları içeren bir yazılı anlaşmaya bağlanabilir. Bu anlaşma bütün tarafları ortak noktalarda birleştirir. Bu yolla öğrencinin bilgi ve iletişim eksikliği nedeniyle istenmeyen davranışlar sergilemesi önlenebileceği gibi, kendisinin de yapmamaya söz verdiği davranışlara başvurması durumunda karşılaşılabileceği yaptırımlar belirlenmiş olur. Böylece öğrenci özdenetim ve öz değerlendirmeye yönelir. Bu durumda ceza öğretmenin kişisel olarak başvurduğu bir yaptırım olarak algılanmaz (Şişman ve Turan; 2004: 210).

1.2.4.4.1. Okul-Aile İşbirliğinin Çocuk Üzerindeki Etkileri

Okul-aile işbirliği, öğrencileri her yönüyle tanımaya ve onun yeteneklerinin açığa çıkmasına yardımcı olmaya yöneliktir. Okul-aile işbirliğinde bu yapının içerisinde yer alan okul, öğretmen, öğrenci ve veli gibi bütün unsurlar, özgün gereksinim ve beklentileri doğrultusunda yararlanırlar. Okul, veli ve öğrencinin işbirliğinden yararlanabilir. Okulu ve öğretmenleri ile işbirliği içinde davranan öğrenciler istenmeyen davranışlar sergilemekten kaçınırlar. Öğrencilerin okulda uyulması beklenen kurallara uygun davranması ve başarılı bir performans sergilemesi durumunda okul yöneticileri daha az uyumsuzluk ve disiplin sorularıyla uğraşırlar (Şişman ve Turan; 2004: 209 210).

Okul-aile işbirliğinin yaratacağı bütün olumlu sonuçlar öğrenciyi etkiler. Diğer bir ifadeyle okul-aile işbirliğinde en fazla yararlanacak olan öğrencidir. Öğretmenle velinin işbirliği öğrencide güçlü bir isteklendirme oluşturur. Bu işbirliği, öğrencinin

sağlıklı bir kişilik geliştirmesine yardımcı olur. Toplantılara aktif olarak katılması durumunda kendisinin ve akranlarının görüş, düşünce, istek ve beklentilerini ifade etme fırsatı bulur. Veli-öğretmen işbirliği öğrencilerin okula uyumunu, ev ortamından okul ortamına geçişlerini kolaylaştırır. İşbirliği ortamında öğrenci kendini daha iyi ve mutlu hisseder. Bunların yanında özgür düşünebilme, kendini ifade edebilme, öz disiplin ve denetim bilinci kazanır. Bütün bu olumlu gelişmelerin sonunda öğrencinin akademik başarısı artar. Okul-aile işbirliği öğrenciye meslek seçiminde gerekli bilgilerle donatılmış geniş bir seçenekler listesi sunmaktadır (Şişman ve Turan; 2004: 210).

1.2.4.4.2. Okul-Aile İşbirliğinin Aileler Üzerindeki Etkisi

Okul-aile işbirliğinde veliler her şeyden önce 10 yıldan fazla bir süre çocuklarına uygulanacak olan örgün eğitim sistemini detaylı biçimde tanıma imkânı bulurlar. Diğer taraftan, toplantı ve görüşmelerde çocuklarının öğretmenleri ve diğer velilerle tanışma, tartışma ve görüş alışverişinde bulunma fırsatı bulurlar. Aynı zamanda okulun politikası, uyulması istenen kuralları yakından öğrenme imkânı bulurlar. Daha da önemlisi kuruluşları yoluyla ulusal ve yerel düzeyde eğitimsel yasa, karar ve politikalara yön veren kişi ya da birimler üzerinde etkileme gücüne sahip oldukları için ulusal eğitim politikalarının belirlenmesinde rol oynayabilirler (Şişman ve Turan; 2004: 210).

Okul-Aile işbirliği aynı zamanda aileye iki önemli yarar daha sağlar. Okulun aile ve öğrenciye gösterdiği ilgi öğrenci motivasyonunu artırır. Diğer taraftan okulun yapısını, değerlerini, standartlarını, beklentilerini iyi tanıyan veli çocuğunu daha iyi yönlendirir (Şişman ve Turan; 2004: 210).

1.2.4.4.3. Okul-Aile İşbirliğinin Eğitimciler Üzerindeki Etkisi

Öğretmen, toplantılarda hazır bulunan velilere eğitimle ilgili görüş ve düşüncelerini, öğrencilere yönelik beklentilerini, isteklerini, öğretme yöntem ve tarzını açıklama ve tanıtma fırsatı bulur. Böylece öğretmen, aydınlanmış velilerin desteğini sağlayarak kendisine güçlü bir müttefik kazanmış olur. Bu yolla öğretmen, sınıftaki başarılı eğitim etkinliklerini aileye ve çevreye tanıtma imkânı bulur. Diğer taraftan öğretmen sınıfta gerçekleştirilen eğitsel etkinliklerin evde yapılacak ek çalışmalarla zenginleşmesini sağlayacak desteği alır. Sınıf içinde sorun yaratan durumlarla tek

başına uğraşmak yerine, okul ve ailenin yardım ve desteğini sağlamış olur. Aynı zamanda öğretmen, velinin bilgisinden de yararlanarak öğrenciyi çok yönlü olarak tanır (Şişman ve Turan; 2004: 210).

1.2.4.5. Okul-Aile İşbirliğinde Uyulacak İlkeler

Okul-aile işbirliği konusunda şu noktaların dikkate alınması sonuçları olumlu yönde etkiler (Redding,1991 Şişman ve Turan'dan naklen; 2004: 211);

1. Aileler, eğitim sisteminin ve onun alt sistemleri olan okulun ve sınıfın ayrılmaz bir parçası olarak kabul edilmelidir.
2. Ailenin eğitim sürecine katılması her şeyden önce ailelerin birbirleriyle etkileşim içinde olmaları ile başlar.
3. Katılım okulun temel sorunları ile öğrencinin gelişim ve başarısı üzerinde yoğunlaşmalıdır.
4. Ailelerin katılımında şöyle bir sıra izlenebilir:
 - a.Ailenin kendi çocuğunun eğitimine katkısı.
 - b.Ailelerin birbirlerine katkıları.
 - c.Ailelerin birbirlerinin çocuklarının eğitimine katkıları.

Bunlara ek olarak başarılı okul-aile işbirliği yaratma ve geliştirmede dikkate alınması gereken noktalardan bazıları aşağıda sıralanmıştır (Şişman, Turan: 2004: 211);

1. Okul-aile işbirliği iyi örgütlenir, iyi planlanır ve amaçları iyi belirlenirse başarılı olur.
2. Okul-aile işbirliği mevcut sorunları çözümleyici ve potansiyel sorunları önlemeye yönelik olmalıdır.
3. Ailelerin katılımı için, ailelerin mutlaka çok iyi eğitilmiş olması gerekmez.
4. Okul-aile işbirliği okulöncesi eğitim, ilköğretim ve ortaöğretim düzeyindeki bütün eğitim kurumlarında önemsenmeli ve etkili biçimde sağlanmalıdır.
5. Okul-aile işbirliği iyi organize edildiğinde en fazla alt sosyo-ekonomik kesimden gelen öğrencilere yarar sağlar.
6. Aile her konuda işbirliği yapmaya zorlanmamalı, işbirliği yapılabilecek alternatif alanlar yaratmaya çalışılmalıdır.

1.2.4.6. Ailenin Okul ve Eğitime Katılımını Sağlama

Okul-veli ilişkilerinin gelişmesi, velinin okula olan güvenini artırır. Veli katılımını sağlayan ve desteğini alan okullar hedeflerini daha iyi gerçekleştirir. Veli, okulu anlayabildiği oranda yardımcı olur, katkıda bulunur. Okul-aile işbirliği her düzeydeki öğrencilerin okul başarısının artırılmasında anahtar rol oynar. Veli katılımına bağlı olarak öğrencilerde; katılım, özgüven, öğretmene güven, sorumluluk, yardımlaşma, işbirliği, içten motivasyon, özdenetim, okul ve öğretmenlere karşı olumlu tutumlar sergileme gibi olumlu gelişmeler görülebilir.

Okula katılımı sağlanan veli, öğrenci ile ilgili kararların alınması ve uygulamasında bilgi sahibi olduğu için sorumluluğu paylaşır. Öğretmenle velinin sorumluluk paylaşımı birbirini izleyen dört aşamalı bir süreçte tamamlanır. Birinci aşamada, veli ile öğretmen birbirini tanımaya, anlamaya çalışır. Bunu, velinin bilgilenmesi izler. Bu aşamada veli durumu, kendisinden istenilenleri ve neler yapması gerektiğini öğrenmek ister. Üçüncü aşamada, birlikte çözüm önerileri geliştirilir ve bunların uygulanması durumunda ortaya çıkabilecek sonuçlar tartışılır. Son aşamada her iki taraf, nelerden sorumlu olduklarını bilirler. Veli desteğini sağlamada ilk adımı okul atmalıdır (Şişman, Turan; 2004: 212).

1.2.4.6.1. Ailenin Eğitime Katılımının Yararları:

Ebeveynin okul öncesi eğitime katılmasıyla (Sevinç; 2003'den aktaran Çelik,2005,53);

1. Eğitim daha etkin hale gelir,
2. Katılımcı eğitim için aile özendirilir,
3. Çocuğun bilişsel, dil, duygusal ve sosyal gelişiminde aile desteklenir.
4. Çocuğun evdeki eğitim ortamı zenginleşir,
5. Ailenin kendi çocuğunun hayatında ne kadar önemli bir rolü olduğu pekiştirilir,
6. Aile, çocuğun ev ortamında nasıl destekleneceği konusunda deneyim kazanır,
7. Çocukların içinde buldukları ortamdaki ileri gelen farklılıklarını ortadan kaldırarak ilköğretime hazırlanmaları sağlanır.

1.2.4.6.2. Ailenin Okula Katılımını Sağlama Yolları

1. Boş zamanlarının bir bölümünü okula gelir sağlayıcı etkinliklerde aktif görev alarak kullanabilir.
2. Engelli ve öğrenme güçlüğü çeken öğrenciler için özel çalışmalar yaptırılabilir.
3. Okulun iç ve dış mekânlarının düzenlenmesine katkıda bulunabilir.
4. Gerekli ortam ve materyal hazırlanarak özel beceri sahibi velilerin bu alandaki becerilerini öğrencilere öğretmesi sağlanabilir.
5. Alanında uzman veliler, öğrenci ve diğer velilere konferans, seminer (tıp doktoru bir veli anne-çocuk sağlığı, diş hekimi bir veli diş bakımı ve sağlığı, psikolog bir veli çocuk ve ergen psikolojisi gibi) vermesi istenebilir.
6. Hukukçu velilerin, okulun hukuk danışmanlığını, kurumsal avukatlığını yapması sağlanabilir.
7. Okulun yıllık çalışma takviminde yer alan ulusal, yerel ve okul düzeyinde yapılması planlanan etkinliklerin hazırlanmasından uygulanmasına kadar her aşamada velilerin desteği alınabilir.
8. Veliler, eğlence, gezi, spor ve kültürel etkinliklere katılabilir.
9. Etkileyici bir açılış ve kapanış töreni düzenlenerek veli katılımı özendirilebilir.
10. Veliler, okul yararına düzenlenen yardım toplama kampanyalarında görev alabilir.(Şişman ve Turan; 2004: 212).

Sevinç'e göre ise; ebeveynlerin eğitime katılımlarını sağlamak için konferanslar ve toplantılar düzenlenebilir. Veliler bireysel görüşmeler yapılabilir; ebeveynin sınıf içi ve sınıf dışı etkinliklere katılmaları sağlanabilir; telefon görüşmeleri, ev ziyaretleri yapılabilir, haber mektupları, bülten tahtası veya pano, kitapçık, dilek kutusu hazırlanabilir; toplu dosyalar düzenlenebilir, teyp kayıtları tutulabilir ve ebeveyn kütüphanesi oluşturulabilir (Sevinç; 2003'den aktaran Çelik,2005,55)

1.2.5. OKUL AİLE İLİŞKİLERİNDE YAŞANAN SORUNLAR

Okul aile ilişkilerinde yaşanan sorunların eğitim sistemini olumsuz yönde etkilediği çok açıktır. Bu sorunların hangi sebepten kaynaklandığının incelenmesi önemlidir. Bu sorunlar aileden kaynaklanan sorunlar ve okuldan kaynaklanan sorunlar olarak iki bölümde incelenmiştir.

1.2.5.1. Aileden Kaynaklanan Sorunlar

Aileden kaynaklanan sorunlar, anne ve babanın ilgisizliği, aile içi Şiddet, ailenin ekonomik koşulları ve ailenin eğitim düzeyinden kaynaklanabilir.

1.2.5.1.1. Anne ve Babanın İlgisizliği

Genellikle ocuk sayısının fazla olduğu ailelerde, çocuğun eğitimine anne ve babanın gösterdiği ilgi azalmaktadır. Bu ilgi eksikliğinin temel nedenleri arasında ailenin eğitim düzeyi, ekonomik koşulları, çocuğa ayırabileceği zamanın yetersizliği ve anne babanın kişilik özellikleri sayılabilir.

1.2.5.1.2. Aile İçi Şiddet

Aile Şiddet ocuğun hem zihinsel hem de ruhsal geliŐimini olumsuz etkilemektedir. Aile içinde eŐlerin birbirine ve eŐlerin çocuklarına uyguladığı Şiddet, okul ve aile ilişkilerini olumsuz etkileyen faktörlerden biridir. Aile içi Őiddete maruz kalan veya tanık olan çocuğun okul davranışları ve başarısı olumsuz yönde etkilenmektedir. (Yiğit&Bayraktar,2006'dan aktaran Kara,2007,13)

1.2.5.1.3. Ailenin Ekonomik Koşulları

Ailenin ekonomik koşulları, ailedeki bireylerin yaşam biçimlerini ve kiŐiliđini olumlu ya da olumsuz yönde etkilemektedir. Ekonomik durumu kötü olan veliler okula karşı daha soğuk ve önyargılıdır. Bunun nedeni olarak okullarda öğrencilerden toplanan paralar gösterilebilir. Veli okulla iletiŐime geçerse, kendinden para isteneceğini düŐünmekte ve okulla az ilişki kurmaya çalıŐmaktadır.

1.2.5.1.4. Ailenin Eğitim Düzeyi

Ailenin eğitim düzeyi ile çocuğun eğitime gösterdiği ilgi arasında bir bağ bulunduğu söylenebilir. Eğitim düzeyi yüksek olan velilerin düşük olanlara oranla katılım konusunda daha istekli oldukları söylenebilir. Ailenin eğitim düzeyinin düşük olması, okulda nasıl bir görev alacağı konusunda çekimser kalmasına neden olmaktadır.

1.2.5.2. Okuldan Kaynaklanan Sorunlar

1.2.5.2.1. Okulun Fiziksel ve Sosyal Çevresindeki Yetersizlik

Okulun görevi, yalnızca öğrencileri eğitmek değildir, yakın çevresinin kültürel gelişimine katkı yapma ve toplumun gereksinimleri doğrultusunda bireyler yetiştirme gibi sorumlulukları vardır. Bu sorumlulukları yerine getirebilmek için var olan fiziksel ve sosyal çevrenin çağa ve okulun hedeflerini gerçekleştirmeye yönelik olması büyük önem taşır.

1.2.5.2.2. Okuldaki Diğer Görevlilerin Tutum ve Davranışları

Okulda öğretmen ve yöneticiler dışında hizmetli ve memur, bekçi gibi yardımcı hizmetler sınıfında görev yapan bireyler de bulunmaktadır. Bu bireyler okula gelen velilere karşı olumsuz bir tavır içine girebilmektedir. Bu olumsuz tavırlar velileri ve diğer yakın çevre üyelerini okuldan uzaklaştırabilmektedir. (Yiğit&Bayraktar 2006'dan aktaran Kara 2007,16)

Okul-aile ilişkileri hakkındaki literatür taraması incelenmiş, bu çalışmalar sonucunda araştırmanın problem cümlesi oluşturulmuştur. Bu problem cümlesine bağlı olarak alt problemler belirlenmiştir.

1.3. PROBLEM CÜMLESİ

Denizli İlköğretim Okullarında görev yapan yöneticilerin okul-aile ilişkilerinde karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşleri nelerdir?

1.4. ALT PROBLEMLER

1.Denizli İlköğretim Okullarında okul-aile ilişkilerinde karşılaşılan sorunlara ilişkin yöneticilerin algıları ve algı düzeyleri nelerdir?

2.Denizli İlköğretim Okullarında okul-aile ilişkilerinde karşılaşılan sorunlara ilişkin yönetici algıları, onların

(a) kıdem,

(b) mezun olunan okul türü,

- (c) okulun içinde bulunduğu bölgenin sosyo-ekonomik yapısı,
 - (d) yöneticilerin asaleten veya vekâleten görev yapması ve
 - (e) okulun öğrenci sayısına göre değişmekte midir?
3. Yönetici algılarına göre, ilköğretim okullarında okul-aile ilişkilerinde karşılaşılan sorunlar yönetici performansını nasıl etkilemektedir?
4. Okul-aile ilişkilerinde karşılaşılan sorunların yönetici performansı üzerindeki etkisine ilişkin yönetici algıları,
- (a) kıdem,
 - (b) mezun olunan okul türü,
 - (c) okulun içinde bulunduğu bölgenin sosyo-ekonomik yapısı,
 - (d) yöneticilerin asaleten veya vekâleten görev yapması ve
 - (e) okulun öğrenci sayısına göre değişmekte midir?

1.5. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırmanın genel amacı, yöneticilerin ilköğretim okullarında yaşanan okul-aile ilişkileri sorunlarına ilişkin algılarını ve okullarda yaşanan okul-aile ilişkileri sorunları yöneticilerin işlerini nasıl etkilediğini belirlemektir.

Okul ve aile sürekli olarak etkileşim ve iletişim halinde olmak zorundadır. Okul-aile iletişimini ve etkileşimini belirleyen birçok etken vardır, bu etkenler doğrultusunda ilişkiler sağlıklı olmakta ya da bazı aksaklıklar yaşanmaktadır. Bu etkenlerin neler olması ve ne şekilde gerçekleşmesi gerektiği belirlenirse, okul- aile ilişkilerinin daha sağlıklı olması için gerekli önlemler alınabilir. Bu araştırma bu etkenleri açıklamayı amaçlamaktadır.

1.6. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Okul aile ilişkilerinin olumlu ya da olumsuz şekilde gelişmesini etkileyen birçok faktör vardır. Bu çalışmada bu faktörlerin neler olduğu tespit edilecektir. Araştırmada elde edilecek sonuçların:

1. Milli Eğitim Bakanlığı yetkililerinin, okul-aile ilişkilerini düzenleyecek yasa, yönetmelik çalışmalarına bir kaynak olacağı,

2. Okullarda yöneticilerin okul-çevre ilişkilerini geliştirmeye yönelik çalışmalarına katkı sağlayacağı,
3. Üniversitelerde konu ile ilgili çalışmalara ışık tutacağı umulmaktadır.

1.7. SAYILTILAR

1. Araştırmaya katılan okul yöneticileri soruları samimi olarak cevaplamışlardır.
2. Ölçme aracının kapsam geçerliliği için başvuru uzman kanıları yeterlidir.

1.8. SINIRLILIKLAR

Bu araştırma,

- 1.2009- 2010 eğitim öğretim yılında Denizli il merkezindeki resmi ilköğretim okullarında görev yapan yöneticilerin görüşleriyle sınırlıdır.
2. Araştırma konuyla ilgili ulaşılabilen kaynaklarla sınırlıdır.

1.9. TANIMLAR

Yönetici: İlköğretim okullarında görev yapan müdür ve müdür yardımcıları

Veli Boyutu: İlköğretim okullarında öğrenim gören öğrencilerin ailelerinin oluşturduğu alt boyuttur.

Öğretmen Boyutu: İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin oluşturduğu alt boyuttur.

Okul Boyutu: İlköğretim okullarının yöneticilerinin ve diğer personelinin oluşturduğu alt boyuttur.

Sosyo- Ekonomik Durum: Okulun bulunduğu bölgedeki ailelerin eğitim ve maddi durumu

İKİNCİ BÖLÜM

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde araştırma konusuyla ilgili olarak yurt içinde ve dışında yapılan çalışmaların özetlerine yer verilmiştir.

2.1 Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Kara (2007), Denizli il merkezindeki ilköğretim okullarında yapılan “Denizli İlköğretim Okullarında Çevre ilişkileri Üzerine Öğretmen Görüşleri” konulu çalışmanın örneklemini 390 öğretmen oluşturmaktadır. Öğretmenlere araştırmacı tarafından geliştirilen ve 64 sorudan oluşan ölçek uygulanmıştır. Elde edilen bulgulara göre aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

- 1) Denizli il merkezindeki resmi ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin okul-çevre ilişkisi hakkındaki görüşlerine göre,
 - a) Cinsiyet değişkeninde sosyal ve psikolojik boyutlarda anlamlı bir fark gözlenmiştir. Bayan öğretmenlerin ortalamaları her iki boyutta da daha yüksek çıkmıştır.
 - b) Mezun olunan okul değişkenine göre psikolojik boyutta anlamlı bir fark gözlenmiştir. Yüksek lisans yapmış öğretmenlerin görüş ortalamaları daha yüksek çıkmıştır.
 - c) Öğrenci sayısı değişkenine göre sosyal ve psikolojik açıdan öğrenci sayısı 1-1500 olan okullar lehine anlamlı bir fark gözlenmiştir.
 - d) Öğretmen sayısı değişkenine göre sosyal ve psikolojik açıdan öğretmen sayısı 1-50 arasında olan okullar lehine anlamlı bir fark gözlenmiştir.

- 2) Denizli il merkezindeki resmi ilköğretim okullarında görev yapan Öğretmenlerin kendi okullarında yaşanan okul-çevre ilişkisi sorunlarına yönelik algıları,
- a) “orta” düzeydedir. Öğretmenlerin kendi okullarında yaşanan okul-çevre ilişkisi sorunlarına yönelik algılarının % 73,3’ü “orta” düzeyde, % 14,1’i “düşük” düzeyde % 12,6sı ise yüksek düzeydedir.
- b) Okulun içinde bulunduğu sosyo ekonomik durum değişkenine göre fiziksel ve sosyal boyutlarda anlamlı bir fark gözlenmiştir. Fark düşük sosyo ekonomik seviyede olan okullar lehinedir.
- c) Öğrenci sayısı değişkenine göre sosyal ve psikolojik boyutlarda öğrenci sayısı 1–1500 olan okullar lehine anlamlı bir farklılık gözlenmiştir.
- d) Öğretmen sayısı 1–50 olan okullar lehine anlamlı bir farklılık gözlenmiştir.
- 3) Denizli il merkezindeki resmi ilköğretim okullarında görev yapan Öğretmenlerin okul-çevre ilişkisi sorunlarının kendi performansları üzerindeki etkilerine ilişkin algıları,
- a) Cinsiyet değişkenine göre fiziksel, sosyal ve psikolojik boyutların hepsinde anlamlı bir fark gözlenmiştir. Boyutların hepsinde fark kadınlar lehinedir.
- b) Okulun içinde bulunduğu sosyo ekonomik durum değişkenine göre fiziksel ve sosyal boyutlarda istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu fark sosyo-ekonomik düzeyi düşük olan okullar lehinedir.
- c) Öğrenci sayısı değişkenine göre fiziksel, sosyal ve psikolojik boyutların hepsinde anlamlı bir fark gözlenmiştir. Bu fark öğrenci sayısı 1–1500 arasında olan okullar lehinedir.
- d) Öğretmen sayısı değişkenine göre fiziksel, sosyal ve psikolojik boyutların hepsinde anlamlı bir fark gözlenmiştir. Bu fark öğretmen sayısı 1–50 arasında olan okullar lehinedir.

Şimşek (2008), Denizli il merkezinde yapılan “ İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Öğrenci Velilerini Okula Çekme Başarısı Hakkında İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin ve Öğrenci Velilerinin Görüşleri Nedir?” konulu çalışmanın örneklemini 315 öğretmen ve 385 öğrenci velisi oluşturmaktadır. Öğretmen ve velilere araştırmacı tarafından

geliştirilen ve 80 sorudan oluşan ölçek uygulanmıştır. Elde edilen bulgulara göre aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

1. Denizli il merkezindeki ilköğretim okulu yöneticilerinin öğrenci velilerini okula çekme başarısı öğretmen ve veli görüşlerine göre orta düzeydedir.
2. Yöneticileri eğitim öğretime katkı sağlamaları konusunda veli katılımında kadın öğretmenler erkek öğretmenlere göre daha başarılı bulmuştur. Okul aile işbirliğini gerçekleştirme açısından okul uygulamalarında erkek öğretmenler kadın öğretmenlere göre yöneticileri daha başarılı bulmuştur.
3. Yöneticileri okul uygulamalarında okul-aile işbirliğini gerçekleştirmeleri açısından dul veliler daha başarısız bulmuştur.
4. Yöneticileri okul uygulamalarında ve veli katılımında eğitim öğretime katkı sağlamaları açısından memur veliler daha başarısız bulmuştur.
5. Yöneticilerin okul aile işbirliğini gerçekleştirmeleri açısından veli görüşlerine göre "öğrencisinin sınıfı" değişkeninde okul uygulamaları ve veli katılımında anlamlı bir fark bulunmuştur.

Aslan (1984) tarafından "Ankara Merkez İlçelerinde Temel Eğitim Birinci Kademe Düzeyinde Okul-Aile ilişkileri" konulu araştırmanın sonucunda özetle aşağıdaki bulguları elde etmiştir:

1. İlişkiler rastlantılara dayalıdır ve velilerin çoğunluğu okul aile birliklerine ilgi göstermemektedir.
2. Okul aile işbirliğinin öğrenci başarısı açısından önemine inanılmaktadır.
3. Öğretmen veli görüşmesi için, okullarda uygun ortam olmadığı halde veliler fırsat yaratabilmektedir.
4. Veliler, yönetici ve öğretmenlere güvenir görünürken, öğretmen ve yöneticilerde velilere karşı güven eksikliği vardır.
6. Var olan ilişkiler velilere göre yeterli, yönetici ve öğretmenlere göre yetersizdir.

Şişman(1986) tarafından Eskişehir Merkez ilköğretim okullarında yapılan araştırmanın amacı "orta dereceli okullarda okul aile birliklerinin görevlerini ne ölçüde yerine getirdikleri"ni saptamaya çalışılmıştır.

1. OAB' nin, okulun amacı ve eğitim etkinlikleri konusunda velileri aydınlatması

genel olarak yönetici -öğretmen grubu tarafından yetersiz bulunmaktadır. Velilerin ise, yarıya yakın bir kısmı bu konuda olumlu görüş belirtirken, yarıdan fazlası yönetici-öğretmen grubuyla aynı görüşleri paylaşmaktadır.

2.Okul-aile birlikleri öğretmen ve velilerin karşılıklı olarak birliklerini ziyaret etmelerini yeterli ölçüde teşvik etmemekte, öğretmen ve velilerin tanışıp görüşmeleri için de uygun ortamlar hazırlamamaktadır.

3.Öğrencilere her yönden eğitsel ve istedik davranışlar kazandırma konusunda, yönetici -öğretmenlere göre birlikler yeteri kadar etkin olamamaktadır. Velilerin yarıdan fazlası da öğretmenlerle aynı görüşü paylaşmaktadır. Velilerin yarıya yakın bir kısmı öğrenciye olan duygusal yakınlıklardan dolayı daha öznel düşünerek birliklerin konuya ilişkin etkinliklerini yeterli bulma eğilimindedirler.

Koçak(1988), tarafından Çankaya İlçesi 14 genel Lisede yapılan "Okul-aile iletişiminin Engelleri" konulu araştırma bulguları şöyle sıralanmaktadır:

- 1.Saptanan iletişim engellerinin % 80'inden fazlasında yönetici-öğretmen grubu ile ana-baba grubunun birbirleriyle ilişkili farklı görüşlere sahip olduğu dikkati çekmektedir.
- 2.Her iki grupta da en önemli engel olarak ana-babaların işlerinin çok olması ve yönetici ve öğretmenlerle ana-babaların birbirlerini tanımamaları görülmüştür.

Bilgin (1990),Ankara Merkez İlçelerindeki Ortaokullarda Okul ye Ailenin işbirliği ve sorunları başlığını taşıyan okul yöneticisi, öğretmen ve ana babalardan oluşan bir grup üzerinde yaptığı çalışmada, Şu sonuçlar elde edilmiştir:

1. Okul aile birlikleri öğrencilerinin sorumluluk duygularının gelişmesine katkıda bulunmamaktadır.
- 2.Ana babaların, okul bina ve tesislerinden yararlanması sağlanamamaktadır.
- 3.Ana babalara eğitim konusunda konferanslar verilmemektedir.
- 4.Öğretmenler, öğrenci velilerini ziyaret etmeye özendirilmemektedir.
- 5.Ana babalar, okulun amaçları eğitim ilkeleri ve okuldaki etkinlikler konularında aydınlatılmamaktadır.

Kazak (1998) ,tarafından Sakarya İli merkezinde bulunan 16 resmi ilköğretim okulunda yapılan "Okul-Aile İşbirliği ve Sorunları" araştırmasında; okul-aile iletişimine ilişkin, özetle aşağıdaki sonuçlara varılmıştır:

1. OAB' nin, okulun eğitim etkinlikleri ve yönetmelikleri konusunda, velileri bilgilendirmesi, velilere ve yöneticilere göre çoğunlukla, öğretmenlere göre ara sıra gerçekleşmektedir.
2. Velilerin okulu ziyaret etmeleri, öğrenci ile ilgili bir sorun olduğunda gerçekleşmektedir. Yönetici-öğretmen grubunun bu amaçla yapılan ziyaretleri yetersiz bulmaktadır.
3. Yönetici ve öğretmenlerin velilerle yaptığı toplantı ve görüşmelerde; velilere yeterli zamanın ayrılmadığı sonucu ortaya çıkmaktadır.
4. Veli toplantılarında maddi yardım talep edilmesi durumunda; veliler toplantıya katılmayı bir sorun olarak görmediği halde, yönetici ve öğretmen grubuna göre; ara sıra olduğu ortaya çıkarmaktadır.

Oğan (2000), tarafından Ankara ili Ömer Seyfettin ve Hamdullah Suphi İ.Ö.Okulunda yapılan "Okul- Aile Birliği ile Ana-Baba İletişimi ve Velilerin Eğitim Beklentisi" konulu araştırmasındaki bulguları şunlardır:

1. Veliler, okul-aile işbirliğinin geliştirmesi konusunda etkili çalışma, kararlara katılma, iletişim ve güç olma bilincinin geliştirilmesini önermektedir. Bu önerilerin öncelikleri kadın ve erkek velilere göre değişebilmektedir,
2. Velilerin büyük bir çoğunluğu, OAB'ni aile eğitimini gerçekleştirmede yetersiz bulmaktadır. Yine de OAB tarafından gerçekleştirilecek eğitim yöntemleri konusunda düzeyli görüşme yapılması, bilimsel etkinlik düzenlenmesi, bülten çıkarılması ve bireysel eğitim yapılması biçiminde görüş bildirmektedir.

Çeviş(2002) “Denizli İli Merkez İlköğretim Okullarındaki Okul-Aile İşbirliğinin Yönetici, Öğretmen ve Veli Tarafından ideal ve Pratik Düzeyde Değerlendirilmesi” adlı çalışmasında elde edilen bulgular şu şekilde özetlenebilir:

- 1) Öğretmenler var olan okul-aile işbirliği ve iletişimi durumlarında daha olumlu bir yaklaşım sergilerken; velilerin ise var olan durumdan pek memnun olmadıkları sonucu görülmüştür.
- 2) Var olan okul-aile işbirliği ve iletişimi durum düzeylerindeki Okul-Aile Birliğine velilerin üye olma durumlarına göre, yönetici ve öğretmenlerin kadro durumlarına göre ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olduğu gözlenmiştir.

Olması gereken okul-aile işbirliği ve iletişimi durum düzeyinde katılımcıların kişilik özellikleri ortalamaları arasındaki fark anlamlı çıkmıştır.

Çelik'in (2005) Kadıköy, Maltepe ve Ümraniye ilçelerindeki resmi ilköğretim okullarında yaptığı "Okul-Aile İlişkisinde Yaşanan Sorunlar" adlı çalışmada okul ile aile arasındaki sorunları ve beklentileri belirlemek amaçlanmıştır. Araştırmada elde edilen bulgular şu şekildedir:

- 1) Sorunlara katılım oldukça yüksek düzeydedir. Öğretmenlerin okul-aile ilişkilerinde en çok sorun yaşadıkları konular: Velilerin çocuklarının sosyal ve duygusal davranışlarından çok, ders başarıları ile ilgilenmeleri, velilerin çocuklarının olumsuz yönlerini kabullenmek istememeleri, velilerin okulla yalnızca çocukları ile ilgili bir sorun olduğunda görüşmek istemeleridir. En az sorun yaşadıkları konular ise velilerin öğretmenlerle karşılıklı bilgi alışverişinde bulunmak istememeleri, velilerin öğretmenlerle olan ilişkilerinde saygılı davranmamaları ve velilerin işbirliğine açık olmamalarıdır.
- 2) Ana babaların okul-aile ilişkilerinde en çok sorun yaşadıkları konular: Öğretmenlerin aile ziyaretleri yapmaması, okulla ilgili kararlar alınmasında velilerin fikrinin alınmaması, velilerin okula yalnızca çocukları ile ilgili bir sorun olduğunda çağrılmasıdır. Ana- babaların okul-aile ilişkilerinde en az sorun yaşadıkları konular ise; öğretmenlerin ödevleri kontrol etmemesi, öğretmenlerin yalnızca para ile ilgili konular olduğunda görüşmek istemesi ve öğretmenlerin velilerle ilişkilerinde, velilere karşı aşırı derecede kuralcı ve katı davranmasıdır.

Kolay'ın (2003) tarafından yurtiçi ve yurtdışında yapılan araştırmaları inceleyerek yaptığı "Okul-Aile-Çevre İşbirliğinin Eğitim Sistemindeki Yeri ve Önemi" konulu çalışmada elde edilen bulgular ışığında sunulan öneriler şu şekildedir:

- 1) Okul-çevre ve özellikle aile işbirliğinin önemi ve bu işbirliğinin geliştirilme yolları açısından okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin çeşitli eğitimlerle bilgi ve beceri kazanmaları sağlanmalıdır.
- 2) Aileler, öğrencinin eğitiminde okulun yanında en etkili kurumu oluşturmaktadır. Öğrenciyi tanımada, yönlendirmede, yeteneğini ve kapasitesini artırmada mutlaka aileyle işbirliğine gidilmelidir. Bunu sağlayabilmek için, çok çeşitli nedenlerle ailelerin okula gelmesi, öğrenci sorunlarını paylaşması,

öğretmen ve yöneticiler ile ortak kararlar geliştirmesi ve çocuğunun başarısı için rol alması ve katkıda bulunması sağlanmalıdır.

5) Okul yönetimi çevrenin eğitime ilişkin beklentilerini karşılayarak sosyal, ekonomik ve teknolojik gelişmesi ve kalkınması için insan gücünün başarılı olabilmesi için çevredeki tüm kamu ve sivil toplum örgütleri ile iletişim kurmalı, işbirliği yapmalı, koordinasyon sağlamalıdır.

2.2 Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Whitehouse(2008) tarafından yapılan “Öğretmen ve Ailenin Eğitime Ailenin Katılımı İle İlgili Algıları ve Bu Algıların Öğrenci Performansı Üzerindeki Etkileri” konulu çalışmasında araştırmacı okul aile işbirliği ve ailenin okul çalışmalarına katılımına ilişkin aile ve öğretmeninin algılarını ortaya koymaktadır. Araştırmanın örneklemini Minnesota'daki bir ilköğretim okulunun 21 öğretmeni, 104 öğrenci velisi ve onların çocukları oluşturmaktadır. Bu araştırmada elde edilen bulgular şu şekildedir:

- 1) Ailelin eğitime katılımının önemi konusunda aile ve öğretmenlerin hemfikir olduğu görülmüştür.
- 2) Aile ve öğretmenlerin birbirine olan güveni yüksektir.
- 3) Aile katılımı öğrenci performansını olumlu yönde etkilemektedir.

Perry(2006) tarafından yapılan “Okul-Aile-Toplum Arasındaki İşbirliği Konusunda Yönetici Algıları” konulu çalışmasında araştırmacı okul-aile-toplum arasında var olan ilişki düzeyini ortaya koymayı ve yöneticilerin bundan sonraki çalışmalarında bu ilişkiyi daha etkili ve verimli hale getirebilmek için neler yapabileceğini ortaya koymaya çalışmıştır. Araştırmanın örneklemini Dallas ve Fort-Worth Metroplex’deki 156 yönetici oluşturmaktadır. Ölçme aracı olarak “Okul-Aile-Toplum İşbirliği Ölçme Ölçeği” ve yöneticilere yöneltilen açık uçlu sorular kullanılmıştır. Bu araştırmada şu bulgular elde edilmiştir:

- 1) Yönetici algılarına göre okul-aile-toplum işbirliği yetersizdir.
- 2) Uygulanmakta olan okul-aile-toplum ilişkilerini düzenleyen programın bu konudaki başarıya katkıda bulunmayıp, aksine engellediği ifade edilmiştir.
- 3) Yöneticiler 3 yıllık hedef olarak okul-aile-toplum ilişkilerindeki eksiklikleri ortadan kaldıracak önlemleri almak olarak ifade etmişlerdir.

Brittingham(1998) tarafından yapılan” Başarılı Okul-Aile İlişkisinin Özellikleri” konulu araştırmada Wisconsin’deki ilköğretim okullarındaki öğrenci, veli ve öğretmenlerle görüşmeler yapılarak başarılı okul aile ilişkisinin özellikleri, süreci ve stratejisi betimlenmeye çalışılmıştır. Bu araştırmanın sonucunda şu bulgular elde edilmiştir:

- 1) Öğretmenlerin ailelerle sürekli bir ilişki içinde bulunmalarının velilerinin okul katılımını artıracığı ve buna paralel olarak öğrencilerin sosyal, duygusal ve akademik başarısının artacağı gözlenmiştir.
- 2) Başarılı okul aile ilişkilerinde liderlik, birliktelik ve iletişimin en önemli unsurlar olduğu ifade edilmiştir.

Stevenson ve Baker (1987) tarafından yapılan “Okul Aile İlişkileri ve Çocuğun Okul Başarısı” konulu araştırmada Amerikan ailelerinden seçilen 179 çocuk,179 aile ve 179 öğretmen örneklem olarak alınmıştır. Bu araştırmada aile katılımı ile çocukların okul başarısı arasındaki ilişki belirlenmeye çalışılmıştır. Bu araştırmanın sonucunda şu bulgular elde edilmiştir.

- 1) Eğitim düzeyi yüksek olan ailelerin okul etkinliklerine katılımı daha yüksektir.
- 2) Çocukların okuldaki ilk yıllarında ailelerin okul etkinliklerine katılımı daha yüksektir.
- 3) Aileleri daha katılımcı olan çocukların daha az katılımcı olan ailelerin çocuklardan daha başarılı olduğu görülmüştür.

Purnell ve Gotts(1985) tarafından yapılan “Etkili Okul Aile İlişkilerinde Okulun Rolü” konulu çalışmada 238 ilkokul ve 238 ortaokul öğretmeni örneklem olarak alınmıştır. Bu araştırmada etkili okul aile ilişkisinde okulu rolü ve önemi belirlenmeye çalışılmıştır. Bu araştırmanın sonucunda şu bulgular elde edilmiştir.

- 1) Ailelerle öğretmenler arasında gerçekleşen iletişimin genellikle telefon görüşmeleri yapmak, okul aile toplantıları ve öğretmen ve aile tarafından yazılan mesajlar şeklinde olduğu görülmüştür.
- 2) Birçok veli okula yalnızca bir sorun olduğunda gelmektedir.
- 3) %70 den fazla öğretmen velilerin yeterli eğitim düzeyine sahip olmadığını düşünmektedir.

- 4) Öğretmenlerin çoğunluğu okul aile ilişkilerinin öğrencinin akademik başarısı için önemli ve gerekli olduğunu, ancak velilerin bunun için zaman ayırmadıklarını düşünmektedir.
- 5) İlkokul öğretmenlerinin ortaokul öğretmenlerine göre okul aile ilişkilerinden daha memnun olduğu görülmüştür.

Garnefski ve Diekstra(1996) tarafından yapılan “Çocukların Okul, Aile ve Arkadaşları İle İlgili Algılarının Onların Duygusal ve Davranışsal Problemleri İle İlişkisi” konulu çalışmada 16-18 yaş aralığında 476 lise öğrencisi örneklem olarak alınmıştır. Bu çalışmada 119’u hiçbir problemi olmayan, 119’u yalnızca davranış problemi olan, 119’u yalnızca duygusal problemi olan ve 119’uda her iki problemi olan öğrenci seçilmiştir. Bu çalışmanın sonucu olarak şu bulgular elde edilmiştir.

- 1) Okula karşı negatif algıları olan öğrencilerde davranış problemleri görülmektedir.
- 2) Arkadaşlarına karşı negatif algıları olan öğrencilerde duygusal problemler görülmektedir.
- 3) Ailelerine karşı negatif algıları olan öğrencilerde hem duygusal hem de davranış problemleri görülmektedir.
- 4) Ailenin davranış ve duygusal problemlerin oluşmasında diğer unsurlardan daha baskın olduğu görülmüştür.

Lareau(1987) tarafından yapılan “Ailenin Sosyal Sınıfı İle Okul-Aile Arasındaki İlişki” konulu çalışmada ekonomik ve eğitim düzeyi yüksek olan ailelerin çocuklarının bulunduğu bir okul ile ekonomik ve eğitim durumu düşük olan ailelerin çocuklarının bulunduğu bir okul karşılaştırılmıştır. Bu okulların anasınıfı, 1.sınıfı ve 2. sınıflarından 6’şar öğrenci seçilip, bu öğrencilerin durumları takip edilmiş, aileleri ve öğretmenleri ile görüşmeler yapılmıştır. Bu çalışmanın sonucu olarak şu bulgular elde edilmiştir.

- 1) Veli durumu zayıf olan okullarda velilerin çocuklarının eğitim ile ilgili sorunlarını bilmediklerini, okul müfredatını bilmedikleri, çocuklarına evde gereken desteği vermedikleri ve gerekli eğitim araç-gereçlerini sağlamadıkları görülmüştür.
- 2) Veli durumu iyi olan okullarda velilerin okul müfredatını takip ettikleri, çocuklarının eksik taraflarını geliştirmek için evde yardım ettikleri, okul etkinliklerine %100’e yakın katılım sağladıkları görülmüştür.

Adams ve Christenson(1999) tarafından yapılan “İlköğretim ve Ortaöğretim Düzeyinde Okul-Aile İlişkilerine Güvenin Önemine İlişkin Aile ve Öğretmen Algılarındaki Farkın İncelenmesi” konulu çalışmada 1234 aile ve 209 öğretmen örneklem olarak alınmıştır. Bu araştırmanın sonucu olarak şu bulgular elde edilmiştir.

- 1) İlköğretim düzeyinde aile ve öğretmen arasındaki güvenin ortaöğretim düzeyinden yüksek olduğu görülmüştür.
- 2) Her iki okul düzeyinde de aile güvenin öğretmen güveninden fazla olduğu görülmüştür.
- 3) Okul-aile ilişkilerinin oluşturulup, sürdürülebilmesinin en önemli yolu öğretmen ve aile arasındaki güvenin artırılmasıdır.
- 4) Öğrencilerin akademik başarısının artırılabilmesi için okul personelinin ailelerle olan ilişkisini geliştirmek için daha sistemli bir çaba içinde olmaları gerekmektedir.

Hoveer, Bassler ve Brissie(1992) tarafından yapılan “Okul Aile İlişkileri” konulu çalışmada araştırmacı ailelerin çocukların başarısına katkıda bulunma konusundaki algıları ile aile katılımı arasındaki ilişkiyi ortaya koymaya çalışmıştır. Anasınıfından dördüncü sınıfına kadar olan öğrencilerden 390’ının velisi ile aynı öğrencilerin öğretmenlerinden 50’si örneklem olarak seçilmiştir. Velilere ödevlere yardım, eğitim faaliyetleri, sınıf etkinliklerindeki gönüllülük, konferanslara katılım ve öğretmen ile telefon görüşmeleri konularında onların faydalı olma algılarını ve katılımcılıklarını ölçen bir anket uygulanmıştır. Öğretmenlere ise öğretmenin etkinliğini ve öğretmenin veliler ile ilgili algılarını ölçen bir anket uygulanmıştır. Bu araştırmanın sonucu olarak şu bulgular elde edilmiştir.

- 1) Çocukların başarısına katkıda bulunma konusundaki algıları yüksek olan velilerin katılımının da yüksek olduğu görülmüştür.
- 2) Öğretmenlere görüşlerine göre öğretmenin verimliliği, velilerin çocuklarının eğitimine verdikleri önem ve veli katılımı arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Dornbusch, Ritter, Leiderman, Roberts ve Fraleigh(1987) tarafından yapılan “Öğrencilerin Okul Başarısı İle Aile Modeli Arasındaki İlişki” konulu çalışmada San Francisco’daki 7836 lise öğrencisi örneklem olarak alınmıştır. Bu çalışmada otoriter,

hoşgörülü ve demokratik ailelerin çocuklarının başarıları karşılaştırılmıştır. Bu araştırmanın sonucu olarak şu bulgular elde edilmiştir.

- 1) Demokratik aile yaklaşımının öğrencilerin başarısını olumlu, otoriter ve hoşgörülü aile yaklaşımlarının olumsuz etkilediği görülmüştür.
- 2) Not ortalamasının en yüksek olduğu aile modeli demokratik, en düşük olduğu aile modeli otoriter aile modeli olduğu görülmüştür.

Smrekar (1991) “Çevreyi Oluşturmak: Okul Örgütünün Okul-Aile Etkileşimi Üzerine Etkisi” adlı çalışmasında Katolik Ortaokulu, özel ortaokul ve normal ortaokul olmak üzere üç okul ortamını inceleyerek okul aile ilişkilerinin doğası ve kalitesini sosyal sınıflandırma çerçevesinde ele almayı amaçlamıştır.

Araştırmadan elde edilen bulgular şu şekildedir:

- 1) Sosyal sınıf farklılıkları bazı ailelerin diğerlerinden fazla katılımını sağlamaktadır. Ekonomik ve eğitim durumu yüksek olan veliler öğrencilerini daha iyi desteklemektedirler.
- 2) Yoksulluk velileri okuldan ve okulla ilgili şeylerden uzaklaştırmaktadır.
- 3) Çalışma hayatlarının organizasyonu, velilerin okulla olan etkileşimini doğrudan etkilemektedir.
- 4) Okulun sosyal sınıf farkı gözetmeden velilere yaklaşımı sosyal uyumu, bağlanmayı ve sosyal ve ekonomik olarak farklı olan velilerin eğitim ve sosyal ağ üzerinde etki sahibi olmasını sağlamaktadır.

Yurt içinde ve yurt dışında yapılan araştırmalarda okul-aile ilişkilerinde yaşanan sorunlar, bu sorunların oluşma sebepleri, okul aile ilişkilerinin öğrenci davranışları ve başarıları üzerindeki etkileri öğrenci, öğretmen ve velilerin bakış açılarından ortaya konulmuştur. Bu çalışmada ise okul-aile ilişkilerinde yaşanan sorunların neler olduğu tespit edilip, çözüm önerileri sunmak için ilköğretim okulu yöneticilerinin algılarından yararlanılmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın yöntemi, evreni, örnekleme, veri toplama aracı ve verilerin analize yer almaktadır.

3.1 YÖNTEM

Bu araştırmanın yürütülmesinde, tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlamayan araştırma yaklaşımıdır. Tarama modelinde, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak için, evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde tarama yapılmaktadır (Karasar, 2005, 77- 79). Araştırmanın amacı, Denizli ilköğretim okullarında görev yapan yöneticilerin okul-aile ilişkilerinde yaşanan sorunlara ilişkin algılarını ortaya çıkarmaktır. Araştırma bu yönüyle betimsel bir çalışmadır.

3.2 EVREN

Bu araştırmanın evrenini, 2009- 2010 eğitim öğretim yılı güz döneminde Denizli merkez ilköğretim okullarında görev yapan 295 yönetici oluşturmaktadır.

3.3 ÖRNEKLEM

Bu araştırmada örneklem olarak evreni oluşturan 295 yöneticiden 165 yönetici oransız eleman örnekleme yoluyla örneklem olarak seçilmiştir. 123 yöneticiden alınan

anket formu geçerli sayılıp, değerlendirilmeye alınmıştır. Örneklem alınan yönetici sayısı evrenin %41.70'lik dilimini yansıtmaktadır. Oransız eleman örnekleme, evrendeki tüm elemanların birbirine eşit seçilme şansına sahip oldukları örnekleme türüdür. Oransız eleman örneklemede, evrendeki eleman türlerinden her birinin örnekleme girenlerin sayısı, tümü ile sansa bırakılmıştır (Karasar, 2005, s.113).

Örneklemdaki öğretmen sayısı, aşağıdaki formül kullanılarak bulunmuştur (Balcı, 1995: 111):

$$n = \frac{t^2 (PQ)}{d^2} \cdot \frac{1}{1 + \frac{t^2 (PQ)}{N d^2}}$$

N= Evren büyüklüğü

n= Örneklem büyüklüğü

d= Tutum düzeyi (.05)

t= Güven düzeyinin tablo değeri (t: 1.96)

PQ= (.50) . (.50) = .25 maksimum örneklem büyüklüğü için örneklem yüzdesi.

3.3.1. Araştırmaya Katılan Yöneticilere İlişkin Kişisel Bilgiler

Araştırmaya katılan yöneticilerin kıdem, mezun olduğu okul, yönetici olduğu okulun içinde bulunduğu ekonomik durum, okulun öğrenci mevcudu ve yöneticinin kadro durumuna ilişkin bulgular aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

3.3.1.1. Yöneticilerin Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımı

Araştırmaya katılan yöneticilerin mesleki kıdemlerine göre dağılımı Tablo 3.1'de verilmiştir.

Tablo 3.1 Yöneticilerin Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımı

Mesleki Kıdem	f	%
1- 10 yıl	14	11.4
11- 20 yıl	38	30.9
21- 40 yıl	71	57.7
Toplam	123	100

Araştırmaya katılan yöneticilerin çoğunluğunun 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip olduğu görülmüştür.

3.3.1.2. Yöneticilerin Mezun Oldukları Okul Türüne Göre Dağılımı

Araştırmaya katılan yöneticilerin mezun oldukları okullara göre dağılımı Tablo 3.2’de verilmiştir.

Tablo 3.2 Yöneticilerin Mezun Oldukları Okul Türüne Göre Dağılımı

Mezun Olunan Okul	f	%
Eğitim Yüksek Okulu	32	26.0
Eğitim Fakültesi	79	64.2
Fen-Edebiyat Fakültesi	2	1.6
Yüksek Lisans	6	4.9
Diğer	4	3.3
Toplam	123	100.0

Araştırmaya katılan yöneticilerden %26’sının Eğitim Yüksek Okulu, %64.2’sinin Eğitim Fakültesi, %1.6’sının Fen-Edebiyat Fakültesi, %4.9’unun Yüksek Lisans ve %3.3’ünün Diğer Bölümlerden mezun oldukları görülmüştür. Yöneticilerin çoğunluğunun Eğitim Fakültesi mezunu olduğu görülmekle birlikte, Eğitim Yüksek Okulu mezunlarının sayısı da yüksektir.

3.3.1.3. Okulun İçinde Bulunduğu Bölgenin Sosyo-Ekonomik Durumuna Göre Dağılımı

Araştırmaya katılan yöneticilerin çalıştıkları okulların içinde bulunduğu bölgenin sosyo-ekonomik durumuna göre dağılımı Tablo 3,3’de verilmiştir.

Tablo 3.3 Okulun İçinde Bulunduğu Bölgenin Sosyo-Ekonomik Durumuna Göre Dağılımı

Sosyo-Ekonomik Durum	f	%
Düşük	49	39.8
Orta	63	51.2
Yüksek	11	8.9
Toplam	123	100.0

Araştırmaya katılan yöneticilere göre okullarının içinde bulunduğu sosyo-ekonomik durum %39.8 düşük, %51.2 orta ve %8.9 yüksek olarak görülmektedir.

3.3.1.4. Okulların Öğrenci Sayılarına Göre Dağılımı

Araştırmaya katılan okulların öğrenci sayılarına göre dağılımı Tablo 3,4'de verilmiştir.

Tablo 3.4 Okulların Öğrenci Sayılarına Göre Dağılımı

Öğrenci Sayıları	f	%
1- 500	22	17.9
500- 1000	43	35.0
1000 ve üzeri	58	47.2
Toplam	123	100.0

Araştırmaya katılan okulların öğrenci sayılarının 1- 500 arası %17.9, 500–1000 arası %35, 1000 ve üzeri %47.2 olarak tespit edilmiştir.

3.3.1.5. Yöneticilerin Kadro Durumuna Göre Dağılımı

Araştırmaya katılan yöneticilerin kadro durumlarına göre dağılımı Tablo 3,5'de verilmiştir.

Tablo 3.5 Yöneticilerin Kadro Durumuna Göre Dağılımı

Kadro Durumu	f	%
Asil Yönetici	101	82.1
Vekil Yönetici	22	17.9
Toplam	123	100.0

Araştırmaya katılan yöneticilerin %82.1' inin asil yönetici ve %17.9' unun vekil yönetici oldukları tespit edilmiştir.

3.4 VERİ TOPLAMA ARACI

Bu bölümde veri toplama aracının hazırlanması, ölçeğin geçerliliği ve güvenilirliği ile ölçeğin uygulanmasıyla ilgili bilgiler verilmiştir.

3.4.1 Veri Toplama Aracının Hazırlanması

Veri toplama aracının geliştirilmesi için öncelikle literatür taraması yapılmıştır. Alandaki uzman kişilerin ve okul yöneticilerinin görüş ve önerilerinden yararlanılmıştır. Elde edilen bilgiler doğrultusunda, araştırmacı tarafından “Okul Aile İlişkilerinde Karşılaşılan Sorunlar Envanteri” adlı bir ölçek hazırlanmıştır. Ölçme aracı iki bölümden oluşmaktadır. Birincin bölümde yöneticilere ve okullara ilişkin bilgiler, ikinci bölümde ise okul aile ilişkilerinde karşılaşılan sorunları ilişkin yöneticilerin algılarını belirlemek için 52 soru yer almaktadır. Yöneticilerden “Bu sorun sizin okulunuzda hangi sıklıkla yaşanmaktadır?” sorusu dördümlü ölçek kullanılmıştır (“Hiçbir Zaman”, “Ara sıra”, “Çoğunlukla” ve “Her Zaman”). Yöneticilerden “Bu sorun yönetici olarak sizin işlerinizi etkiler mi?” sorusu için üçlü ölçek kullanılmıştır (“ÇOK”, “AZ” ve “HİÇ”). Katılma dereesi aralıkları (n-1/n) kullanılarak bulunmuştur.

Tablo 3.6 Ölçekteki Maddeler İçin Düzey Aralıkları

Katılma Derecesi	Düzey Aralığı
Çok	2.34- 3.00
Az	1.67- 2.33
Hiç	1- 1.66

Tablo 3.7 Ölçekteki Maddeler İçin Düzey Aralıkları

Katılma Derecesi	Düzey Aralığı
Her Zaman	3.41- 4.00
Çoğunlukla	2.61- 3.40
Ara sıra	1.81- 2.60
Hiçbir Zaman	1.00- 1.80

3.4.2 Ölçeğin Geçerliliği ve Güvenirliği

Araştırmanın veri kaynağını anketlerle toplanan veriler oluşturmaktadır. Anketin geçerliliğini test etmek amacıyla, araç uzmanların görüşlerine sunulmuştur. Alınan eleştiriler değerlendirilerek gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Elde edilen verilerin SPSS programı değerlendirilmesi sonucunda veri toplama aracının CronBach-Alpha değeri yöneticilere sorulan “Bu sorun sizin okulunuzda hangi sıklıkla yaşanmaktadır?” sorusu için verilen cevaplara göre tablo 3,8’de, “Bu sorun yönetici olarak sizin işlerinizi etkiler mi?” sorusu için verilen cevaplara göre tablo 3,9’de verilmiştir.

Tablo 3,8 CronBach-Alpha değerleri(Sorunların Yaşanma Sıklığına İlişkin Algılama)

	CronBach-Alpha
Veli Boyutu	0.9184
Okul Boyutu	0.8852
Öğretmen Boyutu	0.8718
Toplam	0.9385

Tablo 3,9 CronBach-Alpha değerleri(Sorunların Performansa Etkisine İlişkin Algılama)

	CronBach-Alpha
Veli Boyutu	0.9619
Okul Boyutu	0.9542
Öğretmen Boyutu	0.9152
Toplam	0.9773

3.4.3 Ölçeğin Uygulanması

Ölçeğin ilköğretim okullarında uygulanabilmesi için Denizli İl Milli Eğitim Müdürlüğü’ne başvurularak gerekli onay alınmış ve uygulamaya başlanmıştır (Ek - 1). Ölçek, araştırmacı tarafından Denizli il merkezinde bulunan 56 resmi ilköğretim okuluna gidilerek uygulanmıştır (Ek.9).

Araştırmanın verileri 2009–2010 öğretim yılı güz döneminde toplanmıştır. Toplam 170 yöneticiye ölçek dağıtılmış ve 132 tanesi geri alınabilmiştir. Geri alınan ölçeklerden eksik doldurulanlar elendikten sonra 123 ölçek araştırma kapsamına alınmıştır.

3.5 VERİLERİN ÇÖZÜMLENMESİ

Verilerin çözümlenmesinde SPSS (Statistical Package for Social Sciences) paket programı kullanılmıştır. Ölçeğe uygulanan 1-sample K-S test, homogeneity of variance test ve Levene F testleri sonuçları incelendiğinde ($p>0.05$) verilerin eşit aralık ve normal dağılım gösterdiği görülmüştür. Araştırmanın alt problemlerine yanıt bulmak amacıyla t-testi, tek yönlü varyans analizi, standart sapma, ortalama gibi istatistik tekniklerinden yararlanılmıştır. Yapılan istatistiksel çözümlenmelerde anlamlılık düzeyi 0.05 olarak alınmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde Denizli ilköğretim okullarında okul-aile ilişkilerinde karşılaşılan sorunlara ilişkin yönetici algılarının ve karşılaşılan sorunların yönetici performansını nasıl etkilediğine ilişkin yönetici algılarının (a) kıdem, (b) mezun olunan okul türü, (c) okulun içinde bulunduğu bölgenin sosyo-ekonomik yapısı, (d) yöneticilerin asaleten veya vekâleten görev yapması ve (e) okulun öğrenci sayısı değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediği ve Denizli ilköğretim okullarında karşılaşılan okul-aile ilişkileri sorunlarının en çok hangi boyutta görülmekte olduğu belirlenmeye çalışılmıştır. Uygulanan ölçeğin istatistiksel analize ve her alt probleme ilişkin elde edilen bulguların tabloları ve bu bulgulara ait yorumlar bu bölümde yer almaktadır.

4.1. ARAŞTIRMANIN BİRİNCİ ALT PROBLEMİNE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın birinci alt problemi “Denizli İlköğretim Okullarında okul-aile ilişkilerinde karşılaşılan sorunlara ilişkin yöneticilerin algıları ve algı düzeyleri nelerdir?” şeklinde belirlenmiştir. Bu alt probleme ilişkin bulgular analiz edilmiş ve bulgular tablolar halinde verilmiştir.

Tablo 4.1 Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algılarını Betimleyen İstatistik Değerleri

	n	En Düşük	En Yüksek	\bar{X}	Ss
Yöneticilerin ortalama puanları	123	57	167	103.16	18.08

Tablo 4.1’de görüldüğü gibi, okul yöneticilerinin okul-aile sorunlarına ilişkin algılarının ortalaması 103.16 standart sapması ise 18.08 olarak hesaplanmıştır. Ortalamaya bir standart sapma (18.08) eklenerek ve ortalamadan bir standart sapma

(18.08) çıkarılarak, yöneticilerin sorunlara ilişkin algıları üç düzeyde sınıflandırılmıştır. Buna göre, ortalamanın üst değeri 121.24 olarak belirlenmiştir. 121.24 değerinin üzerindeki değerler “yüksek algı” düzeyini oluşturmaktadır. Ortalamanın alt değeri ise 85.08 olarak hesaplanmıştır. 85.08 değerinin altındaki değerler “düşük algı” düzeyini, 85.08 ile 121.24 arasındaki değerleri ise “orta algı” düzeyini oluşturmaktadır.

Yöneticilerin okul-aile ilişkilerinde yaşanan sorunlara ilişkin algılarının frekansları Tablo 4.2’de görülmektedir. Tabloya göre, Denizli İl merkezinde görev yapan yöneticilerin sorunlara ilişkin algıları “orta” düzeydedir. Yöneticilerin sorunlara ilişkin algılarında, yöneticilerin % 62 si “orta” düzeyde, % 22 sı “düşük” düzeyde, %16 sı “yüksek” düzeyde algıya sahiptir.

Tablo 4.2 Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlarına İlişkin Algılarının Frekans Değerleri

	Frekans	%	Düzye
121 ve üstü	20	16	Yüksek
85-121 arası	76	62	Orta
85 ve altı	27	22	Düşük
Toplam	123	100	

Yapılan analizler sonucu ortaya çıkan sonuçlara göre yöneticilerin büyük bir çoğunluğunun okul- aile ilişkilerinde yaşanan sorunları orta düzeyde algıladıkları görülmektedir. Bu durum çocuğun eğitiminde çok önemli bir rolü olan ailelerin eğitime yeterince katkıda bulunamadığı, bir başka deyişle ailelerden çocuklarının eğitiminde üstlerine düşen görevleri iyi bir şekilde yapamadığı sonucu ortaya çıkmaktadır. Yaşanan bu sorunların oluşumunda, öğretmen ve okulun da payı bulunmaktadır.

4.1.1 Veli Boyutuna Göre Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algılarına Dair Bulgular ve Yorum

Tablo 4.3’de yöneticilerin okul-aile ilişkilerinde yaşanan sorunlara ilişkin algılarının veli boyutu ele alınmış ve bu boyuttaki maddeler yöneticilerin verdiği yanıtlara göre sıralanmıştır.

Tablo 4,3 Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algıları (Veli Boyutu)

	\bar{X}	Ss	Düzy
23. Velilerin okulla yalnızca çocukları ile ilgili bir sorun olduğunda görüşmek istemesi	2.7561	.65714	Çoğunlukla
9. Velilerin parasal konularda problem çıkarması	2.6829	.77160	
21. Velilerin çocuk eğitimi konusunda bilgili olmaması	2.6016	.62384	
20. Velilerin çocuklarının olumsuz yönlerini kabullenmek istememesi	2.5285	.69335	Ara sıra
15. Velilerin veli toplantılarını ekonomik amaçlı olarak görmesi	2.5259	.79315	
12. Velilerin eğitim düzeyinin düşük olması	2.5178	.77211	
11. Ailelerin okulların korunmasına ilgisiz kalması	2.3984	.75466	
27. Velilerin, veli toplantılarına katılmaması	2.3659	.64361	
19. Velilerin, çocuklarıyla ilgilenmemesi	2.3496	.72410	
1. Velilerin sınıf etkinliklerine katılmaması	2.3333	.63590	
14. Velilerin öğretmenleri yeterince tanımaması	2.3252	.72988	
29. Okul çevresinde başka bölgelerden göç eden çok sayıda ailenin bulunması	2.3252	.90984	
13. Velilerin ailevi problemlerini okula ve öğrenciye yansıtması	2.3089	.66690	
7. Velilerin yöneticilerle öğretmenlerle ilgili şikâyetleri olduğunda görüşmek istemesi	2.2764	.76072	
16. Velilerin okul ve aileyi bir bütün olarak görmemesi	2.2927	.81715	
10. Çağrıldığında velilerin okula gelmemesi	2.2764	.63117	
25. Velilerin çocukları ile ilgili sorunları olduğunda okul ile işbirliği yapmaması	2.2439	.63170	
24. Velilerin çocuklarıyla ilgili yapılan önerileri dikkate almaması	2.2358	.55929	
18. Velilerin okulda uyulması gereken kurallara özen göstermemesi	2.1870	.73940	
22. Velilerin çocuklarının olumsuz davranışlarında okulu suçlaması	2.1138	.58957	
4. Velilerle rahat iletişim kurulamaması	2.0732	.62948	
26. Velilerin çocuklarının sosyal etkinliklere katılmasını istememesi	2.0163	.65266	
17. Velilerin okulda verilen eğitimi önemsememesi	1.9837	.77865	
2. Velilerin öğretmenlerle olan ilişkilerinde saygılı olmaması	1.9187	.52156	
3. Velilerde öğretmenlere karşı güven eksikliği olması	1.7967	.52728	Hiçbir zaman
8. Velilerin yöneticilere güvenmemesi	1.6829	.69326	

Tablo 4.3 incelendiğinde okul yöneticileri; velilerin okulla yalnızca çocukları ile ilgili bir sorun olduğunda görüşmek istemesini, velilerin parasal konularda problem çıkarmasını, velilerin çocuk eğitimi konusunda bilgili olmamasını, velilerin çocuklarının olumsuz yönlerini kabullenmek istememesini, velilerin veli toplantılarını ekonomik amaçlı olarak görmesini, velilerin eğitim düzeyinin düşük olmasını ve öğretmenlerin aile ziyaretleri yapmamasını en önemli sorunlar olarak algılamaktadırlar.

Yöneticiler sorunların oluşumunu büyük ölçüde öğrenci velisine ve katımına bağlamaktadır. Okul yöneticileri eğitim öğretimde daha yüksek başarı elde edebilmek için sistemin önemli parçalarından biri olarak gördüğü ailelerin maddi ve manevi olarak daha katılımcı ve aktif olmalarını istediği görülmektedir. Yöneticilerin yaşadıkları maddi problemlerden dolayı okulda eğitim için gerekli ortamları öğrencilerine sunamadıkları ve bununla okulun işleyişini olumsuz yönde etkilediği ifade edilebilir. Bu sonucu Aslan (1984) tarafından "Ankara Merkez İlçelerinde Temel Eğitim Birinci Kademe Düzeyinde Okul-Aile ilişkileri" konulu araştırmada da ortaya koyduğu "Okul-aile ilişkileri rastlantılara dayalıdır ve velilerin çoğunluğu okul aile ilişkilerine ilgi göstermemektedir." sonucu desteklemektedir.

Öğrencilerin zamanlarının çoğunu aileleri ile evlerinde geçirdiği düşünüldüğünde, öğrencilerin gelişiminde ailenin ve okul-aile ilişkilerinin ne kadar önem taşıdığı daha iyi anlaşılabilir. Bu sebeple yöneticiler çocuklarını iyi tanıyan, onların güçlü ve zayıf yönlerini bilen, onlarla iyi iletişim kuran ve eğitim konusunda daha bilgili velilerle daha verimli ve etkili bir eğitim yapılabileceğini düşünmektedirler. Bu araştırmada ortaya çıkan bu sonuç Whitehouse(2008) tarafından yapılan "Öğretmen ve Ailenin Eğitime Ailenin Katılımı İle İlgili Algıları ve Bu Algıların Öğrenci Performansı Üzerindeki Etkileri" konulu çalışmasında ortaya koyduğu "Aile katılımı çocuğun başarısını olumlu yönde etkilemektedir." sonucu ile desteklenmektedir.

Tablo 4,3'de görüldüğü gibi yöneticiler velilerin yönetici ve öğretmenlere karşı güven eksikliği olması maddelerini hiçbir zaman şeklinde cevaplamışlardır. Buradan hareketle yöneticilerin ve öğretmenlerin kendilerine duyulan bu güveni iyi kullanarak, maddi ve öğrenci sorunlarını çok fazla öne çıkarmadan velileri okula çekmeleri ve onların eğitim ve okul konusundaki bilgilerini ve okula olan ilgilerini artırmaya çalışmaları gerektiği ifade edilebilir.

4.1.2 Okul Boyutuna Göre Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algılarına Dair Bulgular ve Yorum

Tablo 4.4'de yöneticilerin okul-aile ilişkilerinde yaşanan sorunlara ilişkin algılarının okul boyutu ele alınmış ve bu boyuttaki maddelerin ortalamaları yöneticilerin verdiği yanıtlara göre sıralanmıştır.

Tablo 4,4 Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algıları (Okul Boyutu)

	\bar{X}	Ss	Düzey
28. Okul-aile toplantılarının işlevsel olmaması	2.0407	.84347	Ara sıra
45. Velilerin çocuk eğitimi konusunda bilgilendirilmemesi	1.9431	.85220	
44. Velilerin okula yalnızca çocukları ile ilgili bir sorun olduğunda çağrılması	1.8943	.77685	
38. Veli görüşmeleri için okulda uygun ortamların bulunmaması	1.7642	.89700	Hiçbir zaman
30. Okul yöneticisinin karar alırken öğretmen ve velilerin fikrini almaması	1.7073	.67425	
32. Okulda okul rehber öğretmenin olmaması	1.7073	1.03806	
40. Ailelerin eğitim sürecine dâhil edilmemesi	1.6992	.75677	
52. Okulun öğrenci velileri için de bir eğitim merkezi olma görevini yerine getirememesi	1.6992	.73479	
51. Öğretmen-öğrenci-aile ve idare arasında sağlıklı bir iletişim ve işbirliğinin sağlanamaması	1.6667	.66118	
31. Okul yönetiminin velilerle ilişkisinin yeterli olmaması	1.6423	.70281	
33. Okulun velilerden para toplamada ısrarcı davranması	1.5772	.77890	
34. İhtiyaç duyulduğunda velilerle bireysel görüşme yapılmaması	1.4959	.70564	
47. Veli toplantılarında velilerin beklentileri ve eleştirilerinin önemsenmemesi	1.4959	.61902	
35. Okulun ailelerle yalnızca para ile ilgili konular olduğunda görüşmek istemesi	1.3577	.65449	
50. Yönetici ve öğretmenlerin okul ve aileyi bir bütün olarak görmemesi	1.3496	.58651	
49. Okulların kendilerini çevreden soyutlaması	1.3252	.59363	
48. Okulun okul-aile birliklerine önem vermemesi	1.3089	.58855	

Tablo 4,4’de görüldüğü gibi yöneticilerin okul-aile ilişkilerinde yaşanan sorunlara ilişkin algılarının okul boyutunda ilk sırayı “Okul-aile toplantılarının işlevsel olmaması” maddesi almıştır. Yöneticiler bu toplantıların yalnızca öğrencilerin sorunlarının görüşüldüğü toplantılar olmayıp, velilerin okul ve eğitim hakkında bilgilendirildiği toplantılar olması gerektiğini ve bununda yaşanan sorunları azaltacağına inanmaktadırlar. Ancak okul-aile toplantılarının daha işlevsel hale getirilmesi, velilerin çocuk eğitimi konusunda bilgilendirilmesi ve velilerin okula daha sık çağrılması sorunları yöneticilerin şikayet edecekleri sorunlar değil, ortadan kaldırılabilecekleri sorunlar olduğu ifade edilebilir. Çünkü yöneticilere bu konularda gerekli yetki ve sorumluluklar verilmiştir. Ölçekteki birçok maddeye “Hiçbir Zaman”

şeklinde cevap verilmesi ölçeğin bu bölümünde yöneticilerden kaynaklanan sorunların yer almasından kaynaklanabileceği şeklinde yorumlanabilir.

4.1.3 Öğretmen Boyutuna Göre Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algılarına Dair Bulgular ve Yorum

Tablo 4.5’de yöneticilerin okul-aile ilişkilerinde yaşanan sorunlara ilişkin algılarının öğretmen boyutu ele alınmış ve bu boyuttaki maddeler yöneticilerin verdiği yanıtlara göre sıralanmıştır.

Tablo 4,5 Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algıları (Öğretmen Boyutu)

	\bar{X}	Ss	Düzye
37. Öğretmenlerin aile ziyaretleri yapmaması	2.2439	.87161	Ara sıra
36. Öğretmenlerin velileri yeterince tanımaması	1.9593	.63243	
41. Öğretmenlerin veli toplantılarında öğrencilerin olumsuz yönlerini öne çıkarması	1.9431	.66900	
43. Öğretmenlerin öğrencilerin olumsuz davranışlarında aileyi suçlaması	1.9350	.59698	
42. Öğretmenlerin öğrencilerin sorunları ile yeterince ilgilenmemesi	1.6179	.60761	Hiçbir zaman
46. Öğretmenlerin düzenli olarak toplantı yapmaması	1.6016	.66209	
39. Öğretmenlerin velilerle ilgilenmemesi	1.4309	.61513	

Tablo 4.5 incelendiğinde yöneticiler öğretmenlerin aileleri daha iyi tanımaya yönelik faaliyetler yapması gerektiğini ifade etmektedirler. Velilerle en yakın iletişimde bulunan öğretmenlerin onların psikolojik ve sosyolojik durumları hakkında bilgi sahibi olması, öğrencileri de daha iyi tanımalarını sağlayacaktır. Bu durumun velilerin okul ile ilişkilerini düzeltereği ifade edilebilir. Buna ek olarak yöneticiler öğretmenlerden toplantılarda öğrencilerin kötü yönlerinden önce iyi yönlerini öne çıkarmasını istemektedir. Eğer öğretmenler tarafından sürekli kötü eleştiriler yapılırsa, bunun velileri okuldan uzaklaştıracağı öne sürülebilir. Öğretmenler öğrencilerin kötü davranışlarını yorumlarken aileleri suçlamadan önce öğrencilerin kişilik özelliklerini ve arkadaş çevrelerini göz önünde bulundurabilirler. Bu araştırmada ortaya konulan öğretmenini veli ziyareti yapması gerekliliği sonucu Bilgin (1990), tarafından yapılan ” Ortaokullarda Okul ye Ailenin işbirliği ve sorunları” konulu çalışmada belirttiği gibi

“öğretmenler, öğrenci velilerini ziyaret etmeye özendirilmelidir.” sonucu tarafından desteklenmektedir.

4.2. ARAŞTIRMANIN İKİNCİ ALT PROBLEMİNE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın ikinci alt problemi, “Denizli İlköğretim Okullarında okul-aile ilişkilerinde karşılaşılan sorunlara ilişkin yönetici algıları, onların (a) kıdem, (b) mezun olunan okul türü, (c) okulun içinde bulunduğu bölgenin sosyo-ekonomik yapısı, (d) yöneticilerin asaleten veya vekâleten görev yapması ve (e) okulun öğrenci sayısına göre değişmekte midir?” şeklinde belirlenmiştir. Bu alt probleme ilişkin bulgular ortalama değerleri, t-test ve tek yönlü varyans analizi yardımıyla karşılaştırılarak tablolar halinde verilmiştir.

4.2.1. “Kıdem”e Göre Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algılarına Dair Bulgular ve Yorum

Tablo 4,6’da yöneticilerin okul-aile ilişkilerinde yaşanan sorunlara ilişkin algılarının kıdem değişkenine göre varyans analiz tablosu verilmiştir.

Tablo 4,6 Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algılarının Kıdem Değişkenine Göre Varyans Analizi Tablosu

	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Veli Boyutu	Gruplar arası	319.719	2	159.859	1.472	.234
	Gruplar içi	13032.444	120	108.604		
	Toplam	13352.163	122			
Okul Boyutu	Gruplar arası	18.557	2	9.278	.167	.846
	Gruplar içi	6667.443	120	55.562		
	Toplam	6686.000	122			
Öğretmen Boyutu	Gruplar arası	14.105	2	7.052	.744	.478
	Gruplar içi	1138.042	120	9.484		
	Toplam	1152.146	122			

P>0.05

Tablo 4,6 incelendiğinde yöneticilerin okul-aile ilişkilerinde yaşanan sorunlara ilişkin algılarının veli, okul ve öğretmen boyutlarında kıdem değişkenine göre anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir.(p>0.05)

Tablo 4,7’de yöneticilerin okul-aile ilişkilerinde yaşanan sorunlara ilişkin algılarının kıdem değişkenine göre ortalamaları verilmiştir.

Tablo 4,7 Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algılarının Kıdem Değişkenine Göre Ortalama Tablosu

Gruplar	Veli Boyutu			Okul Boyutu			Öğretmen Boyutu		
	N	\bar{X}	Ss	N	\bar{X}	Ss	N	\bar{X}	Ss
1-10	14	64.1429	11.43448	14	29.4286	4.25557	14	11.8571	2.87849
11-20	38	58.6316	10.23619	38	30.5526	8.61707	38	12.6579	3.38739
21-40	71	60.6620	10.32050	71	29.8169	7.25517	71	12.9437	2.94176
Toplam	123	60.4309	10.46155	123	30.0000	7.40292	123	12.7317	3.07308

Yönetici algılarında kıdem değişkenine göre anlamlı bir fark görülmemesine rağmen bu algıların ortalamaları incelendiğinde (Tablo 4,7) 1-10 yıl arasında kıdeme sahip yöneticilerin veli boyutunda yüksek algı gösterdikleri görülmektedir. Bu sonuçtan hareketle yöneticilikte yeni olanların daha kıdemli yöneticilere göre okul-aile ilişkilerini daha fazla önemseydiği sonucuna varılabilir.

4.2.2. Mezun Oldukları Okullara Göre Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algılarına Dair Bulgular ve Yorum

Tablo 4,8’de yöneticilerin okul-aile ilişkilerinde yaşanan sorunlara ilişkin algılarının mezun olunan eğitim kurumu değişkenine göre varyans analiz tablosu verilmiştir.

Tablo 4,8 Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algılarının Mezun Olunan Eğitim Kurumu Değişkenine göre Varyans Analiz Tablosu

	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Veli Boyutu	Gruplar arası	138.664	4	34.666	.310	.871
	Gruplar içi	13213.498	118	111.979		
	Toplam	13352.163	122			
Öğretmen Boyutu	Gruplar arası	20.600	4	5.150	.537	.709
	Gruplar içi	1131.546	118	9.589		
	Toplam	1152.146	122			
Okul Boyutu	Gruplar arası	41.682	4	10.420	.185	.946
	Gruplar içi	6644.318	118	56.308		
	Toplam	6686.000	122			

Tablo 4,8 incelendiğinde yöneticilerin okul-aile ilişkilerinde yaşanan sorunlara ilişkin algılarının veli, okul ve öğretmen boyutlarında mezun olunan okul değişkenine göre anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir. ($p>0.05$)

Tablo 4,9'de yöneticilerin okul-aile ilişkilerinde yaşanan sorunlara ilişkin algılarının mezun olunan eğitim kurumu değişkenine göre ortalamaları verilmiştir.

Tablo 4,9 Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algılarının Mezun Olunan Eğitim Kurumu Değişkenine Göre Ortalama Tablosu

Gruplar	Veli Boyutu			Okul Boyutu			Öğretmen Boyutu		
	N	\bar{X}	Ss	N	\bar{X}	Ss	N	\bar{X}	Ss
Eğitim Yüks Okulu	32	60.6875	9.89766	32	30.4375	7.48305	32	13.1875	2.57077
Eğitim Fakültesi	79	60.2785	10.84381	79	29.6709	7.62876	79	12.5316	3.33911
Fen-Edebiyat Fakültesi	2	59.0000	22.62742	2	29.0000	7.07107	2	13.5000	3.53553
Yüksek Lisans	6	64.0000	7.61577	6	32.0000	4.69042	6	13.5000	1.76068
Diğer	4	56.7500	8.22091	4	30.5000	8.34666	4	11.5000	3.10913
Toplam	123	60.4309	10.46155	123	30.0000	7.40292	123	12.7317	3.07308

Tablo 4,9 incelendiğinde alanında yüksek lisans eğitimi alanlarda bütün boyutlarda diğer gruplara göre daha yüksek algı düzeyi olduğu görülmektedir. Bu sonuç alanında ileri düzeyde eğitim almak yöneticilerin okul-aile ilişkilerine verdikleri önemi ve beklentilerini yükseltmektedir şeklinde yorumlanabilir. Buradan hareketle Milli Eğitim Bakanlığı'nın yönetici atama şartlarını gözden geçirip, yeni atanacak yöneticilerde yüksek lisans mezunu olmayı ön koşul haline getirmesi gerektiği ifade edilebilir.

4.2.3. Okulların İçinde Bulunduğu Bölgenin Sosyo-Ekonomik Durumuna Göre Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algılarına Dair Bulgular ve Yorum

Tablo 4.10'de yöneticilerin okul-aile ilişkilerinde yaşanan sorunlara ilişkin algılarının okulun içinde bulunduğu bölgenin sosyo-ekonomik durumu değişkenine göre varyans analiz tablosu verilmiştir.

Tablo 4.10 Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algılarının Okulun İçinde Bulunduğu Bölgenin Sosyo-Ekonomik Durumu Değişkenine Göre Varyans Analizi Tablosu

	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Veli Boyutu	Gruplar arası	1383.049	2	691.525	6.933	.001*
	Gruplar içi	11969.113	120	99.743		
	Toplam	13352.163	122			
Okul Boyutu	Gruplar arası	329.154	2	164.577	3.107	.048*
	Gruplar içi	6356.846	120	52.974		
	Toplam	6686.000	122			
Öğretmen Boyutu	Gruplar arası	14.794	2	7.397	.780	.461
	Gruplar içi	1137.353	120	9.478		
	Toplam	1152.146	122			

*p<0.05

Tablo 4.10 incelendiğinde yöneticilerin okul-aile ilişkilerinde yaşanan sorunlara ilişkin algılarının veli ve okul boyutlarında okulun içinde bulunduğu bölgenin sosyo ekonomik durumu değişkenine göre anlamlı bir fark gözlenmiştir(p<0.05).

Tablo 4.11’de yöneticilerin okul-aile ilişkilerinde yaşanan sorunlara ilişkin algılarının okulun içinde bulunduğu bölgenin sosyo-ekonomik durumu değişkenine göre ortalamaları verilmiştir.

Tablo 4.11 Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algılarının Okulun İçinde Bulunduğu Bölgenin Sosyo-Ekonomik Durumu Değişkenine Göre Ortalama Tablosu

Gruplar	Veli Boyutu			Okul Boyutu			Öğretmen Boyutu		
	N	\bar{X}	Ss	N	\bar{X}	Ss	N	\bar{X}	Ss
Düşük	49	63.1837	10.20350	49	31.1429	6.26166	49	12.8980	2.63980
Orta	63	59.9524	10.21610	63	29.9683	8.26569	63	12.7937	3.29789
Yüksek	11	50.9091	7.07749	11	25.0909	4.88783	11	11.6364	3.58532
Toplam	123	60.4309	10.46155	123	30.0000	7.40292	123	12.7317	3.07308

Yönetici algılarının ortalamaları (Tablo 4.11) incelendiğinde veli ve okul boyutunda ekonomik açıdan düşük ve orta ile yüksek bölgeler arasındaki sorun algılama farkının yüksek olduğu görülmektedir. Fakat düşük ve orta bölgeler arasında bir fark gözlenmemiştir. Eğitim ve ekonomik düzeyi düşük ve orta olan velilerin

gelirlerinin düşük olması, ağır iş şartlarında çalışması, çocuk sayılarının çokluğu vb. sebeplerle velilerin çocuklarının eğitim ile ilgili sorunlarını bilmedikleri, okul müfredatını bilmedikleri, çocuklarına evde gereken desteği vermedikleri, gerekli eğitim araç-gereçlerini sağlamadıkları, okul ve öğrencileriyle yeterince ilgilenmedikleri ve bütün sorumluluğu öğretmenlere bıraktığı ifade edilebilir. Bu bölgedeki okullara yeterince maddi ve manevi destek sağlanamadığı için gerekli fiziksel ve sosyal şartlar mevcut değildir. Bundan dolayı bu bölgelerde görev yapan yöneticilerin okul-aile ilişkilerinde yaşadığı sorunlar ekonomik ve eğitim düzeyi açısından yüksek olan bölgelere göre çok daha fazla olmaktadır. Bu sonuç Lareau(1987) tarafından yapılan “Ailenin Sosyal Sınıfı İle Okul-Aile Arasındaki İlişki” konulu çalışmada elde ettiği sonuçlarla örtüşmektedir.

Yöneticilerin okul-aile ilişkilerinde yaşanan sorunlara ilişkin algılarının okulun içinde bulunduğu bölgenin sosyo-ekonomik durumu değişkenine göre veli ve okul boyutlarında gruplar arası fark gözlenmiş ve farkların hangi gruplar arasında olduğu scheffe analizi ile tespit edilip Tablo 4.12’de sunulmuştur.

Tablo 4.12 Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algılarının Okulun İçinde Bulunduğu Bölgenin Sosyo-Ekonomik Durumu Değişkenine Göre Veli ve Okul Boyutlarında Gruplar Arası Gözlenen Farklar

Veli Boyutu	Düşük Ort.=63.1837	Orta Ort.=59.9544	Yüksek Ort.=50.9091
Düşük Ort. =63.1837	-----	Fark Yok	Ort.Farkı=12.2746 p=0.001
Orta Ort=59.9544	Fark Yok	-----	Ort.Farkı=9.0433 p=0.001
Yüksek Ort.=50.9091	Ort.Farkı=-12.2746 p=0.001	Ort.Farkı=-9.0433 p=0.001	-----
Okul Boyutu	Düşük Ort.=31.1429	Orta Ort.=29.9683	Yüksek Ort.=25.0909
Düşük Ort. =31.1429	-----	Fark Yok	Ort.Farkı=6.0519 p=0.048
Orta Ort=29.9683	Fark Yok	-----	Fark Yok
Yüksek Ort.=25.0909	Ort.Farkı=-6.0519 p=0.048	Fark Yok	-----

Tablo 4.12’de görüldüğü gibi fark sosyo ekonomik durumu düşük bölgeler ve yüksek bölgeler arasında belirlenmiştir. Bu sonuç okulun içinde bulunduğu bölgenin

sosyo- ekonomik durumunun düşük olması, okul ve veli boyutlarındaki sorunları artırmaktadır şeklinde yorumlanabilir.

4.2.4. Okulların Öğrenci Sayılarına Göre Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algılarına Dair Bulgular ve Yorum

Okulun öğrenci sayısı değişkenine göre yönetici algılarında farklılık olup olmadığı tek yönlü varyans analizi ile karşılaştırılıp Tablo 4.13’de verilmiştir.

Tablo 4.13 Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algılarının Okulun Öğrenci Sayıları Değişkenine göre Varyans Analiz Tablosu

	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Veli Boyutu	Gruplar arası	740.527	2	370.263	3.523	.033*
	Gruplar içi	12611.636	120	105.097		
	Toplam	13352.163	122			
Okul Boyutu	Gruplar arası	171.234	2	85.617	1.577	.211
	Gruplar içi	6514.766	120	54.290		
	Toplam	6686.000	122			
Öğretmen Boyutu	Gruplar arası	4.010	2	2.005	.210	.811
	Gruplar içi	1148.137	120	9.568		
	Toplam	1152.146	122			

*p<0.05

Öğrenci sayısı değişkenine göre veli boyutunda öğrenci sayısı 1000 ve üzeri olan okullar lehine anlamlı bir fark olduğu gözlenmiştir(p<0.05).

Tablo 4.14 Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algılarının Okulun Öğrenci Sayıları Değişkenine Göre Ortalama Tablosu

Gruplar	Veli Boyutu			Okul Boyutu			Öğretmen Boyutu		
	N	\bar{X}	Ss	N	\bar{X}	Ss	N	\bar{X}	Ss
1- 500	22	63.652	12.24139	43	31.5814	7.95593	43	12.9767	3.00387
500-1000	43	60.045	9.61882	22	29.5909	6.95331	22	12.6364	2.88750
1000 ve üzeri	58	58.187	8.76087	58	28.9828	7.05987	58	12.5862	3.22835
Toplam	123	60.439	10.46155	123	30.0000	7.40292	123	12.7317	3.07308

Yönetici algılarının ortalamaları (Tablo 4.14) incelendiğinde öğrenci sayısı 1–500 olan okullarda yöneticilerin sorun algılama düzeyinin diğer gruplara göre yüksek

olduğu görülmektedir. Bunun sebebi olarak öğrenci sayısı kalabalık okulların yöneticilerinin öğrenci velisinin sayısının çokluğu nedeniyle onlarla yeterli ilişkinin sağlanamayacağını düşünerek okul-aile ilişkilerini daha az önemsedikleri ileri sürülebilir. Fakat öğrenci sayısı az olan okulların veli sayısı da az olduğundan yöneticiler onlarla daha çok iletişim içinde oldukları için okul-aile ilişkilerine daha çok önem verdikleri ve bu yüzden daha çok sorun algıladıkları ifade edilebilir.

Yöneticilerin okul-aile ilişkilerinde yaşanan sorunlara ilişkin algılarının okulun öğrenci sayıları değişkenine göre veli boyutunda gruplar arasında fark gözlenmiş ve farkın hangi gruplar arasında olduğu scheffe analizi ile tespit edilip Tablo 4.15’de sunulmuştur.

4.15 Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algılarının Okulun Öğrenci Sayıları Değişkenine Göre Veli Boyutunda Gruplar Arasında Gözlenen Farklar

Veli Boyuyu	1-500	500-1000	1000 ve üzeri
	Ort.=63.6512	Ort.=60.0455	Ort.=58.1897
1-500 Ort. =63.6512	-----	Fark Yok	Ort.Farkı=5.5615 p=0.033
500-1000 Ort=60.0455	Fark Yok	-----	Fark Yok
1000 ve üzeri Ort.=58.1897	Ort.Farkı=-5.5615 p=0.033	Fark Yok	-----

Tablo 4.15’de görüldüğü gibi öğrenci sayısı 1–500 olan okullarla 1000 ve üzeri olan okullar arasında veli boyutunda fark vardır. Fakat öğrenci sayısı 500-1000 olan okulların diğer gruplarla arasında bir fark tespit edilememiştir.

4.2.5. Yöneticilerin Kadro Durumlarına Göre Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algılarına Dair Bulgular ve Yorum

Yöneticilerin kadro durumu değişkenine göre yönetici algılarında farklılık olup olmadığı t-test ile karşılaştırılıp Tablo 4.16’da verilmiştir.

Tablo 4.16 Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algılarının Kadro Durumu Değişkenine göre t-test Tablosu

Veli Boyutu					
Gruplar	N	\bar{X}	Ss	t	p
Asil	101	60.1287	10.78950	-.685	.495
Vekil	22	61.8182	8.88892		
Okul Boyutu					
Gruplar	N	\bar{X}	Ss	t	p
Asil	101	29.8317	7.57241	-.539	.591
Vekil	22	30.7727	6.67570		
Öğretmen Boyutu					
Gruplar	N	\bar{X}	Ss	t	p
Asil	101	12.7525	3.08028	.160	.873
Vekil	22	12.6364	3.10982		

Tablo 4.16 incelendiğinde kadro değişkenine göre veli, okul ve öğretmen boyutlarında anlamlı bir farkın olmadığı gözlenmiştir. Ancak önemi herkes tarafından bilinen eğitim kurumlarının tam yetki ve sorumlulukla görevlendirilmiş ve bu bağlamda kendine özgüveni tam olan asil yöneticiler tarafından yönetilmesi bu eğitim kurumlarının başarısı açısından çok önemlidir.

4.3. ARAŞTIRMANIN ÜÇÜNCÜ ALT PROBLEMİNE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Yönetici algılarına göre, ilköğretim okullarında okul-aile ilişkilerinde karşılaşılan sorunlar yönetici performansını nasıl etkilemektedir?” olarak belirlenmiştir. Bu alt problemi ilişkin bulgular analiz edilmiş ve tablolar halinde verilmiştir.

4.3.1 Veli Boyutuna Göre Okul-Aile İlişkilerinde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansı Üzerindeki Etkisine İlişkin Yönetici Algılarına Dair Bulgular ve Yorum

Tablo 4.17’de okul-aile ilişkilerinde karşılaşılan sorunların yönetici performansı üzerindeki etkisine ilişkin yönetici algılarının veli boyutu ele alınmış ve bu boyuttaki maddeler yöneticilerin verdiği yanıtlara göre sıralanmıştır.

Tablo 4.17 Okul-Aile İlişkilerinde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansı Üzerindeki Etkisine İlişkin Yönetici Algılarının Veli Boyutu

	\bar{X}	Ss	Düzy
21. Velilerin çocuk eğitimi konusunda bilgili olmaması	2.5935	.57027	Çok
9. Velilerin parasal konularda problem çıkarması	2.5854	.58572	
19. Velilerin, çocuklarıyla ilgilenmemesi	2.5772	.58685	
20. Velilerin çocuklarının olumsuz yönlerini kabullenmek istememesi	2.5691	.57376	
15. Velilerin veli toplantılarını ekonomik amaçlı olarak görmesi	2.5447	.64340	
10. Çağrıldığında velilerin okula gelmemesi	2.5203	.65724	
12. Velilerin eğitim düzeyinin düşük olması	2.5041	.63212	
23. Velilerin okulla yalnızca çocukları ile ilgili bir sorun olduğunda görüşmek istemesi	2.5041	.65754	
27. Velilerin, veli toplantılarına katılmaması	2.4797	.65724	
16. Velilerin okul ve aileyi bir bütün olarak görmemesi	2.4715	.64433	
11. Ailelerin okulların korunmasına ilgisiz kalması	2.4553	.69249	
25. Velilerin çocukları ile ilgili sorunları olduğunda okul ile işbirliği yapmaması	2.4553	.61740	
18. Velilerin okulda uyulması gereken kurallara özen göstermemesi	2.4472	.58957	
24. Velilerin çocuklarıyla ilgili yapılan önerileri dikkate almaması	2.4228	.62736	
13. Velilerin ailevi problemlerini okula ve öğrenciye yansıtması	2.4228	.64029	
22. Velilerin çocuklarının olumsuz davranışlarında okulu suçlaması	2.3371	.66919	
2. Velilerin öğretmenlerle olan ilişkilerinde saygılı olmaması	2.3271	.71652	
1. Velilerin sınıf etkinliklerine katılmaması	2.3252	.69537	
4. Velilerle rahat iletişim kurulamaması	2.3252	.68348	
14. Velilerin öğretmenleri yeterince tanımaması	2.3252	.64650	
3. Velilerde öğretmenlere karşı güven eksikliği olması	2.3008	.70053	
17. Velilerin okulda verilen eğitimi önemsememesi	2.3089	.74800	
29. Okul çevresinde başka bölgelerden göç eden çok sayıda ailenin bulunması	2.2520	.77453	
5. Velilerin öğretmenlere karşı olumsuz tutum ve önyargılara sahip olması	2.2358	.67849	
26. Velilerin çocuklarının sosyal etkinliklere katılmasını istememesi	2.2033	.73506	
8. Velilerin yöneticilere güvenmemesi	2.1626	.80341	
6. Velilerin öğretmenlerle bilgi alışverişinde bulunmak istememesi	2.1545	.76857	
7. Velilerin yöneticilerle öğretmenlerle ilgili şikâyetleri olduğunda görüşmek istemesi	2.1545	.70167	

Tablo 4.17’de öne çıkan maddeler incelendiğinde yöneticiler velilerin eğitime olan ilgisinin ve bu konudaki bilgisinin yetersiz olmasının kendi performanslarını olumsuz etkilediğini düşünmektedirler. Bu durumun okulun işleyişini olumsuz yönde etkileyeceği ifade edilebilir. Velilerin parasal konuları öne çıkarmasının ve okula bu konuda destek olmamasının yöneticilerin performansını kötü yönde etkilediği

söylenbilir. Yöneticiler eğitimli, katılımcı, ilgili ve çocuklarını tanıyan velilerle ve maddi konularda sıkıntıların olmadığı bir okul ortamında daha yüksek performans gösterebileceklerine inanmaktadırlar.

4.3.2 Okul Boyutuna Göre Okul-Aile İlişkilerinde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansı Üzerindeki Etkisine İlişkin Yönetici Algılarına Dair Bulgular ve Yorum

Tablo 4.18’de okul-aile ilişkilerinde karşılaşılan sorunların yönetici performansı üzerindeki etkisine ilişkin yönetici algılarının okul boyutu ele alınmış ve bu boyuttaki maddeler yöneticilerin verdiği yanıtlara göre sıralanmıştır.

Tablo 4.18 Okul-Aile İlişkilerinde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansı Üzerindeki Etkisine İlişkin Yönetici Algılarının Okul Boyutu

	\bar{X}	Ss	Düzey
45. Velilerin çocuk eğitimi konusunda bilgilendirilmemesi	2.3333	.69738	Az
32. Okulda okul rehber öğretmenin olmaması	2.2358	.84039	
52. Okulun öğrenci velileri için de bir eğitim merkezi olma görevini yerine getirememesi	2.2114	.81232	
51. Öğretmen-öğrenci-aile ve idare arasında sağlıklı bir iletişim ve işbirliğinin sağlanamaması	2.2033	.82937	
28. Okul-aile toplantılarının işlevsel olmaması	2.1789	.73588	
40. Ailelerin eğitim sürecine dâhil edilmemesi	2.1789	.76857	
44. Velilerin okula yalnızca çocukları ile ilgili bir sorun olduğunda çağrılması	2.1789	.73588	
31. Okul yönetiminin velilerle ilişkisinin yeterli olmaması	2.1626	.76151	
30. Okul yöneticisinin karar alırken öğretmen ve velilerin fikrini almaması	2.1301	.77839	
34. İhtiyaç duyulduğunda velilerle bireysel görüşme yapılmaması	2.1220	.73088	
38. Veli görüşmeleri için okulda uygun ortamların bulunmaması	2.1138	.82187	
47. Veli toplantılarında velilerin beklentileri ve eleştirilerinin önemsenmemesi	2.0976	.83386	
33. Okulun velilerden para toplamada ısrarcı davranması	2.0894	.82985	
48. Okulun okul-aile birliklerine önem vermemesi	2.0813	.86454	
50. Yönetici ve öğretmenlerin okul ve aileyi bir bütün olarak görmemesi	2.0813	.86454	
49. Okulların kendilerini çevreden soyutlaması	2.0650	.85641	
35. Okulun ailelerle yalnızca para ile ilgili konular olduğunda görüşmek istemesi	1.9350	.81723	

Tablo 4.18’de görüldüğü gibi yöneticiler okulun velileri yeterince eğitememesinden kaynaklanan sorunları öne çıkarmakla beraber, bunun kendi performanslarını az etkilediğini ortaya koymaktadırlar. Bunun yanı sıra okul

yöneticileri öğrenci ve veli sorunlarının yöneticilere ihtiyaç olmadan çözülmesinde önemli rol oynayan ve okul ve aile arasında bir ara yüz oluşturan rehber öğretmenlerin önemine dikkat çekmektedirler. Okulda rehber öğretmenin bulunmamasının yöneticilerin performansını olumsuz etkileyeceği ileri sürülebilir.

4.3.3 Öğretmen Boyutuna Göre Okul-Aile İlişkilerinde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansı Üzerindeki Etkisine İlişkin Yönetici Algılarına Dair Bulgular ve Yorum

Tablo 4.19’de okul-aile ilişkilerinde karşılaşılan sorunların yönetici performansı üzerindeki etkisine ilişkin yönetici algılarının öğretmen boyutu ele alınmış ve bu boyuttaki maddeler yöneticilerin verdiği yanıtlara göre sıralanmıştır.

Tablo 4.19 Okul-Aile İlişkilerinde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansı Üzerindeki Etkisine İlişkin Yönetici Algılarının Öğretmen Boyutu

	\bar{X}	Ss	Düzye
37. Öğretmenlerin aile ziyaretleri yapmaması	2.2846	.65936	Az
43. Öğretmenlerin öğrencilerin olumsuz davranışlarında aileyi suçlaması	2.2846	.70734	
41. Öğretmenlerin veli toplantılarında öğrencilerin olumsuz yönlerini öne çıkarması	2.2683	.71372	
42. Öğretmenlerin öğrencilerin sorunları ile yeterince ilgilenmemesi	2.2602	.76648	
36. Öğretmenlerin velileri yeterince tanımaması	2.2520	.64774	
46. Öğretmenlerin düzenli olarak toplantı yapmaması	2.1870	.79289	
39. Öğretmenlerin velilerle ilgilenmemesi	2.0325	.82913	

Tablo 4.19’de görüldüğü gibi yöneticiler okul-aile ilişkilerinin kurulamamasında yalnız velilerin değil, öğretmenlerin de payı olduğunu ortaya koymaktadırlar. Ancak bunun kendi performanslarını etkileme düzeylerini “Az” olarak ortaya koymaları yöneticilerin bu boyuta gereken önemi vermedikleri şeklinde yorumlanabilir. Ancak tablo 4.19’da verilen sorunların okul-aile ilişkilerinin daha iyi hale gelebilmesi için yöneticiler tarafından daha fazla önemsenmesi gerektiği ifade edilebilir. Yöneticiler öğretmenlerin velileri daha iyi tanımaya yönelik çalışmalar yapmaya yönlendirmeleri gerektiği ifade edilebilir. Okul-aile ilişkilerinin oluşturulup, sürdürülebilmesinin en önemli yolu öğretmen ve aile arasındaki güvenin artırılmasıdır.

4.4.ARAŞTIRMANIN DÖRDÜNCÜ ALT PROBLEMİNE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın dördüncü alt problemi, “Okul-aile ilişkilerinde karşılaşılan sorunların yönetici performansı üzerindeki etkisine ilişkin yönetici algıları, onların (a) kıdem, (b) mezun olunan okul türü, (c) okulun içinde bulunduğu bölgenin sosyo-ekonomik yapısı, (d) yöneticilerin asaleten veya vekâleten görev yapması ve (e) okulun öğrenci sayısına göre değişmekte midir?” şeklinde belirlenmiştir. Bu alt probleme ilişkin bulguların ortalama değerleri, t-test ve tek yönlü varyans analizi yardımıyla karşılaştırılarak tablolar halinde verilmiştir.

4.4.1 “Kıdem”e Göre Okul-aile İlişkilerinde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansı Üzerindeki Etkisine İlişkin Yönetici Algılarına Dair Bulgular ve Yorum

Okul-aile ilişkilerinde karşılaşılan sorunların yönetici performansı üzerindeki etkisine ilişkin yönetici algılarının kıdem değişkenine göre tek yönlü varyans analizi ile karşılaştırılıp, sonuçları Tablo 4.20’de verilmiştir.

Tablo 4.20 Okul-Aile İlişkilerinde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansı Üzerindeki Etkisine İlişkin Yönetici Algılarının Kıdem Değişkenine Göre Varyans Analizi Tablosu

Veli Boyutu	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplar arası	48.077	2	24.039	.147	.864
	Gruplar içi	19642.557	120	163.688		
	Toplam	19690.634	122			
Okul Boyutu	Gruplar arası	45.008	2	22.504	.191	.826
	Gruplar içi	14148.959	120	117.908		
	Toplam	14193.967	122			
Öğretmen Boyutu	Gruplar arası	7.133	2	3.567	.202	.817
	Gruplar içi	2119.029	120	17.659		
	Toplam	2126.163	122			

p>0.05

Tablo 4.20 incelendiğinde, kıdem değişkenine göre veli, okul ve öğretmen boyutlarında anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür.

Tablo 4.21 Okul-aile İlişkilerinde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansı Üzerindeki Etkisine İlişkin Yönetici Algılarının Kıdem Değişkenine Göre Ortalama Tablosu

Gruplar	Veli Boyutu			Okul Boyutu			Öğretmen Boyutu		
	N	\bar{X}	Ss	N	\bar{X}	Ss	N	\bar{X}	Ss
1-10	14	66.2143	17.06178	14	40.2857	11.74360	14	16.0714	4.58198
11-20	38	64.9211	13.32217	38	38.6579	12.07024	38	15.7368	4.64807
21-40	71	64.2535	11.52106	71	38.3239	9.97536	71	15.3803	3.86695
Toplam	14	66.2143	17.06178	123	38.6504	10.78629	123	15.5691	4.17463

Tablo 4.21 incelendiğinde 1–10 yıl kıdeme sahip yöneticilerin okul-aile ilişkilerinde yaşanan sorunların kendi performanslarını diğer gruplara göre daha çok etkilediği görülmektedir. Bu durum bu gruptaki yöneticilerin okul-aile ilişkilerine daha çok önem verdikleri şeklinde yorumlanabilir.

4.4.2 “Mezun olunan okul ”a Göre Okul-aile İlişkilerinde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansı Üzerindeki Etkisine İlişkin Yönetici Algılarına Dair Bulgular ve Yorum

Okul-aile ilişkilerinde karşılaşılan sorunların yönetici performansı üzerindeki etkisine ilişkin yönetici algılarının mezun olunan okul değişkenine göre tek yönlü varyans analizi ile karşılaştırılıp Tablo 4.22’de verilmiştir.

Tablo 4.22 Okul-aile İlişkilerinde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansı Üzerindeki Etkisine İlişkin Yönetici Algılarının Mezun Olunan Okul Değişkenine Göre Varyans Analiz Tablosu

	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Veli Boyutu	Gruplar arası	890.617	4	222.654	1.398	.239
	Gruplar içi	18800.017	118	159.322		
	Toplam	19690.634	122			
Okul Boyutu	Gruplar arası	535.574	4	133.893	1.157	.334
	Gruplar içi	13658.394	118	115.749		
	Toplam	14193.967	122			
Öğretmen Boyutu	Gruplar arası	95.717	4	23.929	1.391	.241
	Gruplar içi	2030.446	118	17.207		
	Toplam	2126.163	122			

P>0.05

Tablo 4.22 incelendiğinde, mezun olunan okul değişkenine göre veli, okul ve öğretmen boyutlarında anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür. ($p>0.05$)

Mezun olunan okul değişkenine göre alt boyutlardaki algıların ortalamaları Tablo 4.23’de verilmiştir.

Tablo 4.23 Okul-aile İlişkilerinde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansı Üzerindeki Etkisine İlişkin Yönetici Algılarının Mezun Olunan Okul Değişkenine Göre Ortalama Tablosu

Gruplar	Veli Boyutu			Okul Boyutu			Öğretmen Boyutu		
	N	\bar{X}	Ss	N	\bar{X}	Ss	N	\bar{X}	Ss
Eğitim Yüksek Okulu	32	62.3750	11.29302	32	37.5938	10.36389	32	14.8125	4.05954
Eğitim Fakültesi	79	66.0633	13.56309	79	39.7848	11.23487	79	15.9873	4.26523
Fen- Edebiyat Fakültesi	2	64.5000	9.19239	2	32.0000	9.89949	2	16.5000	6.36396
Yüksek Lisans	6	66.6667	6.62319	6	37.3333	5.46504	6	16.3333	2.33809
Diğer	4	53.0000	8.04156	4	30.0000	8.86942	4	11.7500	3.30404
Toplam	123	64.6829	12.70428	123	38.6504	10.78629	123	15.5691	4.17463

Tablo 4.23 incelendiğinde eğitim fakültesi mezunları ve yüksek lisans mezunlarının diğer gruplara göre performansları açısından sorunlardan daha çok etkilendiği ileri sürülebilir. Bu durum onların okul- aile ilişkilerine daha çok önem verdikleri şeklinde yorumlanabilir.

4.4.3 “Okulun Bulunduğu Bölgenin Sosyo-Ekonomik Durumu ”na Göre Okul-aile İlişkilerinde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansı Üzerindeki Etkisine İlişkin Yönetici Algılarına Dair Bulgular ve Yorum

Okul-aile ilişkilerinde karşılaşılan sorunların yönetici performansı üzerindeki etkisine ilişkin yönetici algılarının okulun bulunduğu bölgenin sosyo-ekonomik durum değişkenine göre tek yönlü varyans analizi ile karşılaştırılıp Tablo 4.24’de verilmiştir.

Tablo 4.24 Okul-aile İlişkilerinde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansı Üzerindeki Etkisine İlişkin Yönetici Algılarının Okulun Bulunduğu Bölgenin Sosyo-Ekonomik Durumu Değişkenine Göre Varyans Analizi Tablosu

	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Veli Boyutu	Gruplar arası	1294.738	2	647.369	4.223	.017*
	Gruplar içi	18395.896	120	153.299		
	Toplam	19690.634	122			
Okul Boyutu	Gruplar arası	509.102	2	254.551	2.232	.112
	Gruplar içi	13684.865	120	114.041		
	Toplam	14193.967	122			
Öğretmen Boyutu	Gruplar arası	59.495	2	29.747	1.727	.182
	Gruplar içi	2066.668	120	17.222		
	Toplam	2126.163	122			

*p<0.05

Tablo incelendiğinde okul-aile ilişkilerinde karşılaşılan sorunların yönetici performansı üzerindeki etkisine ilişkin yönetici algılarının veli boyutunda okulun içinde bulunduğu bölgenin sosyo ekonomik durumu değişkenine göre anlamlı bir fark gözlenmiştir(p<0.05).

Tablo 4.25’de okul-aile ilişkilerinde karşılaşılan sorunların yönetici performansı üzerine etkisine ilişkin algıların okulun bulunduğu bölgenin sosyo-ekonomik durumu değişkenine göre alt boyutlardaki ortalamaları verilmiştir.

Tablo 4.25 Okul-Aile İlişkilerinde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansı Üzerindeki Etkisine İlişkin Yönetici Algılarının Okulun Bulunduğu Bölgenin Sosyo-Ekonomik Durumu Değişkenine Göre Ortalama Tablosu

Gruplar	Veli Boyutu			Okul Boyutu			Öğretmen Boyutu		
	N	\bar{X}	Ss	N	\bar{X}	Ss	N	\bar{X}	Ss
Düşük	49	66.8571	12.31162	49	39.0816	9.60650	49	15.8776	3.53337
Orta	63	64.0000	12.16724	63	39.4444	11.45507	63	15.7143	4.47007
Yüksek	11	55.2727	13.75566	11	32.1818	10.58129	11	13.3636	4.78064
Toplam	123	64.6829	12.70428	123	38.6504	10.78629	123	15.5691	4.17463

Okul-aile ilişkilerinde karşılaşılan sorunların yönetici performansı üzerindeki etkisine ilişkin yönetici algılarının okulun bulunduğu bölgenin sosyo-ekonomik durumu

değişkenine göre veli boyutunda gruplar arasında fark gözlenmiş ve farkın hangi gruplar arasında olduğu scheffe analizi ile tespit edilip Tablo 4.26’da sunulmuştur.

Tablo 4.26 Okul-Aile İlişkilerinde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansı Üzerindeki Etkisine İlişkin Yönetici Algılarının Okulun Bulunduğu Bölgenin Sosyo-Ekonomik Durumu Değişkenine Göre Veli Boyutunda Gruplar Arasında Gözlenen Farklar

Veli Boyuyu	Düşük	Orta	Yüksek
	Ort.=66.8571	Ort.=64.0000	Ort.=55.2727
Düşük Ort. =66.8571	-----	Fark Yok	Ort.Farkı=11.5844 p=0.017
Orta Ort=64.0000	Fark Yok	-----	Fark Yok
Yüksek Ort.=55.2727	Ort.Farkı=-11.5844 p=0.017	Fark Yok	-----

Tablo 4.26 incelendiğinde veli boyutunda sosyo ekonomik bakımdan düşük bölgelerle yüksek bölgeler arasında anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir. Sosyo-ekonomik açıdan yüksek ve düşük bölgeler arasında oluşan bu fark, düşük olan bölgelerde daha çok sorun yaşandığının ve bu sorunların yöneticilerin performansını olumsuz yönde etkilediğini ortaya koymaktadır. Buradan hareketle sosyo-ekonomik açıdan düşük olan bölgelerde velilerin okula ve eğitime ilgisini artırmak gerektiği ifade edilebilir. Sosyo ekonomik bakımdan orta olan bölgelerle diğer bölgeler arasında fark yoktur.

4.4.4 “Okuldaki Öğrenci Sayısı”na Göre Okul-aile İlişkilerinde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansı Üzerindeki Etkisine İlişkin Yönetici Algılarına Dair Bulgular ve Yorum

Okul-aile ilişkilerinde karşılaşılan sorunların yönetici performansı üzerindeki etkisine ilişkin yönetici algılarının okulun öğrenci sayısı değişkenine göre tek yönlü varyans analizi ile karşılaştırılıp Tablo 4.27’de verilmiştir.

Tablo 4.27 Okul-aile İlişkilerinde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansı Üzerindeki Etkisine İlişkin Yönetici Algılarının Okulun Öğrenci Sayısı Değişkenine Göre Varyans Analiz Tablosu

	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Veli Boyutu	Gruplar arası	169.688	2	84.844	.522	.595
	Gruplar içi	19520.946	120	162.675		
	Toplam	19690.634	122			
Okul Boyutu	Gruplar arası	108.466	2	54.233	.462	.631
	Gruplar içi	14085.501	120	117.379		
	Toplam	14193.967	122			
Öğretmen Boyutu	Gruplar arası	7.119	2	3.560	.202	.818
	Gruplar içi	2119.044	120	17.659		
	Toplam	2126.163	122			

$p > 0.05$

Tablo 4.27 incelendiğinde, okulun öğrenci sayısı değişkenine göre veli, okul ve öğretmen boyutlarında anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür. ($p > 0.05$)

Tablo 4.28’de okul-aile ilişkilerindeki sorunların yönetici performansı üzerindeki etkisine ilişkin algılarının okulun öğrenci sayısı değişkenine göre alt boyutlardaki ortalamaları verilmiştir.

Tablo 4.28 Okul-aile İlişkilerinde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansı Üzerindeki Etkisine İlişkin Yönetici Algılarının Okulun Öğrenci Sayısı Değişkenine Göre Ortalama Tablosu

Gruplar	Veli Boyutu			Okul Boyutu			Öğretmen Boyutu		
	N	\bar{X}	Ss	N	\bar{X}	Ss	N	\bar{X}	Ss
1- 500	22	63.0000	11.63329	22	36.9545	10.51746	22	15.0909	3.72775
500- 1000	43	63.9302	11.43178	43	38.3721	9.39104	43	15.5581	3.84400
1000 ve üzeri	58	65.8793	14.01137	58	39.5000	11.89021	58	15.7586	4.60095
Toplam	123	64.6829	12.70428	123	38.6504	10.78629	123	15.5691	4.17463

Tablo 4.28’de görüldüğü gibi okullardaki öğrenci sayıları sorunların yönetici performansı üzerine etkisine ilişkin yönetici algılarını etkileyen bir etken değildir denilebilir.

4.4.5 “Yöneticilerin Kadro Durumları”na Göre Okul-aile İlişkilerinde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansı Üzerindeki Etkisine İlişkin Yönetici Algılarına Dair Bulgular ve Yorum

Okul-aile ilişkilerinde karşılaşılan sorunların yönetici performansı üzerindeki etkisine ilişkin yönetici algılarının yöneticilerin kadro durumu değişkenine göre t-test analizi ile karşılaştırılıp Tablo 4.29’de verilmiştir.

Tablo 4.29 Okul-aile İlişkilerinde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansı Üzerindeki Etkisine İlişkin Yönetici Algılarının Yöneticilerin Kadro Durumu Değişkenine Göre T-test Tablosu

Veli Boyutu					
Gruplar	N	\bar{X}	Ss	t	p
Asil	101	64.6832	12.86540	.000	1.000
Vekil	22	64.6818	12.22560		
Okul Boyutu					
Gruplar	N	\bar{X}	Ss	t	p
Asil	101	38.8020	10.83515	.333	.740
Vekil	22	37.9545	10.78128		
Öğretmen Boyutu					
Gruplar	N	\bar{X}	Ss	t	p
Asil	101	15.5743	4.21746	.029	.977
Vekil	22	15.5455	4.06761		

Tablo 4.29 incelendiğinde, yöneticilerin kadro durumu değişkenine göre veli, okul ve öğretmen boyutlarında anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür. ($p>0.05$)

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırmanın alt problemlerine ilişkin olarak toplanmış verilerin sonucunda elde edilen bulgulara dayalı olarak elde edilen sonuçlar ve öneriler yer almaktadır.

1. SONUÇLAR

Araştırma kapsamında elde edilen sonuçlar aşağıda görülmektedir.

- 1) a) Denizli İli merkezindeki resmi ilköğretim okullarında görev yapan yöneticilerin okul-aile ilişkilerinde yaşanan sorunlara ilişkin algıları “Orta” düzeydedir. Yöneticilerin sorunlara ilişkin algılarında, yöneticilerin % 62 si “orta” düzeyde, % 22 si “düşük” düzeyde, %16 si “yüksek” düzeyde algıya sahiptir.
 - b) Yöneticilerin parasal sorunları, velinin eğitim düzeyi ile ilgili sorunları, okul-aile toplantılarının işlevsel olmamasından kaynaklanan sorunları ve öğretmenlerin velileri yeterince tanımamalarından kaynaklanan sorunları öne çıktığı görülmüştür.
 - c) Yönetici algılarına göre velilerin yöneticilere ve öğretmenlere karşı güven sorunu yoktur.
 - d) Yönetici algılarına göre okul velilerin eğitilmesi ve okul-aile toplantılarının daha işlevsel hale getirilmesi konularında üzerine düşen görevi tam olarak yerine getirememektedir.
- 2) Denizli İli merkezindeki resmi ilköğretim okullarında görev yapan yöneticilerin okul-aile ilişkilerinde yaşanan sorunlara ilişkin algılarında; veli boyutundan kaynaklanan sorunların daha sık görüldüğü saptanmıştır.

- 3) Denizli İli merkezindeki resmi ilköğretim okullarında görev yapan yöneticilerin okul-aile ilişkilerinde yaşanan sorunlara ilişkin algıları;
- Kıdem değişkenine göre anlamlı bir fark bulunmamıştır.
 - Mezun olunan okul değişkenine göre anlamlı bir fark bulunmamıştır.
 - Okulun içinde bulunduğu bölgenin sosyo-ekonomik durumu değişkenine göre veli ve okul boyutlarında sosyo-ekonomik açıdan düşük ve orta ile yüksek bölgeler arasında anlamlı bir fark gözlenmiştir. Düşük ve orta olan bölgelerde yöneticilerin sorun algılama ortalamaları yüksek çıkmıştır.
 - Öğrenci sayısı değişkenine göre veli boyutunda öğrenci sayısı 1000 ve üzeri olan okullar lehine anlamlı bir fark gözlenmiştir. Öğrenci sayısı 1-500 olan okullarda yöneticilerin sorun algılama ortalaması yüksektir.
 - Yöneticilerin kadro durumu değişkenine göre anlamlı bir fark bulunmamıştır.
- 4) Denizli İli merkezindeki resmi ilköğretim okullarında görev yapan yöneticilerin okul-aile ilişkilerinde yaşanan sorunların kendi işleri üzerine ilişkin algıları;
- Velilerin çocuk eğitimi konusunda bilgili olmaması, velilerin parasal konularda problem çıkarması, velilerin çocuklarıyla ilgilenmemesi, velilerin çocuklarının olumsuz yönlerini kabullenmek istememesi, çağrıldığında velilerin okula gelmemesi gibi sorunların işlerini çok etkilediğini ortaya koymaktadır.
 - Kıdem değişkenine göre anlamlı bir fark gözlenmemiştir.
 - Mezun olunan okul değişkenine göre anlamlı bir fark gözlenmemiştir.
 - Okulun içinde bulunduğu bölgenin sosyo-ekonomik durumu değişkenine göre veli boyutunda sosyo-ekonomik düzeyi düşük ve yüksek olan bölgeler arasında anlamlı bir fark gözlenmiştir. Bölgenin sosyo-ekonomik düzeyinin düşük olması yönetici performansını kötü yönde etkilemektedir.
 - Öğrenci sayısı değişkenine göre anlamlı bir fark gözlenmemiştir.

- f. Yöneticilerin kadro durumu değişkenine göre anlamlı bir fark gözlenmemiştir.

2. ÖNERİLER

Araştırma bulgularına dayalı olarak aşağıdaki öneriler sunulmuştur.

2.1 Uygulayıcılar İçin Öneriler

1. Yöneticiler sorunların oluşumunu büyük ölçüde öğrenci velisine bağlamaktadır. Resmi İlköğretim okullarının maddi bakımdan veli desteğine ihtiyaç duymadan işlerini yürütebilir hale getirilmesinin okul-aile ilişkilerinde yaşanan sorunları azaltacağı ve okul-aile arasında daha sağlıklı bir iletişim sağlayacağı söylenebilir.
2. Okulların aileler için eğitici seminerler düzenlemesi okul-aile ilişkilerinde yaşanan sorunların çözümüne katkıda bulunabilir.
3. Öğretmenlerin ise ev ziyaretleri v.b. yöntemlerle velilerle iletişim kurması ve onları yakından tanınması da okul- aile ilişkilerinde yaşanan sorunları azaltacağı düşünülmektedir.
4. Sosyo-ekonomik açıdan düşük olan bölgelerdeki okullarda okul-aile ilişkilerinde daha çok sorun yaşanmaktadır. Bu bölgelerdeki velilerin eğitime verdiği önemi artırmak için önlemler alınması önerilmektedir.
5. Okulların aynı şartlara sahip olabilmeleri için adrese dayalı okul kayıt sistemi kararlılıkla uygulanmalı ve velilerin okul seçimi yaparak bazı okulları öne çıkarmalarının engellenmesi önerilmektedir.

2.2 Araştırmacılar İçin Öneriler

1. Bu araştırma diğer illerde veya ülke genelinde yapılabilir.
2. Bu araştırma yöneticilere ek olarak; öğretmen ve velilere uygulanarak daha kapsamlı hale getirilebilir.
3. Bu araştırma ortaöğretim kurumlarında da yapılabilir.

KAYNAKLAR

- Adams,K,S; Christenson,S,L (1999) *Trust and the Family–School Relationship Examination of Parent–Teacher Differences in Elementary and Secondary Grades*, Journal of School Psychology Vol:38 No:5, Pg:477-497
<http://www.sciencedirect.com/>
- Akbaşı, S (2007). *Orta Öğretim Kurumlarında Okul-Aile Birliklerinin Görevlerini Gerçekleştirme Düzeyleri*. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, Ankara.
- Akyüz, H (1991). *Eğitim Sosyolojisinin Temel Kavram ve Alanları Üzerine Bir Araştırma*. M.E. B. Yayınları, Ankara.
- Albayrak, F (2004). *İlköğretim Okullarının Yönetiminde Okul Aile Birliklerinin Okul Yönetimine Katkısı*. Gazi Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü (yayınlanmamış Y.L Tezi), Ankara.
- Aslan, B (1984), *Ankara Merkez İlçelerinde Temel Eğitim Birinci Kademe Düzeyinde Okul-Aile İlişkileri*, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ankara.
- Aydın, A (2004). *Sınıf Yönetimi*. Tekağaç Eylül Yayınları, Ankara.
- Bacanlı, H (2002). *Ana baba İle İlişkiler*. Pegem Yayıncılık, Ankara.
- Balcı, A. (1995). *Sosyal Bilimlerde Araştırma: Yöntem, Teknik ve İlkeler*, 72 TDFO Bilgisayar Yayıncılık, Ankara.
- Başaran, İ. E (1984). *Yönetime Giriş*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayın no:135, Ankara.
- Başaran, İ E (1987). *Eğitime Giriş*. Sevinç Matbaası, Ankara.
- Bilgin, M (1990). *Ankara Merkez İlçelerindeki Ortaokullarda Okul ve Ailenin İşbirliği ve Sorunları* Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, Ankara.
- Brittingham, K,V (1998) *The Characterization of Successful School, Family and Community Partnership*, The University of Wisconsin-Madison, <http://proquest.umi.com> umi#: AAT 9825742
- Boydak, H A (2004). *Lider Öğretmen*. Beyaz Yayınları, İstanbul.
- Bursalıoğlu, Z (2002). *Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış*. Pegem A Yayıncılık, Ankara.
- Çelik, N, (2005). *Okul-Aile İlişkisinde Yaşanan Sorunlar*, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Çeviş, M (2002) *Denizli İli Merkez İlköğretim Okullarındaki Okul-Aile İşbirliğinin Yönetici, Öğretmen ve Veli Tarafından İdeal ve Pratik Düzeyde Değerlendirilmesi*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Doğan, T (2003). *Öğretmen ve Eğitim Yöneticilerine Rehber*. Seçkin Yayınevi, Ankara.
- Dornbusch,S.M; Ritter,P.L; Leiderman,P.H; Roberts,D.F; Fraleigh,M.J (1978) *The*

Relation of Parenting Style to Adolescent School Performance, Society for Research in Child Development, Vol:58, No:5, Pg: 1244-1257
<http://www.jstor.org/stable/1130618>

Erçetin, S ve Özdemir, M Ç (2004). *Sınıf Yönetimi*. Asil Yayın Dağıtım LTD, Ankara.
 Erdoğan, İ (2003). *Sınıf Yönetimi*. Sistem Yayıncılık, İstanbul.

Fidan, N ve Erden, M (1986). *Eğitim Bilimine Giriş*. Repa Eğitim Yayınları, Ankara.

Garnefski,N; Diekstra,R,F,W (1996) *Perceived Social Support from family, school, and peers: relationship with emotional and behavioral problems among adolescents*, Department of Clinical and Health Psychology, University of Leiden, The Netherlands. <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/8973073>

Hoover,K.V; Bassler,O,C; Brissie,J,S (1992) *Explorations in Parent-School Relations, The Journal of Educational Research*, Vol. 85, No. 5 pp. 287-294
<http://www.jstor.org/stable/27540488>

Karasar, N. (2005) *Bilimsel Araştırma Yöntemi Kavramlar, İlkeler, Teknikler*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.

Kara, C. (2007) *Denizli İlköğretim Okullarında Okul Çevre İlişkileri Üzerine Öğretmen Görüşleri*. Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Denizli.

Kazak, E (1998). *Okul-Aile İşbirliği ve Sorunları*. Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya.

Koçak, Y (1988). *Okul-Aile İletişiminin Engelleri*. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Lareau,A (1987) *Social Class Differences in Family-School Relationship: The Importance of Cultural Capital*, *Sociology of Education* Vol:60, No:2, Pg:73-85
<http://www.jstor.org/stable/2112583>

Milli Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi, 29.07.1965, Sayı:1363

Milli Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi, 20.06.1983, Sayı:2141

Oğan, M (2000). *Okul- Aile Birliği ile Ana-Baba İletişimi ve Velilerin Eğitim Beklentisi*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara.

Öz, F (1983). *Cumhuriyet Döneminde Eğitim*. M.E. Basımevi, İstanbul.

Pery,B,P (2006) *The School-Family-Community Partnership: A Superintendent's Perspective*, The University of North Texas, U.S.A,
<http://digital.library.unt.edu/ark:/67531/metadc5492/>

Purnel,R,F; Gotts,E,E (1985) *Preparation and Role of Personel for Effective School-FamilyRelations*, American Educational Research Association ,U.S.A,
<http://eric.ed.gov/ERICWebPortal/ED262000>

Sevinç, M (2003). *Erken Çocuklukta Gelişim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar*. Morpa Kültür Yayınları, İstanbul.

Şimşek, N. (2008), *İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Öğrenci Velilerini Okula Çekme Başarısı Hakkında İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin ve Öğrenci Velilerinin Görüşleri Nedir?*. Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Denizli.

Şişman, M (1986). *Orta Dereceli Okullarda Okul-Aile Birliği Çalışmalarının*

Değerlendirilmesi. Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir.

Şişman, M ve Turan, S (2004). Sınıf Yönetimi. Pegem A Yayıncılık, Ankara.

Smrekar, C,E (1991) *Building Community: The Influence of School Organization on Patterns of Parent Participation*, The Faculty of Peabody College Of Vanderbilt University, U.S.A, <http://eric.ed.gov/ERICWebPortal/ED347674>

Stevenson,D,L; Baker,D,P (1987) *The Family-School Relation and the Child's School Performance*, Department of Sociology, Catholic University of America, Washington, U.S.A, <http://www.jstor.org/satable/1130626>

Whitehouse,E,M (2008) *Family Invelment in School: Family and Teacher Perception and Effects on Student Performance*, The University of Minnesota, U.S.A, <http://gradworks.umi.com/33/02/3302323.html>

EKLER

Ek-1. Ölçek Onay Belgesi

T.C.
DENİZLİ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim MüdürlüğüSayı : B.08.4.MEM.4.20.00.09.010/ 35311
Konu : Anket Onayı.

5002 0091 01

VALİLİK MAKAMINA

- İlgi : a) Pamukkale Üniversitesi Rektörlüğünün 23/10/2009 tarih ve 1134/3820 sayılı yazıları.
b) Pamukkale Üniversitesi Rektörlüğünün 19/10/2009 tarih ve 1114/3733 sayılı yazıları.
c) Dokuz Eylül Üniversitesi Rektörlüğünün 19/10/2009 tarih ve 504-2034 sayılı yazıları.
d) Özel Servergazi Lisesi Müdürlüğünün 22/10/2009 tarih ve 040/242 sayılı yazıları.
e) Pamukkale Üniversitesi Rektörlüğünün 04/11/2009 tarih ve 11 71/3918 sayılı yazıları.

Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Ana Bilim Dalı Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Meral YAPRAK Pamukkale Üniversitesi Rektörlüğünün ilgi a) yazıları gereği Müdürlüğümüze bağlı merkez / ilçe İlköğretim okullarında "Köy ve ilçe merkezinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin karşılaştığı sorunlar ve bu sorunların performansına etkisi konusundaki görüşleri (Denizli İli örneği)" konulu araştırma yapmak istemektedir.

Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi, Denetimi, Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Asım PORSUK Pamukkale Üniversitesi Rektörlüğünün ilgi b) yazıları gereği Müdürlüğümüze bağlı ekte adı geçen merkez İlköğretim okullarında "Denizli merkez İlköğretim okulları yöneticilerinin okul-ale ilişkilerinde yaşanan sorunlara ilişkin algıları" konulu araştırma yapmak istemektedir.

Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Öğretmenliği Doktora programı öğrencisi Raken ÖZTOPALAN Dokuz Eylül Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının ilgi c) yazıları gereği Müdürlüğümüze bağlı merkez Hakkı Dereköylü Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müdürlüğü öğrencilerine (Okul Müdürlüğünün yetkisi dahilinde ve uygun görüldüğü zaman dilimi içerisinde) "Violonsel öğretiminde ilk bir yılda uygulanacak program taslak önerisi" konulu araştırma/uygulama yapmak istemektedir.

Özel Servergazi Lisesi İngilizce öğretmeni Hakan TAŞPINAR ile Öğrencileri Murat AKKILINÇ ve Eşref AYDOĞAN TÜBİTAK proje Olimpiyatları sosyal bilimler dalında Avrupa Birliği Commenius projesi yapmış, ilgi yazıda isimleri belirtilen okullarda İdareci, Öğretmen, öğrenci ve velilere anket çalışması uygulamak istemektedir.

(1)

	Saltuk Mh. Öğretmen Cd.No:76 20100 DENİZLİ Bilgi için : VHKİ İLÇEPNİ Telefon: (0 258) 265 55 54 / 617 - 262 23 53 Faks: (0 258) 265 01 69 egitim20@meb.gov.tr			
		www.milliegitim.gov.tr	www.denizli.gov.tr	www.egitim.gov.tr

T.C.
DENİZLİ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Okul Öncesi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Yrd.Doç.Dr.Asiye İVRENDİ Pamukkale Üniversitesi Rektörlüğünün ilgi e) yazıları gereği Müdürlüğümüze bağlı Millî Eğitim Koruma Derneği İlköğretim Okulu ve Kimlik Basma Sanayi İlköğretim Okulu Müdürlüklerinde "5 ile 6 yaş arasındaki çocukların serbest zaman etkinliklerinde fiziksel bilgiyi içeren etkinliklere yönelik tercihlerindeki farklılıkları inceleme ve onların matematik becerilerinin, ön düzenleme becerilerinin ve akranlarının bu tercihleri üzerindeki etkinliklerini saptamayı amaçlama" konulu araştırma yapmak istemektedir.

Adı geçen Yüksek Lisans ve Doktora öğrencileri, Öğretim Görevlileri ile öğretmen ve lise öğrencilerinin ilgi yazıları ekinde belirtmiş olduğu okullarda, konuları ile ilgili anket çalışmalarını ve uygulamalarını 29/05/2010 tarihine kadar yapmaları Müdürlüğümüze uygun görülmüştür.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde OLUR'larnıza arz ederim.

Mehmet OĞUZ
Millî Eğitim Müdürü

OLUR

10/11/2009

Mehmet Suphi KÜSBEÇİ
Vali a.
Vali Yardımcısı

EKLER :

- 1-İlgi yazı (5 Sayfa)
2-Anket Formu (... Sayfa)

(2)

	Saltuk Mh. Öğretmen Cd.No:76 20100 DENİZLİ Bilgi için : VHKİ İLÇEPNİ Telefon: (0 258) 265 55 54 / 617 - 262 23 53 Faks: (0 258) 265 01 69 egitim20@meb.gov.tr			
		www.milliegitim.gov.tr	www.denizli.gov.tr	www.egitim.gov.tr

Ek-2. Okul Aile İlişkilerinde Karşılaşılan Sorunları Ölçme Envanteri

Sayın Okul Yöneticisi;

Bu çalışma, ilköğretim okullarında yöneticilik yapmakta olan, siz saygıdeğer eğitim yöneticilerinin okul-aile ilişkileri konusunda okullarda yaşanan sorunlara ilişkin algılarınızı öğrenmek amacı ile hazırlanmıştır.

Ekte bulunan bilgi formu, iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, siz değerli eğitim yöneticilerinin kişisel ve mesleki bilgileri, ikinci bölümde ise okul-aile ilişkilerinde karşılaşılan sorunlar ile ilgili sorular yer almaktadır.

Bu bilgi formuna vereceğiniz cevaplardan oluşan bilgiler, yalnızca bu araştırmanın amacı için kullanılacak, başka hiçbir kişi ya da kuruma verilmeyecektir. Bu nedenle bilgi formuna adınızı yazmanıza gerek yoktur.

Sorulara vereceğiniz içten ve doğru cevaplarınız için teşekkür ederim.

ASIM PORSUK
P.A.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü
Eğitim Bilimleri A.B.D.
Yüksek Lisans Öğrencisi

BÖLÜM I:

1) Mesleki Kıdeminiz: _____

2) Mezun olduğunuz eğitim kurumu:

- a) Eğitim Yüksek Okulu
- b) Eğitim Fakültesi
- c) Fen-Edebiyat Fakültesi
- d) Yüksek Lisans Programı

3) Okulun içinde bulunduğu bölgenin sosyo-ekonomik durumu: Düşük () Orta ()
Yüksek ()

4) Okulunuzdaki toplam öğrenci mevcudu: _____

5) Kadro durumunuz: Asil Yönetici () Vekil Yönetici ()

BÖLÜM II:

					Bu sorun yönetici olarak sizin işlerinizi etkiler mi?		
	Hiçbir Zaman	Ara sıra	Çoğunlukla	Her Zaman	ÇOK	AZ	HİÇ
1. Velilerin sınıf etkinliklerine katılmaması							
2. Velilerin öğretmenlerle olan ilişkilerinde saygılı olmaması							
3. Velilerde öğretmenlere karşı güven eksikliği olması							
4. Velilerle rahat iletişim kurulamaması							
5. Velilerin öğretmenlere karşı olumsuz tutum ve önyargılara sahip olması							
6. Velilerin öğretmenlerle bilgi alışverişinde bulunmak istememesi							
7. Velilerin yöneticilerle öğretmenlerden ilgili şikâyetleri olduğunda görüşmek istemesi							
8. Velilerin yöneticilere güvenmemesi							
9. Velilerin parasal konularda problem çıkarması							
10. Çağrıldığında velilerin okula gelmemesi							
11. Ailelerin okulların korunmasına ilgisiz kalması							
12. Velilerin eğitim düzeyinin düşük olması							
13. Velilerin ailevi problemlerini okula ve öğrenciye yansıtması							
14. Velilerin öğretmenleri yeterince tanımaması							
15. Velilerin veli toplantılarını ekonomik amaçlı olarak görmesi							
16. Velilerin okul ve aileyi bir bütün olarak görmemesi							
17. Velilerin okulda verilen eğitimi önemsememesi							
18. Velilerin okulda uyulması gereken kurallara özen göstermemesi							
19. Velilerin, çocuklarıyla ilgilenmemesi							
20. Velilerin çocuklarının olumsuz yönlerini kabullenmek istememesi							

	Bu sorun sizin okulunuzda hangi sıklıkla yaşanmaktadır?				Bu sorun yönetici olarak sizin işlerinizi etkiler mi?		
	Hiçbir Zaman	Ara sıra	Çoğunlukla	Her Zaman	ÇOK	AZ	HIÇ
21. Velilerin çocuk eğitimi konusunda bilgili olmaması							
22. Velilerin çocuklarının olumsuz davranışlarında okulu suçlaması							
23. Velilerin okulla yalnızca çocukları ile ilgili bir sorun olduğunda görüşmek istemesi							
24. Velilerin çocuklarıyla ilgili yapılan önerileri dikkate almaması							
25. Velilerin çocukları ile ilgili sorunları olduğunda okul ile işbirliği yapmaması							
26. Velilerin çocuklarının sosyal etkinliklere katılmasını istememesi							
27. Velilerin, veli toplantılarına katılmaması							
28. Okul-aile toplantılarının işlevsel olmaması							
29. Okul çevresinde başka bölgelerden göç eden çok sayıda ailenin bulunması							
30. Okul yöneticisinin karar alırken öğretmen ve velilerin fikrini almaması							
31. Okul yönetiminin velilerle ilişkisinin yeterli olmaması							
32. Okulda okul rehber öğretmenin olmaması							
33. Okulun velilerden para toplamada ısrarcı davranması							
34. İhtiyaç duyulduğunda velilerle bireysel görüşme yapılmaması							
35. Okulun ailelerle yalnızca para ile ilgili konular olduğunda görüşmek istemesi							
36. Öğretmenlerin velileri yeterince tanımaması							
37. Öğretmenlerin aile ziyaretleri yapmaması							
38. Veli görüşmeleri için okulda uygun ortamların bulunmaması							
39. Öğretmenlerin velilerle ilgilenmemesi							
40. Ailelerin eğitim sürecine dâhil edilmemesi							
41. Öğretmenlerin veli toplantılarında öğrencilerin olumsuz yönlerini öne çıkarması							

EK3

Tablo 4.30 Yöneticilerin Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Algıları

	\bar{X}	Ss	Düzyey
1. Velilerin sınıf etkinliklerine katılmaması	2.3333	.63590	Ara sıra
2. Velilerin öğretmenlerle olan ilişkilerinde saygılı olmaması	1.9187	.52156	Ara sıra
3. Velilerde öğretmenlere karşı güven eksikliği olması	1.7967	.52728	Hiçbir Zaman
4. Velilerle rahat iletişim kurulamaması	2.0732	.62948	Ara sıra
5. Velilerin öğretmenlere karşı olumsuz tutum ve önyargılara sahip olması	1.8862	.58957	Ara sıra
6. Velilerin öğretmenlerle bilgi alışverişinde bulunmak istememesi	1.8130	.76125	Ara sıra
7. Velilerin yöneticilerle öğretmenlerle ilgili şikâyetleri olduğunda görüşmek istemesi	2.2764	.76072	Ara sıra
8. Velilerin yöneticilere güvenmemesi	1.6829	.69326	Hiçbir zaman
9. Velilerin parasal konularda problem çıkarması	2.6829	.77160	Çoğunlukla
10. Çağrıldığında velilerin okula gelmemesi	2.2764	.63117	Ara sıra
11. Ailelerin okulların korunmasına ilgisiz kalması	2.3984	.75466	Ara sıra
12. Velilerin eğitim düzeyinin düşük olması	2.5178	.77211	Ara sıra
13. Velilerin ailevi problemlerini okula ve öğrenciye yansıtması	2.3089	.66690	Ara sıra
14. Velilerin öğretmenleri yeterince tanımaması	2.3252	.72988	Ara sıra
15. Velilerin veli toplantılarını ekonomik amaçlı olarak görmesi	2.5259	.79315	Ara sıra
16. Velilerin okul ve aileyi bir bütün olarak görmemesi	2.2927	.81715	Ara sıra
17. Velilerin okulda verilen eğitimi önemsememesi	1.9837	.77865	Ara sıra
18. Velilerin okulda uyulması gereken kurallara özen göstermemesi	2.1870	.73940	Ara sıra
19. Velilerin, çocuklarıyla ilgilenmemesi	2.3496	.72410	Ara sıra
20. Velilerin çocuklarının olumsuz yönlerini kabullenmek istememesi	2.5285	.69335	Ara sıra
21. Velilerin çocuk eğitimi konusunda bilgili olmaması	2.6016	.62384	Çoğunlukla
22. Velilerin çocuklarının olumsuz davranışlarında okulu suçlaması	2.1138	.58957	Ara sıra
23. Velilerin okulla yalnızca çocukları ile ilgili bir sorun olduğunda görüşmek istemesi	2.7561	.65714	Çoğunlukla
24. Velilerin çocuklarıyla ilgili yapılan önerileri dikkate almaması	2.2358	.55929	Ara sıra
25. Velilerin çocukları ile ilgili sorunları olduğunda okul ile işbirliği yapmaması	2.2439	.63170	Ara sıra
26. Velilerin çocuklarının sosyal etkinliklere katılmasını istememesi	2.0163	.65266	Ara sıra
27. Velilerin, veli toplantılarına katılmaması	2.3659	.64361	Ara sıra
28. Okul-aile toplantılarının işlevsel olmaması	2.0407	.84347	Ara sıra

29. Okul çevresinde başka bölgelerden göç eden çok sayıda ailenin bulunması	2.3252	.90984	Ara sıra
30. Okul yöneticisinin karar alırken öğretmen ve velilerin fikrini almaması	1.7073	.67425	Hiçbir zaman
31. Okul yönetiminin velilerle ilişkisinin yeterli olmaması	1.6423	.70281	Hiçbir zaman
32. Okulda okul rehber öğretmenin olmaması	1.7073	1.03806	Hiçbir zaman
33. Okulun velilerden para toplamada ısrarcı davranması	1.5772	.77890	Hiçbir zaman
34. İhtiyaç duyulduğunda velilerle bireysel görüşme yapılmaması	1.4959	.70564	Hiçbir zaman
35. Okulun ailelerle yalnızca para ile ilgili konular olduğunda görüşmek istemesi	1.3577	.65449	Hiçbir zaman
36. Öğretmenlerin velileri yeterince tanımaması	1.9593	.63243	Ara sıra
37. Öğretmenlerin aile ziyaretleri yapmaması	2.2439	.87161	Ara sıra
38. Veli görüşmeleri için okulda uygun ortamların bulunmaması	1.7642	.89700	Hiçbir Zaman
39. Öğretmenlerin velilerle ilgilenmemesi	1.4309	.61513	Hiçbir zaman
40. Ailelerin eğitim sürecine dâhil edilmemesi	1.6992	.75677	Hiçbir zaman
41. Öğretmenlerin veli toplantılarında öğrencilerin olumsuz yönlerini öne çıkarması	1.9431	.66900	Ara sıra
42. Öğretmenlerin öğrencilerin sorunları ile yeterince ilgilenmemesi	1.6179	.60761	Hiçbir zaman
43. Öğretmenlerin öğrencilerin olumsuz davranışlarında aileyi suçlaması	1.9350	.59698	Ara sıra
44. Velilerin okula yalnızca çocukları ile ilgili bir sorun olduğunda çağırılması	1.8943	.77685	Ara sıra
45. Velilerin çocuk eğitimi konusunda bilgilendirilmemesi	1.9431	.85220	Ara sıra
46. Öğretmenlerin düzenli olarak toplantı yapmaması	1.6016	.66209	Hiçbir zaman
47. Veli toplantılarında velilerin beklentileri ve eleştirilerinin önemsenmemesi	1.4959	.61902	Hiçbir zaman
48. Okulun okul-aile birliklerine önem vermemesi	1.3089	.58855	Hiçbir zaman
49. Okulların kendilerini çevreden soyutlaması	1.3252	.59363	Hiçbir zaman
50. Yönetici ve öğretmenlerin okul ve aileyi bir bütün olarak görmemesi	1.3496	.58651	Hiçbir zaman
51. Öğretmen-öğrenci-aile ve idare arasında sağlıklı bir iletişim ve işbirliğinin sağlanamaması	1.6667	.66118	Hiçbir zaman
52. Okulun öğrenci velileri için de bir eğitim merkezi olma görevini yerine getirememesi	1.6992	.73479	Hiçbir zaman

EK4

Tablo 4.31 Okul-Aile İlişkilerinde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansı Üzerindeki Etkisine İlişkin Yönetici Algıları

	\bar{X}	Ss	Düzyey
1. Velilerin sınıf etkinliklerine katılmaması	2.3252	.69537	Az
2. Velilerin öğretmenlerle olan ilişkilerinde saygılı olmaması	2.3271	.71652	Az
3. Velilerde öğretmenlere karşı güven eksikliği olması	2.3008	.70053	Az
4. Velilerle rahat iletişim kurulamaması	2.3252	.68348	Az
5. Velilerin öğretmenlere karşı olumsuz tutum ve önyargılara sahip olması	2.2358	.67849	Az
6. Velilerin öğretmenlerle bilgi alışverişinde bulunmak istememesi	2.1545	.76857	Az
7. Velilerin yöneticilerle öğretmenlerle ilgili şikâyetleri olduğu görüşmek istemesi	2.1545	.70167	Az
8. Velilerin yöneticilere güvenmemesi	2.1626	.80341	Az
9. Velilerin parasal konularda problem çıkarması	2.5854	.58572	Çok
10. Çağrıldığında velilerin okula gelmemesi	2.5203	.65724	Çok
11. Ailelerin okulların korunmasına ilgisiz kalması	2.4553	.69249	Çok
12. Velilerin eğitim düzeyinin düşük olması	2.5041	.63212	Çok
13. Velilerin ailevi problemlerini okula ve öğrenciye yansıtması	2.4228	.64029	Çok
14. Velilerin öğretmenleri yeterince tanımaması	2.3252	.64650	Az
15. Velilerin veli toplantılarını ekonomik amaçlı olarak görmesi	2.5447	.64340	Çok
16. Velilerin okul ve aileyi bir bütün olarak görmemesi	2.4715	.64433	Çok
17. Velilerin okulda verilen eğitimi önemsememesi	2.3089	.74800	Az
18. Velilerin okulda uyulması gereken kurallara özen göstermemesi	2.4472	.58957	Çok
19. Velilerin, çocuklarıyla ilgilenmemesi	2.5772	.58685	Çok
20. Velilerin çocuklarının olumsuz yönlerini kabullenmek istememesi	2.5691	.57376	Çok
21. Velilerin çocuk eğitimi konusunda bilgili olmaması	2.5935	.57027	Çok
22. Velilerin çocuklarının olumsuz davranışlarında okulu suçlaması	2.3371	.66919	Az
23. Velilerin okulla yalnızca çocukları ile ilgili bir sorun olduğunda görüşmek istemesi	2.5041	.65754	Çok
24. Velilerin çocuklarıyla ilgili yapılan önerileri dikkate almaması	2.4228	.62736	Çok

25. Velilerin çocukları ile ilgili sorunları olduğunda okul ile işbirliği yapmaması	2.4553	.61740	Çok
26. Velilerin çocuklarının sosyal etkinliklere katılmasını istememesi	2.2033	.73506	Az
27. Velilerin, veli toplantılarına katılmaması	2.4797	.65724	Çok
28. Okul-aile toplantılarının işlevsel olmaması	2.1789	.73588	Az
29. Okul çevresinde başka bölgelerden göç eden çok sayıda ailenin bulunması	2.2520	.77453	Az
30. Okul yöneticisinin karar alırken öğretmen ve velilerin fikrini almaması	2.1301	.77839	Az
31. Okul yönetiminin velilerle ilişkisinin yeterli olmaması	2.1626	.76151	Az
32. Okulda okul rehber öğretmenin olmaması	2.2358	.84039	Az
33. Okulun velilerden para toplamada ısrarcı davranması	2.0894	.82985	Az
34. İhtiyaç duyulduğunda velilerle bireysel görüşme yapılmaması	2.1220	.73088	Az
35. Okulun ailelerle yalnızca para ile ilgili konular olduğunda görüşmek istemesi	1.9350	.81723	Az
36. Öğretmenlerin velileri yeterince tanımaması	2.2520	.64774	Az
37. Öğretmenlerin aile ziyaretleri yapmaması	2.2846	.65936	Az
38. Veli görüşmeleri için okulda uygun ortamların bulunmaması	2.1138	.82187	Az
39. Öğretmenlerin velilerle ilgilenmemesi	2.0325	.82913	Az
40. Ailelerin eğitim sürecine dâhil edilmemesi	2.1789	.76857	Az
41. Öğretmenlerin veli toplantılarında öğrencilerin olumsuz yönlerini öne çıkarması	2.2683	.71372	Az
42. Öğretmenlerin öğrencilerin sorunları ile yeterince ilgilenmemesi	2.2602	.76648	Az
43. Öğretmenlerin öğrencilerin olumsuz davranışlarında aileyi suçlaması	2.2846	.70734	Az
44. Velilerin okula yalnızca çocukları ile ilgili bir sorun olduğunda çağırılması	2.1789	.73588	Az
45. Velilerin çocuk eğitimi konusunda bilgilendirilmemesi	2.3333	.69738	Az
46. Öğretmenlerin düzenli olarak toplantı yapmaması	2.1870	.79289	Az
47. Veli toplantılarında velilerin beklentileri ve eleştirilerinin önemsenmemesi	2.0976	.83386	Az
48. Okulun okul-aile birliklerine önem vermemesi	2.0813	.86454	Az
49. Okulların kendilerini çevreden soyutlaması	2.0650	.85641	Az
50. Yönetici ve öğretmenlerin okul ve aileyi bir bütün olarak görmemesi	2.0813	.86454	Az
51. Öğretmen-öğrenci-aile ve idare arasında sağlıklı bir iletişim ve işbirliğinin sağlanamaması	2.2033	.82937	Az
52. Okulun öğrenci velileri için de bir eğitim merkezi olma görevini yerine getirememesi	2.2114	.81232	Az

EK.5 Denizli İl Merkezinde Ölçeğin Uygulandığı İlköğretim Okulları

1. Baskarcı Mustafa Kulaklı İlköğretim Okulu
2. Fatih İlköğretim Okulu
3. Hulusi Kulaklı İlköğretim Okulu
4. Ali Baysal İlköğretim Okulu
5. Ahmet Sami Uslu İlköğretim Okulu
6. Eskihisar İlköğretim Okulu
7. Arif Yalınkaya İlköğretim Okulu
8. Emsan Doğan Demircioğlu İlköğretim Okulu
9. Okul Yaptırma ve Yaşatma Derneği İlköğretim Okulu
10. Zaferiye Abalıoğlu İlköğretim Okulu
11. İsmail Uslu İlköğretim Okulu
12. Güzelköy Mehmet Tunç İlköğretim Okulu
13. Sevil Kaynak İlköğretim Okulu
14. Atatürk İlköğretim Okulu
15. Hacı Şakir-Meliha-Nilüfer Öz İlköğretim Okulu
16. Pakize ve Suzan Özkardeş İlköğretim Okulu
17. Lütfi Ege İlköğretim Okulu
18. Müftü Ahmet Hulusi İlköğretim Okulu
19. Merkez İlköğretim Okulu
20. Cafer Sadık Abalıoğlu İlköğretim Okulu
21. Bahçelievler İlköğretim Okulu
22. Atalar Sadettin Kıbrıslıoğlu İlköğretim Okulu

23. Göveçlik İlköğretim Okulu
24. Adil Demireren Mustafa Musoğlu İlköğretim Okulu
25. Merkez Efendi İlköğretim Okulu
26. Vakıfbank İlköğretim Okulu
27. Musa Kazım Manasır İlköğretim Okulu
28. İstiklal Fitnat - Ahmet Engin İlköğretim Okulu
29. Yardım Sevenler Derneği İlköğretim Okulu
30. Hacı Leman Oto İlköğretim Okulu
31. Hürriyet İlköğretim Okulu
32. Hacı Hasan Ali Kömürcüoğlu İlköğretim Okulu
33. Hacı Halıl Bektas İlköğretim Okulu
34. Gazi İlköğretim Okulu
35. Dentas İlköğretim Okulu
36. Hacı İbrahim Demireren Cumhuriyet İlköğretim Okulu
37. 100.yıl Mehmetcik İlköğretim Okulu
38. Sümer-Mehmet Ali Ülker İlköğretim Okulu
39. Namık Kemal İlköğretim Okulu
40. Raşit Özkardeş İlköğretim Okulu
41. Gültepe Reşat Vural İlköğretim Okulu
42. Milli Eğitim Koruma Derneği İlköğretim Okulu
43. Katip Çelebi İlköğretim Okulu
44. Yenişehir Mimar Sinan İlköğretim Okulu
45. Akkale Hasan Başkan İlköğretim Okulu
46. Dr.Bekir Sıddık Müftüler İlköğretim Okulu
47. Üçler İlköğretim Okulu
48. Akkale Ahmet Gökşin İlköğretim Okulu

49. Hacı İbrahim Cin İlköğretim Okulu
50. Hacı Serpil Kabaklıoğlu İlköğretim Okulu
51. Nermin-Osman Akça İlköğretim Okulu
52. Şehitler İlköğretim Okulu
53. Akkale İlköğretim Okulu
54. Vali Recep Yazıcıoğlu İlköğretim Okulu
55. Abalıoğlu Yem Sanayi İlköğretim Okulu
56. Necip Fazıl Kısakürek İlköğretim Okulu

ÖZGEÇMİŞ

Adı, Soyadı : Asım PORSUK

Ana Adı : Gülistan

Baba Adı : Yaşar

Doğum Yeri ve Tarihi : Karahallı-Uşak 21-12-1975

Lisans Eğitimi ve Mezuniyet Tarihi : Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Eğitim Fakültesi
Kimya Öğretmenliği Bölümü -1998

Çalıştığı Yer ve Adres : Kadir Kameroğlu İlköğretim Okulu
ÇİVRİL- DENİZLİ

Bildiği Yabancı Dil : İngilizce